

De Karen in Noord-Thailand: Bergen verzetten

Een behoeftenonderzoek onder de bevolking van Mae Phaem

Scriptie Bachelor Human Technology; Hanze Hogeschool Groningen

Kenniscentrum Noorderruimte – Stichting Buffelen

Begeleider: M. Vos-Vlamings

2^e beoordelaar: S. de Graaf

Student: E.W.H. Youssef /249556

Datum: 26 oktober 2015

Informatiepagina

De foto's in dit rapport zijn allemaal met toestemming gemaakt in of rondom een Karen dorp door de onderzoeker of andere onderzoekers die destijds aanwezig waren.

Dit rapport is een scriptie, geschreven als afsluitend onderdeel van de Bachelor Human Technology voltijd aan de Hanze Hogeschool te Groningen.

Het onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Stichting Buffelen en het Kenniscentrum Noorderruimte.

Begeleiding:	Manon Vos-Vlamings
2 ^e beoordelaar:	Sonja de Graaf
Lector:	Floris Boogaard
Auteur:	Hesham Youssef

e.w.h.youssef@hotmail.com, Groningen, Oktober 2015

Voorwoord

Voor u ligt de scriptie 'De Karen: Bergen verzetten'. Een behoeftenonderzoek dat is uitgevoerd in een Karendorp genaamd Mae Phaem, gelegen in het noorden van Thailand.

De opdracht voor deze scriptie is aan het Kenniscentrum Noorderruimte aangedragen door Stichting Buffelen. Een fantastische stichting die zich bezighoudt met de Karen bevolking woonachtig in de Muang Khung regio.

Ik wil hen dan ook beiden bedanken voor de gelegenheid om hiermee mijn afstudeeropdracht in te mogen vullen. Het is naast een leerzaam proces op educatief gebied, ook zeker een leerzame periode geweest op persoonlijk vlak. De mogelijkheid om enkele weken met deze prachtige mensen en hun levenswijze samen te leven heeft mij enorm veel gedaan als mens. In het bijzonder bedank ik dan ook John Zijderhand van Stichting Buffelen en Floris Boogaard van het Kenniscentrum Noorderruimte.

Daarnaast wil ik ook de andere studenten Anna Epping, Tim Huldman, Richard de Lange, Matthew Smink, Joy van Nierop en Yentl van Nierop, die tegelijkertijd met mij hun afstudeeronderzoek deden in Mae Phaem bedanken. Zonder hen was de ervaring niet hetzelfde geweest.

Ten slotte wil ik deze gelegenheid aangrijpen om mijn begeleidster Manon Vos-Vlamings te bedanken. Zij heeft mij gedurende het onderzoek voorzien van de juiste sturing wanneer dit nodig was.

Ik hoop dat mijn inzet kan bijdragen aan een betere toekomst voor de bewoners van Mae Phaem. Ik zou het fantastisch vinden om deze mensen nogmaals te bezoeken.

"Education is the most powerful weapon which you can use to change" –
Nelson Mandela

Ik wens u veel leesplezier toe.

Hesham Youssef

Groningen, 26 oktober 2015

Samenvatting

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van Stichting Buffelen. Het doel was om de behoeften van de bergstam de Karen in Noord-Thailand goed in beeld te brengen zodat er vanuit de stichting gerichte hulp kan worden geboden.

Een toekomst waarin de Karen nog steeds in hun eigen cultuur leven is op het moment niet zeker. Er zijn zowel interne als externe factoren die tot een jongerenmigratie leiden. En juist de jongeren zijn de aangewezen personen die de cultuur zouden moeten overdragen aan de toekomstige generaties, dus als zij dit niet zullen doen gaat de Karen cultuur verloren.

Om te kunnen voort blijven bestaan dient de Karen cultuur zich dus te ontwikkelen. Bij een ontwikkeling is het zaak dat de meest urgente behoeften worden vervuld. Om deze behoeften zo goed mogelijk te achterhalen is het onderzoek in twee delen opgesplitst: Deel I & Deel II. In Deel I is er een onderzoek op locatie uitgevoerd met de methodes interviewen, trust building, participerende observatie en brainstormen. Hiermee werd de vraag *“Wat zijn de grootste routinematige knelpunten in het leven van de Karen bevolking welke hen in de weg staan zich te ontwikkelen en kan technologie hier een rol in spelen?”* beantwoord.

In Deel II heeft er een literatuuronderzoek plaatsgevonden waarin werd gezocht naar reeds bekende informatie over het vergaan van culturen en wat culturen nu precies inhouden voor de mens. De onderzoeksvraag *“Kunnen vergelijkbare situaties als die van de Karen als voorbeeld fungeren voor een succesvol voortbestaan van de cultuur en wat zijn in dat geval de essentiële factoren en/of veranderingen?”* stond hierin centraal.

De antwoorden op beide vragen vormden de basis voor de conclusie. De conclusie is gebaseerd op de onderzoeksvraag welke tevens de leidraad van het gehele onderzoek vormt: *“Wat zijn essentiële veranderingen die moeten worden doorgevoerd in de levensstijl van de Karen om te kunnen blijven voortbestaan?”*

Tijdens het onderzoek is naar voren gekomen dat de essentiële veranderingen die zouden moeten worden doorgevoerd in de levensstijl van de Karen is een meer adaptieve houding ten opzichte van verandering. Het hoort in de mens en de gemeenschap waar deze zich in bevind te zitten dat er altijd een ontwikkeling moet plaatsvinden. Soms zijn dit interne, soms externe factoren. In dit geval heeft het te maken met de natuurvernietiging in de regio waardoor er veel minder ruimte is om te werken voor de jongeren en zullen zij dus naar alternatieven moeten zoeken in de steden.

Bij het openstaan voor ontwikkeling zal er hoogstwaarschijnlijk ook een stuk meer technologie in de Karen cultuur opgenomen moeten worden. De vraag of het ethisch verantwoord is om technologische innovaties te introduceren onder de Karen kan met een ‘ja’ beantwoord worden. Uit de literatuur blijkt dat culturen of stammen die zich juist enorm verzetten ten opzichte van veranderingen en innovaties de grootste kans lopen om op te houden met bestaan. Bovendien is het zo dat de technologie slechts de behoeften van een cultuur vervult en een instrument is voor het efficiënter uitvoeren van dezelfde wensen. Indien een innovatie niet interessant is voor de gemeenschap of de opname ervan in strijd is met de sociale normen en waarden van de cultuur zal dit niet gebeuren. Door middel van cultureel erfgoed als taal, religie, keuken, tradities en kleding blijft een cultuur intact.

De behoeften aangegeven door de Karen zijn vooral meer inkomsten, educatie, een betere communicatie met de buitenwereld en minder afgesloten zijn. Voor sommige van deze behoeften zijn gemeenschappelijke oplossingen te bedenken welke elkaar weer zullen stimuleren.

Inhoud

1. Inleiding: Behoeften Karen bevolking	7
1.1 PROBLEEM	7
1.2 DOELSTELLING	8
1.3 ONDERZOEKSVRAGEN.....	9
Onderzoek Deel I	10
1.4 THEORETISCH KADER	10
1.5 Methodiek	12
1.5.1 Hofstede – Culturele Dimensietheorie.....	14
1.5.2 Maslov – Pyramide van Maslow.....	15
1.6 Conceptueel model.....	17
2. Methoden (Deel I)	18
2.1 Participerende observatie en trust building.....	19
2.2 Deskresearch	19
2.3 Exploratieve interviews.....	20
2.4 Open interviews.....	21
2.5 Expertinterviews	22
2.6 Semi gestructureerde interviews	24
3. Resultaten (Deel I)	29
3.1 Participerende observatie.....	29
3.2 Exploratieve interviews.....	30
3.3 Open interviews.....	30
3.4 Expertinterview.....	33
3.5 Semi-gestructureerde interviews.....	33
3.6 Brainstorm	37
4. Conclusies (Deel I).....	40
4.1 Deelvraag 1	40
4.1.1 Subdeelvraag 1.1.....	40
4.1.2 Subdeelvraag 1.2.....	42
4.1.3 Subdeelvraag 1.3.....	43
4.2 Deelvraag 2	45
4.3 Deelvraag 3	46
4.4 Hoofdvraag	47
5. Discussie (Deel I)	49
6. Bibliografie (Deel I)	50
Onderzoek deel II	51

7. Inleiding literatuuronderzoek (deel II)	51
8. Resultaten (Deel II)	52
8.1 Vergelijkbare situaties met die van de Karen.....	52
8.1.1 Wat kan er geanalyseerd worden bij het kijken naar deze andere culturen en hun lot?.....	53
8.2 Zijn er nog meer redenen voor het verloren gaan van culturen?	53
8.3 Is een cultuur statisch of verandert deze continu?	54
8.4 Wat betekent cultuur voor een mens? En is het in deze tijd nog mogelijk om een cultuur compleet te behouden?	55
8.6 Hoe zou het verloren gaan van culturen met het oog op de onvermijdelijke ontwikkelingen ervan tegengegaan kunnen worden?	56
8.7 Valt er dan te stellen dat technologie een grote rol speelt in het verloren gaan van traditionele culturen?.....	56
8.8 Zijn er dan culturen te noemen die zich hebben aangepast en voort zijn blijven bestaan, maar wel de cultuur hebben behouden?.....	59
9. Conclusie (Deel II)	60
10. Conclusie van het gehele onderzoek: Antwoord op de hoofdvraag	62
10. Bibliografie (Deel II).....	64
Operationalisatieschema – Bijlage 1	66
Exploratief interview John Zijderhand – Bijlage 2	67
Topiclist open interviews – Bijlage 3.....	69
Open interview Lee – Bijlage 4.....	70
Open interview Mon – Bijlage 5.....	74
Open interview Linn – Bijlage 6	79
Topiclist Semi gestructureerde interviews – Bijlage 7	83
Semi gestructureerd interview Sao – Bijlage 8	85
Semi gestructureerd interview Keael – Bijlage 9	89
Semi gestructureerd interview Loem Loe – Bijlage 10.....	93
Semi gestructureerd interview Bird – Bijlage 11.....	96

1. Inleiding: Behoeften Karen bevolking

Het wegtrekken van de jongeren, het niet hebben van kapitaal, de illegale kap van bomen, het vast blijven houden aan een oude cultuur en levenswijze en de nieuwe gemigreerde nomadenstammen die in de Muang Khun-region zijn komen wonen vormen redenen voor de enorme stagnering van de ontwikkeling van de Karen stam in Noord-Thailand. De Karen zelf zien dit niet als een storend, zij waarderen en hebben hun eigen gebruiken en levenswijzen lief. Op de lange termijn zal dit echter een probleem gaan vormen, daar de cultuur uiteindelijk verloren zal gaan. De stagnering van de ontwikkeling zorgt namelijk voor het vertrekken van de jongeren naar de steden. Werk en educatie zijn hiervoor de hoofdredenen. Als de nakomelingen van deze jongeren niet opgroeien in een omgeving waar deze cultuur heerst zal deze verloren gaan. (Cameron McPherson Smith, 2008)

De Karen stam is met geschat zo'n 400.000 stamleden de grootste etnische minderheid in Noord-Thailand. Ook komen zij veelvuldig voor in Myanmar met 3.500.000 leden en met een onbekend aantal in Laos. De stam stamt af uit het Mongoolse gedeelte van de Gobi-woestijn. Geschat is dat de stam al rond het jaar 900 (v. Christus) naar het huidige Myanmar is getrokken. (Australian Karen Foundation AFK, sd) Hen is een eigen staat beloofd na te hebben geholpen de Japanners te verslaan in WO II. Dit is er echter nooit van gekomen, zodoende leven zij nu als etnische minderheid rond het grensgebied. De Karen zijn een van de door de Thaise overheid negen erkende bergstammen van Thailand. (Fujioka, 2002)

Op het moment is het hele gebied in ontwikkeling en dit heeft mede te maken met migratie (Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen KNAW, sd) Enkele van deze ontwikkelingen leiden echter tot natuurvervuiling. Voorbeelden hiervan zijn (illegale) houtkap en vervuiling van het water. Het niet-anticiperen op deze ontwikkelingen leidt naar alle waarschijnlijkheid naar een einde van de

Karen stam en haar leden en cultuur. Vervuiling van de plaatselijke natuur leidt tot een afname van de biodiversiteit in een gebied (Huldman, 2014) en indien de biodiversiteit afneemt, leidt dit tot het verloren gaan van de plaatselijke cultuur. (Kraaijvanger, 2012)

Stichting Buffelen wil de bevolking helpen de natuurvernietiging die plaatsvindt tegen te gaan door zich te richten op de werkgelegenheid, natuur, milieu en dat op duurzame wijze. Zodoende zal er een toekomstperspectief geboden kunnen worden wat wellicht tot het behouden van de cultuur zou kunnen leiden. Ten alle tijden zal er echter wel zo veel mogelijk uitgegaan worden van de bestaande cultuur, kennis en interesses van de Karen.

1.1 PROBLEEM

De bovengenoemde situatie doet zich al voor in de Muang Kung-region dat is gelegen tussen Chiang Mai en de grens van Myanmar. Door de geringe werkgelegenheid en mogelijkheid tot (hogere) educatie trekken al veel jongeren weg. Een voorbeeld is het dorp Mae Phaem, waar enkele decennia geleden de grootte van het dorp nog toenam, vindt er nu juist een leegloop wat betreft de jongeren

plaats. *“Dit heeft er ook toe geleid dat er minder werk is voor de jongeren en zij wegtrekken richting de grote stad.”* – John Zijderhand

Dit heeft mede te maken met het feit dat er een andere bergstam zich naar dit gebied heeft verplaatst. Zij hebben een nomadische insteek en zorgen door velden plat te branden voor onder andere opiumteelt voor veel natuurvernietiging en onvrede. Zo vernietigen zij niet alleen levensruimte en de natuur waar de Karen van leven, daarnaast zorgen zij met hun manier van leven dat er natuurlijke bronnen onbruikbaar raken, zoals water. Voor een cultuur waarvan akkerbouw en veeteelt een groot deel uitmaken, is het essentieel dat deze bronnen beschikbaar zijn en blijven. Dit heeft dan ook tot meerdere conflicten geleid. (Huldman, 2014)

Een andere reden is dat de oude Karen cultuur al zo lang in vrede hebben geleefd met de natuur en hun omgeving, dat zij zich nooit echt hebben moeten aanpassen. Zij hebben zich al die tijd vast kunnen houden aan oude gebruiken en levenswijzen. Dit leidt er echter toe dat de stam niet echt adaptief is ingesteld en ook niet gemakkelijk andere bronnen van inkomsten kan genereren. Zij zijn er dan ook niet compleet van bewust dat dit dan ook het einde van hun cultuur zou kunnen betekenen. (interview J Zijderhand)

Stichting buffelen probeert de helpende hand te bieden door een toekomstperspectief voor de stam en met name in Mae Phaem te verwezenlijken. **“Het is daarom ook belangrijk dat dit bijdraagt aan het lange termijnplan” -J. Zijderhand.** Hiervoor wordt er geld beschikbaar gemaakt en er worden arbeidsuren in gestopt. Dit heeft echter een grotere kans van slagen indien dit op een gestructureerde manier gebeurt, waarin gefundeerd is onderzocht waar de behoeften liggen en hoe deze op prioriteit gerangschikt zijn.

1.2 DOELSTELLING

De doelstelling van dit onderzoek is om met gefundeerde beargumentering een advies uit te brengen aan de stichting waarmee de stichting de Karen bevolking kan helpen de cultuur, die gevaar loopt verloren te gaan, te kunnen waarborgen. Dit moet echter wel gebeuren in samenspraak met de Karen. Zij zijn degenen met de behoeften binnen de cultuur en op die manier wordt voorkomen dat er vanuit Westerse ideologie gedacht wordt.

Om dit onderzoek zo gevalideerd mogelijk uit te voeren is het opgesplitst in twee onderdelen. Deel I wordt op locatie uitgevoerd. In dit onderdeel wordt zoveel mogelijk over de Karen in kaart gebracht. De cultuur en vooral de behoeften.

In deel II wordt er een literatuuronderzoek uitgevoerd. Tijdens dit literatuuronderzoek zal de focus liggen op vergelijkbare situaties, gedane onderzoeken en relevante artikelen. Hiermee zal getracht worden informatie over het probleem in te winnen en zo een beter gefundeerd advies uit te brengen.

De informatie uit beide delen zal vervolgens worden samengevoegd om de basis van het advies te vormen.

1.3 ONDERZOEKSVRAGEN

Het gehele onderzoek zal er één vraag centraal staan welke aan het eind beantwoord zal worden:

“Wat zijn essentiële veranderingen die moeten worden doorgevoerd in de levensstijl van de Karen om te kunnen blijven voortbestaan?”

Een antwoord op deze vraag zal aan de basis staan van het advies dat aan Stichting Buffelen zal worden overhandigd. Om het onderzoek zo goed mogelijk uit te voeren is het dus opgesplitst in twee delen; Deel I en Deel II. Beide delen hebben een eigen onderzoeksvraag welke dus eigenlijk als deelvragen van bovenstaande hoofdvraag fungeren.

Deel I:

Om het onderzoek zo voorspoedig mogelijk te laten verlopen is er een operationalisatieschema opgesteld. (bijlage 1) Dit operationalisatieschema heeft geleid tot de onderzoeksvraag:

“Wat zijn de grootste routinematige knelpunten in het leven van de Karen bevolking welke hen in de weg staan zich te ontwikkelen en kan technologie hier een rol in spelen?”

Deze vraag zal gedurende het onderzoek in dit deel centraal staan. Om deze vraag zo valide mogelijk te kunnen beantwoorden zijn de volgende (sub-)deelvragen opgesteld:

- Wat zijn de belangrijkste behoeften van de Karen?
 - o Wat is typisch voor de Karen cultuur en tradities?
 - o Wat zijn de meest voorkomende (dagelijkse) activiteiten van de Karen?
 - o Behoeften van de Karen naar aanleiding van knelpunten

- Wat zijn de bedreigingen van het voortbestaan van de Karen?

- Wat voor rol kan technologie gaan spelen in het leven van de Karen?
 - o Wat kunnen de voor- en of nadelen zijn?
 - o Wat is de verwachte invloed op de huidige cultuur en tradities na invoering van bepaalde technologie?

Deel 2:

Voor het literatuuronderzoek oftewel Deel II van het onderzoek is de volgende onderzoeksvraag opgesteld:

“Kunnen vergelijkbare situaties als die van de Karen als voorbeeld fungeren voor een succesvol voortbestaan van de cultuur en wat zijn in dat geval de essentiële factoren en/of veranderingen?”

Gedurende het literatuuronderzoek zullen er naar aanleiding van de reeds ingewonnen informatie steeds nieuwe vragen ontstaan. Deze worden dus op basis van de reeds beantwoorde vragen geformuleerd en worden dus chronologisch neergezet.

De antwoorden op de vragen uit Deel I en Deel II zullen samen het antwoord op de hoofdvraag vormen. Deze hoofdvraag staat vervolgens aan de basis van het adviesrapport.

Onderzoek Deel I

1.4 THEORETISCH KADER

Duurzaamheid

Door de trends van de afgelopen jaren is duurzaamheid een containerbegrip geworden. Wanneer er sprake is van maatschappelijk verantwoord leven, rekening houden met het milieu, ecologie en denken aan de toekomst wordt vaak als duurzaam weggezet. Een veelgebruikte theorie voor de term duurzaamheid: de drie P's.

- People
- Profit
- Planet

Een duurzame ontwikkeling is echter iets makkelijker te definiëren. Volgens de *World Commission on Environment and Development* van de Verenigde Naties wordt het als volgt beschreven:

“Duurzame ontwikkeling is de ontwikkeling die aansluit op de behoeften van het heden zonder het vermogen van de toekomstige generaties om in hun eigen behoeften te voorzien in gevaar te brengen.”
(vrij vertaald uit het rapport “Our Common Future”)

Oftewel, duurzaam is het kijken naar de behoeften van de drie P's en dit in een toekomstig perspectief. (Duurzaamheid.net, 2009)

Urbanisatie binnen Thailand

Er vindt over het algemeen veel migratie van het platteland naar de stad plaats in landen die in ontwikkeling zijn. Thailand is daar een van. De urbanisatie in Thailand is enorm. Zo is bijvoorbeeld het aantal inwoners in de stad Bangkok sinds slechts veertig jaar al verdubbeld. (United Nations University, 2011)

Tijdens deze migraties zijn het voornamelijk de rijkere mensen die van het platteland naar de stad vertrekken, de allerarmsten worden achtergelaten. De urbanisatie heeft een positief effect op de armoede in Thailand, het neemt namelijk af. In de steden verdienen de mensen meer waardoor zij meer koopkracht hebben, wat weer leidt tot het groeien van de economie. (Skeldon, 1997)

De Karen

De grootste bevolkingsgroep van het gebied zijn de Karen. Omdat zij voornamelijk van de natuur, de landbouw en het hoeden van vee leven is er een ruilcultuur ontstaan. De gewassen die overblijven na het voeden van de inwoners van het dorp worden samen met gevlochten bamboeproducten en geweven stoffen verkocht. Dit levert dusdanig weinig op dat zij helaas genooddaakt zijn zich schuldig te maken aan illegale houtkap. In een ideaal duurzaam plan zal hier een alternatieve bron van inkomsten voor in de plaats komen.

Door deze lage inkomens en het minimale perspectief op werk in de regio, vindt er urbanisatie plaats en trekken veel jongeren naar de grotere steden om werk te vinden. Zij koesteren wel de wens om terug te keren, maar dit is vaak erg lastig en onrealistisch. Dit kan zeker als bedreiging worden beschouwd, aangezien zij de toekomst van de stam zijn. (peoplesoftheworld, 2011) (<http://buffelen.org>, sd)

Uit een eerder uitgevoerd demografisch onderzoek kunnen

enkele demografische gegevens worden verkregen. Zo is de gemiddelde leeftijd van de mannen 35 jaar, de vrouwen 31 jaar. Een gemiddeld jaarlijks inkomen is 15.000 BAHT (425 euro). De meeste inkomsten worden op het moment gegenereerd uit de rijstopbrengst.

Overige inkomsten zijn afkomstig uit de verkoop en onderhoud van vee, houtzagerij en klussen. Veel voorkomende toekomstvisies van de Karen liggen in het verbouwen van koffie, groenten en het houden van varkens. De slechte watervoorzieningen en het moeilijke transport worden veelal beschouwd als problemen welke het mogelijk maken van de toekomstvisies lastig maakt. (R. van Velzen, 2013)

Stichting Buffelen

Stichting Buffelen is jaren geleden opgericht door John Zijderhand. Samen met een reispartner belandde hij toevalligerwijs in het dorp Mae Phaem en heeft hier de bevolking financieel gesteund door voor hen buffels te kopen. Jaren later is hij teruggekeerd en zag hij dat de plaatselijke bevolking voor deze buffels gezorgd had. Dit gebaar leidde tot het opzetten van de stichting.

De stichting zet zich in voor een betere toekomst voor de Karen bergstammen in Noord-Thailand. Het hoofddoel is hierbij om binnen enkele jaren op verantwoorde en duurzame wijze de bevolking te informeren over het aanpakken en oplossen van de huidige probleemstellingen. De focus ligt daarbij op werkgelegenheid, natuur en milieu. Voorwaarde is dat de bestaande cultuur, kennis en interesses van de bewoners hierbij zoveel mogelijk in acht wordt gehouden. (<http://buffelen.org>, sd)

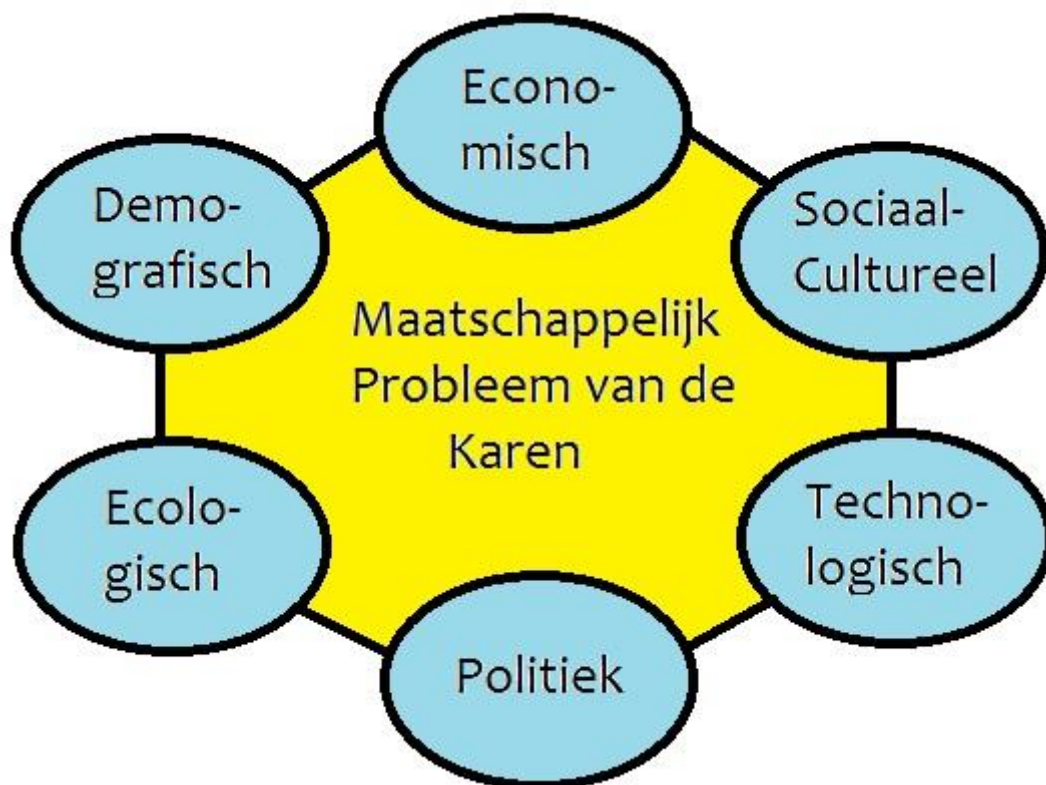
1.5 Methodiek

Na gesprekken met verschillende experts en locals, observaties, trust funding, samen te hebben geleefd met de Karen blijkt dat de problemen waar de Karen uit het noordoosten van Thailand op routinematige wijze tegenaan lopen erg complex zijn. Dat wil zeggen dat er zowel intern als extern factoren zijn die de huidige levenswijze in gevaar brengt en dat deze factoren vanuit verschillende maatschappelijke invalshoeken komen. Er is daarom gebruik gemaakt van de volgende theorieën:

Het DESTEP-model, de Dimensies van Hofstede en de piramide van Maslow.

Deze drie theorieën staan eigenlijk symbool voor de te onderzoeken zaken in het onderzoek. Met behulp van het DESTEP model kan het probleem uitvoerig geanalyseerd worden. De Dimensies van Hofstede daarentegen geven de handvatten om een cultuur onder te verdelen in dimensies en een dus een cultuur te analyseren en te vergelijken met andere culturen. De piramide van Maslow geeft aan hoe de behoeften van een mens in elkaar zitten en dat kan erg handig zijn met het oog op de te achterhalen behoeften. Zo kunnen deze gerangschikt worden en vervolgens gekoppeld aan de cultuur (dimensies) en het probleem (DESTEP).

DESTEP-model: Het DESTEP model wordt gebruikt om door vanuit verschillende invalshoeken maatschappelijke veranderingen en gedachtegangen te kunnen bepalen en vaststellen. Veelal wordt het gebruikt in behoeftenonderzoek voor de commerciële markt. Echter gezien het feit dat het model vele potentiële factoren die invloed kunnen uitoefenen op een maatschappelijk probleem omvat, wordt deze ook wel gebruikt om een maatschappelijk probleem te analyseren.

DESTEP gevisualiseerd

Aangezien het niet realistisch is en er specifieke expertise nodig is om de problemen en knelpunten van de Karen vanuit al deze invalshoeken te onderzoeken, is er gekozen om dit te beperken tot de invalshoeken Sociaal-cultureel en Technologisch.

Vanuit een sociaal-culturele invalshoek zal er gekeken worden naar de knelpunten in de levens van de Karen welke hen ervan weerhouden zich te ontwikkelen. Vervolgens zal er vanuit een technologische invalshoek gekeken of deze maatschappelijke problemen op te lossen zijn en wat voor opties hiervoor zijn.

Het is daarom belangrijk dat de cultuur en levensstijl van de Karen eerst duidelijk worden vastgesteld zodat er een beter inzicht wordt geboden in de routinematige knelpunten.

Met levensstijl wordt bedoelt: De manier waarop een individu of een groep leeft. Voor deze groep ontstaan er sociale codes die voortkomen uit impliciete vanzelfsprekendheden.

Om een inzicht te krijgen in wat een cultuur precies inhoudt en hoe deze het meest valide gemeten kan worden is er gekeken naar de theorie van Geert Hofstede: De dimensies van Hofstede:

1.5.1 Hofstede – Culturele Dimensietheorie

De dimensies van Hofstede zijn bedacht door Geert Hofstede met de bedoeling culturen meetbaar te maken om vervolgens culturen met elkaar te kunnen vergelijken. Er zijn zes dimensies bepaald welke worden toegekend aan een cultuur.

- Machtsafstand
- Individualisme vs. Collectivisme
- Onzekerheidsvermijding
- Masculiniteit vs. Feminiteit
- Oriëntatie lange termijn vs. Korte termijn
- Uitbundigheid vs. Terughoudendheid

Door per land een zo duidelijk mogelijk beeld te creëren is er naast deze dimensies een puntensysteem bedacht waarin een land of natie per dimensie van 1 tot 120 kan scoren. Het aantal punten is een indicatie van de mate van de richting en uitkomst van de dimensie.

Hofstede benadrukt wel dat dit slechts gebruikt kan worden om een cultuur te beschrijven. Individueel gedrag kan niet worden voorspeld en daarnaast zijn er altijd andere factoren die meespelen zoals persoonlijkheid, geschiedenis (familie) en (persoonlijke) rijkdom.

Machtsafstand:

Volgens Hofstede is machtsafstand: ***“De mate waarin de minder machtige leden van organisaties en instellingen (zoals een gezin) accepteren en verwachten dat macht ongelijk verdeeld is”*** (Hofstede, G.). Niet alleen de verdeelde macht wordt hierin gemeten, ook wat hiervan gevonden wordt. Lage scores betekenen een cultuur waarin machtsrelaties gelijk zijn en er sprake van een democratische benadering is. In een cultuur welke hoog scoort op machtsafstand accepteren de minder machtige leden van de samenleving hun plaats en is er een groot acceptatievermogen wat betreft de (formele) hiërarchische posities.

Individualisme vs. Collectivisme:

“De mate waarin individuen zijn geïntegreerd in groepen” (Hofstede, G.). In individualistisch ingestelde culturen wordt er waarde gehecht aan persoonlijke doelen. In collectievere samenlevingen worden de doelen van een individu ondergeschikt aan die van de groep en haar welzijn. Deze dimensie verwijst naar de gehele groep in plaats van het individu.

Onzekerheidsvermijding:

Culturen die hoog scoren op deze dimensie zijn minder tolerant ten opzichte van veranderingen en hebben angst voor het onbekende. Zij proberen dit tegen te gaan met strakke regels en wetten. Er wordt gemeten hoe de samenleving omgaat met onbekende situaties, gebeurtenissen en de stress die dit met zich meebrengt. Laag scorende landen op dit punt staan meer open voor verandering, hebben

lossere richtlijnen en minder regels en wetten. *“De tolerantie van een samenleving voor onzekerheid en onduidelijkheid”* (Hofstede, G.).

Masculiniteit vs. Feminiteit:

Hierin worden, op een stereotyperende wijze, kenmerken als assertiviteit, ambitie, macht en materialisme toegekend aan mannelijke waarden en daar tegenover worden vrouwelijke waarden gezet met bijvoorbeeld menselijke relaties. Het belang dat een cultuur hier aan hecht wordt in deze dimensie gemeten. Het is namelijk een blijk van *“De verspreiding van emotionele rollen tussen de seksen”* (Hofstede, G.). Culturen die hier hoog op scoren hebben vaak grotere verschillen tussen de seksen en zijn vaak meer concurrerend en ambitieus. Lager scorende samenlevingen hebben kleinere verschillen tussen de seksen en hechten veel waarde aan het bouwen van relaties.

Oriëntatie lange termijn vs. Korte termijn:

Deze dimensie omschrijft de termijnoriëntatie van een samenleving. Indien een samenleving een korte-termijnoriëntatie heeft wordt er veel waarde gehecht aan traditie, tijd nemen voor het bouwen van relaties en zien de tijd niet erg schematisch. Tegenovergesteld staat lange-termijnoriëntatie, waarbij tijd altijd erg lineair en schematisch is en waar er voornamelijk naar de toekomst gekeken wordt in plaats van het heden of verleden. Doelgericht werken is hier erg belangrijk.

Uitbundigheid vs. Terughoudendheid:

In deze dimensie wordt gemeten of een cultuur de eerste en persoonlijke behoeften van de leden van de samenleving tegemoet kan komen. In terughoudende culturen worden vaak strenge sociale normen nagestreefd en worden ambities gereguleerd en ‘ontmoedigd’.

1.5.2 Maslov – Pyramide van Maslow

Het onderzoeken van de cultuur kan op deze manier gerichter benaderd worden. De behoeftes moeten echter ook worden vastgesteld, daarvoor is een andere theorie aangehaald.

Alhoewel de behoeftes vanuit de bevolking zelf moeten komen, moet er rekening gehouden worden met het feit dat de doelgroep in dit geval niet in staat is om vanuit een andere blik naar hun levensstijl te kunnen kijken en zo beseffen waar hun echte behoeften nu liggen. Bovendien gaat het hier om het voortbestaan van de populatie en haar cultuur en wordt er dus onderzoek gedaan naar de eerste levensbehoeften.

Om een goed inzicht te krijgen wat behoeften nu daadwerkelijk inhouden en voornamelijk hoe deze gerangschikt zouden moeten worden zodra deze in kaart gebracht zijn is de theorie van Maslow en het hierbij horende piramide model aangehaald.

De piramide van Maslow is in 1934 bedacht door Abraham H. Maslow. Het geeft de behoeften van de mens (een levend wezen) weer in hiërarchische niveaus. Maslow stelt dat de behoefte op een onderste laag eerst vervuld moeten worden alvorens de behoeften welke hoger op de piramide staan in vervulling kunnen gaan. Een stap overslaan is volgens deze theorie onmogelijk. Deze theorie is voor iedereen, ongeacht leeftijd, geslacht, etniciteit en cultuur toepasbaar.

De onderste laag is de fundering van de piramide en tevens de plek waar de behoeften piramide begint. Hoe hoger het niveau, des te lastiger de behoeften die hierbij horen te vervullen zijn.

Lichamelijke of organische behoeften (primary needs): Hieronder vallen de meest essentiële fysiologische behoeften en deze gelden voor ieder levend wezen. Voorbeelden hiervan zijn: Eten, water en slaap. Maslow schaaft lichamelijk comfort en seks ook onder dit niveau.

Behoeftte aan veiligheid en zekerheid (secondary needs): Een individu heeft, na het vervullen van de eerste levensbehoeften, altijd behoefte aan veiligheid en zekerheid. Dit kan in meerdere situaties terugkeren. Het meest simpele voorbeeld is huisvesting. Ook relaties met personen of groepen en (zekerheid in/op) werk vinden we op dit niveau terug.

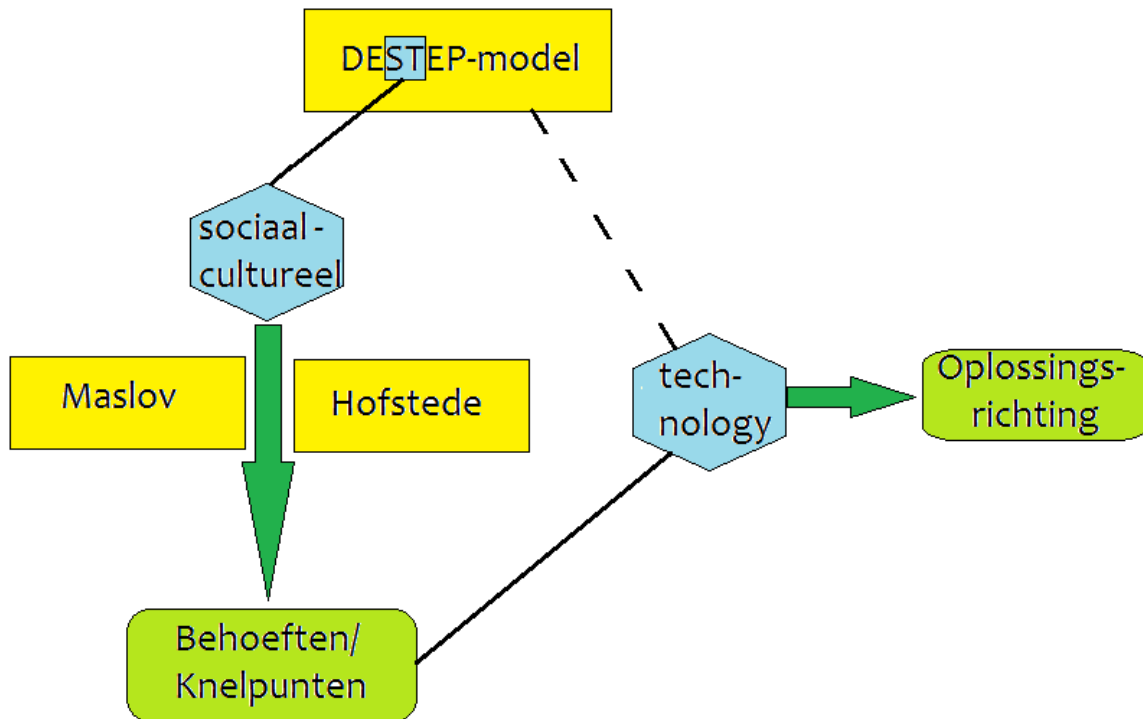
Behoeftte aan sociaal contact: Indien een individu de levensbehoeften vervuld heeft ontstaat de behoefte aan contact met andere individuen. Dit contact houdt intiemere relaties in waaronder te verstaan: Vriendschap, liefde, zorgzaamheid geven en nemen en het horen bij/onderdeel zijn van een groep.

Behoeftte aan erkenning en waardering: De volgende stap in de interactie met andere individuen is de erkenning van deze relaties en de competenties van het individu. Het zelfvertrouwen speelt hierin een cruciale rol. Aan de status in sociaal verband wordt waarde gehecht.

Behoeftte aan zelfontplooiing: De bovenste laag van de piramide beslaat de meest complexe behoeften. Het is in principe een behoefte welke nooit compleet vervuld zal worden, omdat het gaat om het herhaaldelijk doen groeien van de mentale mogelijkheden. Het verschil met de andere behoeften zit in het feit dat een individu deze behoeften en prestaties altijd opnieuw zal valideren en deze zodoende altijd zullen worden bijgesteld.

1.6 Conceptueel model

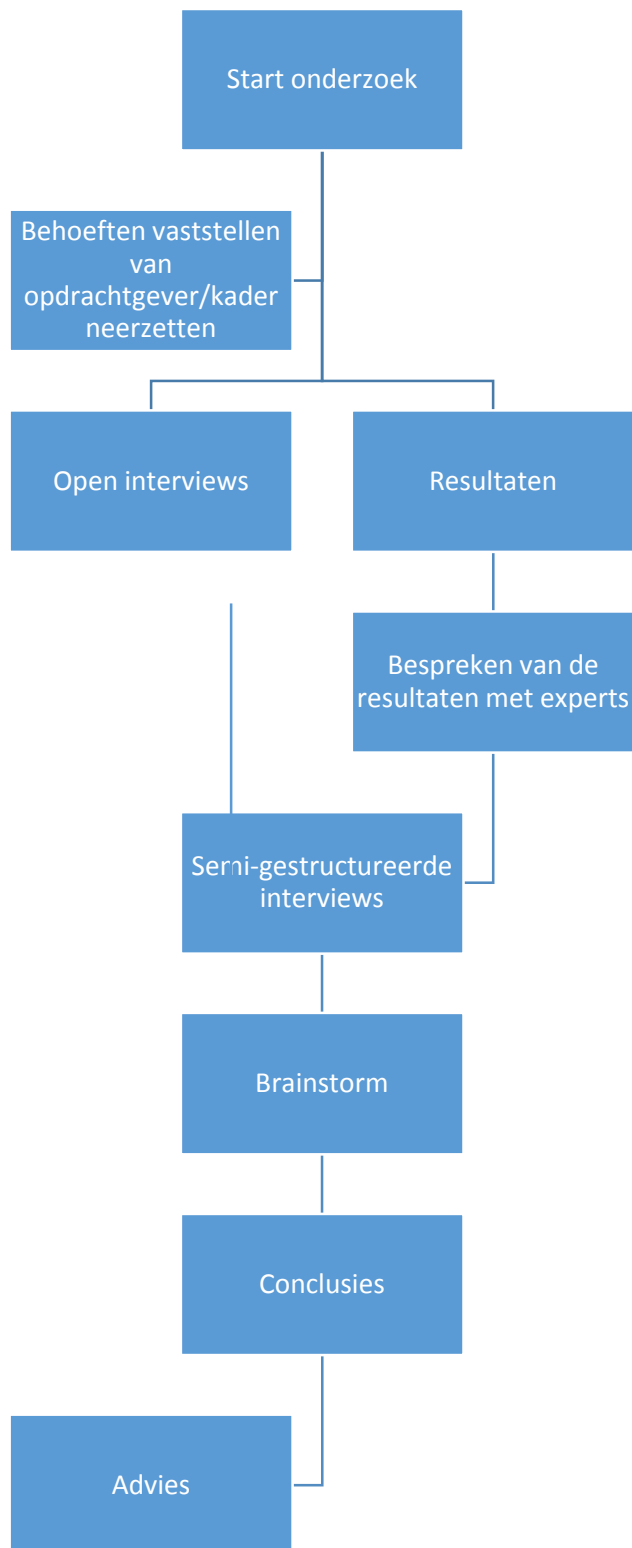
Om het proces en de invloeden van de theorieën en de modellen zo goed mogelijk weer te geven is er een conceptueel model gemaakt.

Dit model zal als leidraad aangehouden worden gedurende het onderzoek.

2. Methoden (Deel I)

Om het proces van dit onderzoek zo duidelijk mogelijk op chronologische wijze weer te geven is er een stroomschema opgesteld.

- Participerende observatie
- Deskresearch
- Exploratieve interviews
- Open interviews
- Expertinterviews
- Semi-gestructureerde interviews
- Brainstormsessie

2.1 Participerende observatie en trust building

2.1.1 Methode

Voor deze methode zal de onderzoeker gedurende een periode van 5 tot 6 weken in het Karen dorp Mae Phaem in de Muang Kung-Region verblijven. Hier zal de onderzoeker samenwonen met de bewoners van het dorp en participeren in alledaagse activiteiten. Hieronder vallen alle activiteiten, zoals bijvoorbeeld het verzorgen van eten, helpen met bepaalde klussen, proberen te communiceren met de inwoners, meedoen met spelletjes en waar mogelijk bijdragen aan werk gerelateerde activiteiten. Op deze manier kan de onderzoeker de levensstijl van de Karen observeren en kunnen de inwoners wennen aan de aanwezigheid van de onderzoeker. Dit zal uiteindelijk naar een veiliger gevoel leiden en dit zal tijdens de interviews tot meer medewerking leiden.

2.1.2 Deelnemers

- Inwoners Mae Phaem en omstreken van de Karen stam
- De onderzoeker
- Andere studenten/lectoren/aanwezigen voor stichting Buffelen

2.1.3 Benodigdheden

- Notitieboekje om eventuele bevindingen door observaties te kunnen noteren
- Eventueel andere benodigdheden, per situatie verschillend. Bijvoorbeeld gereedschap

2.1.4 Randvoorwaarden

De onderzoeker mag geen significante invloed uitoefenen op de levenswijze en activiteiten van de Karen. Dit gebeurt wanneer de onderzoeker vanaf het begin met een notitieboekje rondloopt en tijdens elke activiteit probeert de Karen te overtuigen van alternatieve manieren voor de activiteit. Suggesties voor koken of een spel zijn voorbeelden die hier niet onder vallen. De onderzoeker dient zich daarnaast open op te stellen voor de cultuur en bijbehorende gebruiken. Ook is een proactieve houding vereist.

2.2 Deskresearch

2.2.1 Methode

Vanaf het begin is deze methode gebruikt om de nodige informatie in te winnen voor het succesvol uitvoeren van het onderzoek. Zo heeft het centraal gestaan tijdens het maken van het theoretisch kader en het conceptueel model. Daarnaast zullen enkele vraagstukken welke moeilijk te beantwoorden zijn door middel van andere methoden getracht beantwoord te worden door middel van deskresearch.

Bovendien zal er zoveel mogelijk deskresearch gedaan worden naar te onderzoeken zaken die al door onderzocht zijn in andere onderzoeken. Dit zal enorm veel tijd schelen en zodoende kan de onderzoeker meer tijd steken in andere facetten van dit onderzoek.

2.2.2 Deelnemers

- De onderzoeker

2.2.3 Benodigdheden

- Laptop of pc
- Toegang tot het internet
- Toegang tot de nodige artikelen

2.2.4 Randvoorwaarden

De ingewonnen informatie moet valide zijn. Dat wil zeggen dat de informatie op wetenschappelijke wijze zijn moeten geconcludeerd of er in ieder geval een valide onderzoek aan vooraf gegaan moet zijn. Er mag worden geciteerd, zolang dit wordt benoemd in het onderzoeksvoorstel of rapport.

2.3 Exploratieve interviews

2.3.1 Methode

Exploratieve interviews kunnen worden ingezet om (voorafgaand) aan het interview het onderwerp explorerend te benaderen. Door middel van een exploratief interview kan de onderzoeker nieuwe inzichten opdoen welke sturing kunnen geven aan het verdere verloop van het, in dan nog, beginstadium van het onderzoek. Resultaten van de exploratieve interviews kunnen tevens aan de basis liggen voor een (semi-)gestructureerd interview. Daar de onderzoeker wellicht meer te weten wil komen over de randvoorwaarden, de visie van de opdrachtgever of inzichten wil verkrijgen over het onderwerp zelf, kan er een exploratief interview ingezet worden. (ScriptieAF, sd)

Tijdens dit onderzoek is er een exploratief interview afgenomen. Het interview met John Zijderhand (opdrachtgever) vond plaats in de beginfase van het onderzoek om zo veel mogelijk informatie in te winnen over zijn visie van de stichting, zijn wensen en behoeften met betrekking tot het onderzoek, (rand)zaken waar rekening mee gehouden moet worden en zijn visie op het te onderzoeken probleem. (bijlage 2)

2.3.2 Deelnemers

- De onderzoeker
- 1 Respondent; John Zijderhand

2.3.3 Benodigdheden

- Notitiemateriaal
- Opname apparatuur

2.3.4 Randvoorwaarden

De vragen mogen niet suggestief gesteld worden. Daarnaast moeten de vragen ethisch verantwoord zijn, volledig vrijwillig en mag er geen valse voorstelling van zaken weergegeven worden. De interviewer mag de respondent niet beïnvloeden en de uitkomsten mogen geen nadelige effecten hebben voor de betrokken partijen.

2.4 Open interviews

2.4.1 Methode

Open interviews zijn alle interviews welke niet (volledig) gestructureerd zijn. De data die hiermee verzamelt kan worden geldt als kwalitatief. Gespreksonderwerpen worden vragenderwijs geïntroduceerd om te kijken hoe de respondent tegen bepaalde zaken aankijkt. De interviewer kan door middel van een open interview tot informatie beschikken over meerdere onderwerpen en de open attitude van het interview zorgt ervoor dat de interviewer gemakkelijk door kan vragen over bepaalde onderwerpen. Het doel van een open interview is om informatie uit mededelingen en meningen van de ondervraagden te halen. Deze informatie kan vooraf geformuleerde probleemstellingen beantwoorden, maar tevens ten grondslag liggen van een wel gestructureerd (vervolg) interview. (N. Reulink, 2005)

De onderwerpen die in ieder geval aan bod moesten komen zijn opgenomen in de topiclist. (bijlage 3)

Er hebben drie open interviews plaatsgevonden. Er moest in ieder geval één respondent vanuit de uit de volgende criteria opgestelde groepen komen:

1. Inwoner Mae Phaem (bijlage 4)
 - Geboren in de regio/Karen dorp
 - Karen
 - Levenservaring/op leeftijd/45+
 - Capabel geacht voor het geven van relevante en correcte antwoorden
2. Inwoner Mae Phaem (bijlage 5)
 - Geboren in de regio/Karen dorp
 - Karen
 - Levenservaring 45+
 - Capabel geacht voor het geven van relevante en correcte antwoorden
 - Ervaring met wonen en/of werken buiten het dorp, liefst in een grote stad
3. Inwoner (grote) stad (bijlage 6)
 - Geboren in de regio/Karen dorp
 - Karen
 - Levenservaring 45+ (discutabel bij deze)

- Capabel geacht voor het geven van relevante en correcte antwoorden
- Vanuit een Karen dorp verhuisd naar een (grote) stad en het niet hebben van de intenties om op korte termijn weer terug te verhuizen.

De reden voor het opstellen van deze criteria is het inzicht kunnen verkrijgen in eventuele beweegredenen van de respondenten om wel of niet in een Karen dorp te blijven wonen en de voor- en nadelen hiervan in hun ogen. Bovendien zijn er onderwerpen bovengekomen die betrekking hadden tot de behoeften en knelpunten in het leven van de Karen vanuit verschillende visies, dit heeft aan de basis gestaan voor het verder onderzoeken van deze onderwerpen.

De resultaten van deze interviews hebben dus geleid tot de onderwerpen die vervolgens verder onderzocht werden (zie semigestructureerde interviews). Nogmaals is er bewust gekozen voor drie respondenten die vanuit verschillende perspectieven naar de situatie kijken. Op die manier kunnen er vanuit de verschillende perspectieven onderwerpen aangesneden en meningen op losgelaten worden.

2.4.2 Deelnemers

- De onderzoeker
- 3 respondenten (selecte steekproef)

2.4.3 Benodigdheden

- Topiclist
- Notitiemateriaal
- Ruimte voor ontvangst/afnemen interview

2.4.4 Randvoorwaarden

De vragen mogen niet suggestief gesteld worden. Daarnaast moeten de vragen ethisch verantwoord zijn, volledig vrijwillig en mag er geen valse voorstelling van zaken weergegeven worden. De interviewer mag de respondent niet beïnvloeden en de uitkomsten mogen geen nadelige effecten hebben voor de betrokken partijen.

2.5 Expertinterviews

2.5.1 Methode

In het geval van een expertinterview wordt er een specifiek type respondent bij het onderzoek betrokken. De respondent is goed geïnformeerd over het onderwerp en er valt te spreken van deskundigheid op bepaalde vlakken. Vanwege de waarde van de deskundigheid worden deze respondenten ook wel gezien als sleutelinformanten. (N. Reulink, 2005)

Deze methode werd ingezet om zo met een deskundige de reeds verkregen resultaten te kunnen analyseren. Daarnaast zijn de experts in staat om mee te denken over de richtingen die in te slaan zijn

wat betreft de resultaten. Zij weten welke resultaten interessant zijn, zaken irrelevant en wellicht niet helemaal correct en weten meer te vertellen over bepaalde onderwerpen. De resultaten uit de open interviews gecombineerd met opgedane kennis uit de expertinterviews vormen de basis voor de semigestructureerde interviews later in het onderzoek.

In dit geval is het een groepsinterview geworden. Er waren twee experts aanwezig en zij hebben beide deelgenomen aan het interview.

De vooraf opgestelde criteria aan de expert waren:

- Expert Karen
 - >1 jaar ervaring met de Karen levensstijl
 - Noemenswaardige periode woonachtig geweest in een Karen dorp (minstens een aantal maanden aaneengesloten)
 - Westers, met voorkeur Nederlands
 - Nederlands of Engels sprekend

Redenen voor de criteria:

- >1 jaar ervaring met de Karen levensstijl

Op deze manier is de levensstijl van alle seizoenen van de kalender meegemaakt, met name het droog- en het regenseizoen. De seizoenen zijn erg verschillend en zo ook de bijbehorende activiteiten.

- Noemenswaardige periode woonachtig geweest in een Karen dorp

Pas dan kan de 'cultuur-bril' waar de respondent mee naar de cultuur kijkt losgelaten worden. Patronen kunnen worden ontdekt in bepaalde gebruiken en zo ook de redenen hiervoor. Bovendien raken de Karen zo gewend aan de aanwezigheid van de respondent en op die manier zullen zij zich meer open stellen en komt hun ware aard boven.

- Westers, met voorkeur Nederlands

Lokale experts kunnen significante details achterwege laten, omdat deze voor hen wellicht als normaal bevonden worden en dus niet interessant. In het geval van een Westerse respondent zal deze altijd het paradigma van een Westering houden. De voorkeur gaat uit naar Nederlands, omdat de onderzoeker ook uit deze cultuur komt. Op die manier kunnen de maatstaven vrij gelijk worden opgesteld tijdens het bediscussiëren van details.

- Nederlands of Engels sprekend

Dit is in de meest gunstige situatie. Wanneer er sprake is van een tussenpersoon die als tolk fungeert, zal er altijd een grotere kans ontstaan op misvattingen.

2.5.2 Deelnemers

- Onderzoeker

- 2 respondenten

2.5.3 Benodigdheden

- Resultaten open interviews
- Notitiemateriaal
- Plek om te ontvangen of om te spreken

2.5.4 Randvoorwaarden

De vragen mogen niet suggestief gesteld worden. Daarnaast moeten de vragen ethisch verantwoord zijn, volledig vrijwillig en mag er geen valse voorstelling van zaken weergegeven worden. De interviewer mag de respondent niet beïnvloeden en de uitkomsten mogen geen nadelige effecten hebben voor de betrokken partijen.

2.6 Semi gestructureerde interviews

2.6.1 Methode

Indien de vragen en antwoorden voor aanvang van het interview nog niet concreet zijn, maar de onderwerpen wel is er sprake van een semigestructureerd interview. Een aantal onderwerpen worden door de onderzoeker vastgesteld. Dit kan gepaard gaan met een beginvraag waarop uiteindelijk wordt doorgevraagd. Deze onderwerpen zijn vaak in een logische volgorde neergezet. Echter, wanneer het zo uitkomt kan de onderzoeker de volgorde aanpassen omwille van het gesprek en zo meer en betere informatie kunnen verzamelen. Er is ook sprake van vooraf gestructureerde en gesloten vragen. Zoals demografische gegevens of een vraag waar de onderzoeker een gesloten antwoord op wil. Hierom is er sprake van een semigestructureerd interview.

Uit de open interviews is data gegenereerd en dit is gecategoriseerd in clusters. Onder deze clusters zijn verschillende behoeften en wensen ondergebracht, opdat deze op overzichtelijke wijze onderzocht konden worden. Deze clusters zijn vervolgens voorgelegd en besproken tijdens de expertinterviews en nadat de experts hun meningen en verwachtingen erover hebben verteld is er een semigestructureerd interview opgesteld. Het doel van deze semigestructureerde interviews was het bevragen van de specifieke onderwerpen in een interview en zo de validiteit van de reeds ingewonnen informatie verhogen of juist verzwakken. Het feit dat er informatie ingewonnen wordt over specifieke onderwerpen doet het ook wel op een diepte interview lijken.

Het topiclist dat tijdens het interview werd aangehouden is te vinden in bijlage 7.

Voorafgaand aan de interviews zijn er criteria opgesteld waar de respondenten aan moesten voldoen. Gewenst was 3 respondenten uit elke groep:

1. Inwoners Mae Phaem (bijlagen 8 & 9)
 - Geboren in de regio/Karen dorp
 - Karen
 - Capabel geacht voor het geven van relevante en correcte antwoorden
 - Leeftijd: 1 respondent uit elke leeftijdscategorie: 14-20, 20-45, 45-60

- Geslacht: Onbelangrijk

2. Inwoners Mae Phaem (bijlagen 10 & 11)

- Geboren in de regio/Karen dorp
- Karen
- Capabel geacht voor het geven van relevante en correcte antwoorden
- Ervaring met wonen en/of werken buiten het dorp, liefst in een grote stad
- Leeftijd: 1 respondent uit elke leeftijdscategorie: 20-45, 45-60
- Geslacht: Onbelangrijk

3. Inwoners (grote) stad (bijlagen 12)

- Geboren in de regio/Karen dorp
- Karen
- Capabel geacht voor het geven van relevante en correcte antwoorden
- Vanuit een Karen dorp verhuisd naar een (grote) stad
- Leeftijd: 1 respondent uit elke leeftijdscategorie: 14-20, 20-45, 45-60
- Geslacht: Onbelangrijk

Redenen voor de criteria:

Groep 1:

- Geboren in de regio/Karen dorp + Karen zijn

De respondent die is geboren in de omgeving en is opgegroeid met en als Karen, zal uitermate representatief zijn voor de Karen. De behoeften en wensen kunnen vanuit een Karen perspectief gegeven worden.

- Capabel geacht voor het geven van relevante en correcte antwoorden

Indien er van een respondent verwacht wordt enorm afwijkende antwoorden te krijgen, omdat er bijvoorbeeld sprake is van zwakbegaafdheid of een andere aandoening door bijvoorbeeld drugs, wordt de informatie minder valide en zo ook minder bruikbaar. Aangezien het aantal respondenten relatief laag ligt wordt hier geen risico mee genomen.

- Leeftijd: 1 respondent uit elke leeftijdscategorie: 14-20, 20-45, 45-60

Er is sprake van een jongerenmigratie uit de Karen dorpen. Op deze manier worden zowel de verwachtingen van de (aanstaande) vertrekkende jongeren, de redenen voor het aanblijven van de jongvolwassenen en de redenen voor het nooit vertrokken zijn uit het dorp van de ouderen besproken.

- Geslacht: Onbelangrijk

Dit omdat er op basis van geslacht geen beperkingen worden opgelegd met betrekking tot educatie of werk.

Groep 2:

- Geboren in de regio/Karen dorp + Karen zijn

De respondent die is geboren in de omgeving en is opgegroeid met en als Karen, zal uitermate representatief zijn voor de Karen. De behoeften en wensen kunnen vanuit een Karen perspectief gegeven worden.

- Ervaring met wonen en/of werken buiten het dorp, liefst in een grote stad

Hiermee wordt getracht vast te kunnen stellen of de perceptie op problemen of woonsituaties veranderen indien er sprake is van ervaringen buiten de Karen dorpen. Daarnaast worden zo de redenen gegeven om terug te keren naar het Karen dorp en zo worden de positieve punten en pull factoren uitgelicht.

- Capabel geacht voor het geven van relevante en correcte antwoorden

Indien er van een respondent verwacht wordt enorm afwijkende antwoorden te krijgen, omdat er bijvoorbeeld sprake is van zwakbegaafdheid of een andere aandoening door bijvoorbeeld drugs, wordt de informatie minder valide en zo ook minder bruikbaar. Aangezien het aantal respondenten relatief laag ligt wordt hier geen risico mee genomen.

- Leeftijd: 1 respondent uit elke leeftijdscategorie: 20-45, 45-60

Er is sprake van een jongerenmigratie uit de Karen dorpen richting de grote stad. Door het te ondervragen van deze leeftijdscategorieën kan er gekeken worden wat de redenen zijn voor de leeftijdscategorie en bovendien of deze beredenering ook veranderd naarmate de tijd vordert. Er is hier bewust niet gekozen voor een leeftijdscategorie van <20 jaar, omdat de kans klein is dat er een inwoner is die op deze jonge leeftijd al lang genoeg in een stad heeft gewoond om zijn of haar mening erop aangepast te hebben.

- Geslacht: Onbelangrijk

Dit omdat er op basis van geslacht geen beperkingen worden opgelegd met betrekking tot educatie of werk.

Groep 3:

- Geboren in de regio/Karen dorp + Karen zijn

De respondent die is geboren in de omgeving en is opgegroeid met en als Karen, zal uitermate representatief zijn voor de Karen. De behoeften en wensen kunnen vanuit een Karen perspectief gegeven worden.

- Capabel geacht voor het geven van relevante en correcte antwoorden

Indien er van een respondent verwacht wordt enorm afwijkende antwoorden te krijgen, omdat er bijvoorbeeld sprake is van zwakbegaafdheid of een andere aandoening door bijvoorbeeld drugs, wordt de informatie minder valide en zo ook minder bruikbaar. Aangezien het aantal respondenten relatief laag ligt wordt hier geen risico mee genomen.

- Vanuit een Karen dorp verhuisd naar een (grote) stad

Hierdoor kan er informatie ingewonnen worden over de beweegredenen van het (definitief) vertrekken naar de stad. Bovendien worden de paradigma's van de respondent beïnvloed door het woonachtig zijn in een ander soort milieu. Dit zou kunnen leiden tot een andere visie op bepaalde problemen die zich voortdoen.

- Leeftijd: 1 respondent uit elke leeftijdscategorie: 14-20, 20-45, 45-60

Er is sprake van een jongerenmigratie uit de Karen dorpen. Op deze manier worden zowel de verwachtingen van de (aanstaande) vertrekkende jongeren, de redenen voor het aanblijven van de jongvolwassenen en de redenen voor het nooit vertrokken zijn uit het dorp van de ouderen besproken.

- Geslacht: Onbelangrijk

Dit omdat er op basis van geslacht geen beperkingen worden opgelegd met betrekking tot educatie of werk.

2.6.2 Deelnemers

- De onderzoeker
- De respondenten

2.6.3 Benodigdheden

- Topiclist
- Notitiemateriaal
- Opnameapparatuur

2.6.4 Randvoorwaarden

De vragen mogen niet suggestief gesteld worden. Daarnaast moeten de vragen ethisch verantwoord zijn, volledig vrijwillig en mag er geen valse voorstelling van zaken weergegeven worden. De interviewer mag de respondent niet beïnvloeden en de uitkomsten mogen geen nadelige effecten hebben voor de betrokken partijen.

3. Resultaten (Deel I)

- Participerende observatie
- Deskresearch
- Exploratieve interviews
- Open interviews
- Expertinterviews
- Semi-gestructureerde interviews
- Brainstormsessie

3.1 Participerende observatie

Voornamelijk tijdens de eerste weken in het Karen dorp Mae Phaem zijn er door de onderzoeker enkele constatering gedaan. De globale observaties zijn hieronder genoteerd:

- Werk gerelateerde activiteiten

Op het moment van observeren was er droogseizoen, dit hield in dat een voorname activiteit, rijst verbouwen, niet uitgevoerd werd. De andere werk gerelateerde werkactiviteiten waren het verzorgen van de buffels die van inwoners van het dorp zijn, de plaatselijke bouwvakker helpen met een klus, jagen (voornamelijk 's nachts en op kippen en hanen), klussen voor het dorp als een put graven, weven voor de verkoop en helpen van andere dorpen/stammen met werkzaamheden op bijvoorbeeld het land. De kinderen gaan overdag naar school en na schooltijd spelen zij of wordt er tv gekeken. Zo nu en dan gebeurd er iets dat om een directe oplossing vraagt, bijvoorbeeld het stuk gaan van een van de waterleidingen. In dat geval wordt dit vrij automatisch door iemand opgepakt en wordt het probleem verholpen.

- Eten (voorbereiding, nuttigen, samenstelling)

De voorbereiding is erg primitief. Er wordt rijst genomen uit de voorraad dat vervolgens wordt gekookt in een keteltje op een vuurtje. De maaltijden bevatten vrijwel altijd rijst. Zowel de mannen als vrouwen houden zich bezig met het eten. Naast de rijst zijn er vaak nog wat (seizoensgebonden) groenten en/of vlees als dit er is. Ook dit wordt voorbereid op een vuurtje met ketel. Het eten gebeurd met in ieder geval het gezin, soms ook met anderen zoals burens. Het is echter geen 'verplichting' om samen te eten, het gebeurd soms ook apart. De mensen zitten op de grond op een soort geweven kleed van riet. Wel met bestek. Ook zijn de mensen erg gul en de gasten krijgen genoeg te eten.

- Vrije tijd

De mensen zijn erg snel geïnteresseerd als er iets gebeurd dat misschien niet alledaags is. Voorbeeld: Speelgoedautootje van een kindje ging kapot, minimaal 5 mensen eromheen om te kijken hoe deze gemaakt wordt. Verder doen de mensen erg rustig aan: Soms wordt er overdag een dutje gedaan of zijn de mensen voor zichzelf bezig door bijvoorbeeld te weven of alvast met het eten bezig te zijn. Daarnaast wordt er geklust aan bijvoorbeeld uitbouw aan de huisjes of elders in een ander dorp. Vooral klussen wordt erg veel gedaan, ook al zijn het kleine dingen die gemaakt moeten worden of nodig zijn.

- Communiceren

De Karen communiceren met elkaar in hun eigen taal (Karen) welke weer enorm verschilt van het Thais. Wel zijn zij zeker bereid om, wanneer je hen iets langer kent en zij iets meer gewend zijn aan je aanwezigheid, te helpen met het leren van enkele woordjes. Op hun beurt zijn zij weer nieuwsgierig naar onze taal en woorden.

- Algemene punten

De mensen zijn over het algemeen erg kalm en ogen bedachtzaam, doch erg vriendelijk en behulpzaam. Het lijkt erop dat zij even moeten wennen aan de aanwezigheid van de, vrij open, Westerlingen met hun eigen taal en gebruiken. Uiteindelijk stellen zij zich toch wel open en is het zeker mogelijk om met beperkte middelen en woorden toch te communiceren door bijvoorbeeld humor, ook al gebeurt dit natuurlijk op een simpel niveau.

De Karen zijn erg trots op hun cultuur en de gebruiken. Graag laten zij zien wat de typische Karen kledij is en willen zij jou er ook graag in zien. Alledaagse activiteiten als het verzorgen van de buffels of koken wordt graag gedemonstreerd en ook betrekken zij de gasten hierbij.

3.2 Exploratieve interviews

In de inleiding verwerkt. Bijlage 2.

3.3 Open interviews

Er zijn uit de open interviews verschillende behoeften gedetecteerd. Deze zijn zoveel mogelijk geclusterd waar mogelijk, om het zo overzichtelijker te maken. Bovendien kunnen op deze manier de topics verder uitgewerkt worden. (bijlagen 4, 5 & 6)

De behoeften zijn onder de volgende clusters geplaatst:

- Huisvesting
- Water
- Educatie
- Weven
- Akkerbouw
- Buffels
- "Winkel"
- Medische hulp
- Technologie ** (Zelf toegevoegd door onderzoeker om meer te weten te komen over hun perceptie erop)

De achterhaalde problemen en of concrete behoeften per cluster staan hieronder beschreven:

Huisvesting

Karen willen alleen huizen bouwen volgens de Karen manier: Op palen zodat het vee eronder kan lopen. Ouderen kunnen echter niet altijd meer overal komen, omdat zij de trappen niet meer op kunnen. ***“Naarmate de Karen ouder worden, worden zij minder mobiel en hebben zij meer moeite om het huis op palen te betreden.”*** – Lee, respondent groep 1

Water

Drinkwater raakt door de natuurvernietiging vervuild en daarnaast raakt het op. De rivier wordt steeds dunner en droger. Bovendien gaan de leidingen van de rivier naar het dorp (de bron) vaak stuk. ***“***

Daarnaast is er de behoefte aan veel water voornamelijk in het droogseizoen.” – Lee, respondent groep 1

Educatie

Weinig tot geen mogelijkheden op educatie wat leidt tot een jongerenmigratie. ***“Er is in de buurt weinig te doen voor de jongeren, ook op het gebied van educatie en werk.”*** – Mon, respondent groep 2.

Daarnaast is er de behoefte aan kunnen lezen en schrijven. De Karen willen graag hun eigen kennis ook overbrengen op anderen (jungle kennis).

Werk:

- Akkerbouw

Kan niet het hele jaar door bedreven worden. Er is wel de behoefte om uit te breiden, maar niet de ruimte. Is ook de behoefte om andere gewassen dan rijst te verbouwen. ***“Wel zou ik eventueel andere gewassen willen verbouwen, dit levert namelijk meer geld op dan rijst.”*** – Lee, respondent groep 1 & ***“Om andere gewassen te verbouwen zullen de Karen wel samen moeten werken met anderen, omdat de dorpen op zich simpelweg te klein zijn.”*** – Linn, respondent groep 3.

- Weven

De vrouwen zijn degenen die weven. Zij zouden hier graag meer geld aan willen verdienen. Het is lastig voor hen om de gemaakte spullen te verkopen (afzetmarkt). Ook willen zij graag de kennis van het weven over kunnen brengen aan jongere generaties en mensen van buitenaf. (Het gaat hier om een specifieke vorm van weven, Karen stijl). ***“Ik zou het ook positief vinden als het weven van de vrouwen meer geld op zou kunnen leveren.”*** – Mon, respondent groep 2.

- Veeteelt/ buffels

Een enkeling in het dorp heeft nu buffels. Buffels zijn veel geld waard en zijn een soort buffer, maar tegelijkertijd een soort bank/spaarrekening. Op het moment maken zij weleens velden van andere bergstammen kapot en de Karen/eigenaar wordt dan gechanteerd. De eigenaren van de velden willen hier een vergoeding voor (vaak Lisu). Soms zijn de buffels ook kwijt. Hoewel zij altijd in een kudde blijven, kunnen zij soms dagen niet gevonden worden in bepaalde seizoenen getijden. ***“Soms moet ik de buffels zoeken en vind ik hen op het grondgebied van een andere stam”.*** – Lee, respondent groep 1.

Winkel

Ouderen kunnen niet gemakkelijk het dorp uit om naar de winkel te gaan. In het regenseizoen is het sowieso erg lastig om winkels te bereiken in andere dorpen/in de vallei. ***“In het regenseizoen kunnen de winkels, gelegen in andere dorpen, moeilijk tot niet te bereiken zijn. Hierdoor kunnen er geen boodschappen gedaan worden.”*** – Linn, respondent groep 3.

Medische hulp

Niet gemakkelijk bereikbaar. Er is ook geen goede dokter aanwezig in de buurt/vallei in het geval van ernstige spoed. Mensen willen wel dokter worden, maar door de geringe kans op educatie vaak niet mogelijk; geen goede kennis aanwezig. ***“... en voordat zij bij een dokter kunnen zijn kan het soms wel uren duren...”*** – Linn, respondent groep 3.

Technologie

Technologie is volgens de respondenten meer dan welkom in Mae Phaem. Zij benoemen allemaal dat dit het leven zou vergemakkelijken en er bovendien een ontwikkeling plaats zal vinden. ***“Het dorp zal minder afgesloten zijn van de rest en op die manier ook meer contacten kunnen leggen die uiteindelijk kunnen leiden naar bijvoorbeeld meer inkomsten”.*** – Lee, respondent groep 1.

Zij zijn er ook allemaal van overtuigd dat de invoering van (meer) technologie de cultuur niet zal beïnvloeden. ***“Hier wordt veel tijd mee bespaard en het werkt efficiënter. Wel moet er hout bewerkt blijven worden met de hand (en hart), omdat dit mooie dingen oplevert.”*** – Mon, respondent groep 2.

3.4 Expertinterview

Tijdens het expertinterview zijn de bovenstaande resultaten aan de experts voorgelegd. Gevraagd werd naar hun inzichten en visie op hoe zoiets onderzocht kon worden en of er nog clusters gecombineerd konden worden. Bovendien hebben zij kennis over de huidige situatie wat betreft deze problemen en behoeften en konden zij hier meer over vertellen.

“Resultaten”:

De visvijver was oorspronkelijk een idee voor een bron van inkomsten. De vijver is een initiatief geweest van de stichting en is ook gefinancierd. De visvijver zou onderhouden worden door de Karen en de vissen die hierin geboren/gegroeid werden zouden kunnen worden verkocht. Dit gebeurt helaas helemaal niet, omdat het zakeninstinct gewoon simpelweg niet in hun aard zit. De visvijver zat vol met vissen, maar er gebeurde niets mee.

De achterhaalde behoeften worden inderdaad beaamt. Zo worden er concrete voorbeelden gegeven van een geval waarin spoedeisende medische hulp noodzakelijk was en de persoon in kwestie is overleden. Ook wordt de jongerenmigratie erkend en de redenen daarvoor als logisch ervaren. Andere voorbeelden zijn gegeven waarin de behoeften, of de achterliggende behoeften, inderdaad worden beaamt.

3.5 Semi-gestructureerde interviews

De in de open interviews vastgestelde clusters zijn tijdens deze interviewronde besproken met de respondenten. Gekeken is of er nieuwe data uitgehaald kon worden; nieuwe meningen of ideeën. De complete interviews zijn terug te lezen in de bijlagen 8 t/m 12. De verkregen antwoorden per cluster:

Huisvesting:

Wanneer de huisvesting werd besproken kwam naar voren dat de respondenten het allemaal erg mooi vonden en bovendien zagen zij het als traditioneel voor de Karen cultuur. Wel werd er ingezien dat het niet erg praktisch was wat betreft het beklimmen van de huizen op palen voor de ouder wordende inwoners van het dorp.

Verschillen per groep:

Van groep 1 was er een respondent die het probleem met de ouderen niet inzag. **“Ja, wij Karen zijn deze huizen gewend.”** – Sao, respondent groep 1.

Water:

De respondenten geven allemaal aan angst te hebben voor de toekomst wat betreft water. Zij geven aan dat dit vooral komt door op de eerste plaats de leidingen en op de tweede de natuurvernietiging

die verderop plaatsvindt. Respondent Bird die in Chiang Mai woont zegt: ***“Elke keer als ik terugkeer naar Mae Phaem lijkt het wel alsof er meer bos verdwenen is”***.

Verschillen per groep:

Het is duidelijk dat de respondenten die ervaring hebben in de stad ook weten hoe het wél kan wat betreft water en dit ook hun meetlat bepaald. ***“Het zou mooi zijn als wij hier net zo’n watersysteem zouden krijgen als in Chiang Mai”***. – Loem Loe, respondent groep 2.

Educatie:

Alle respondenten geven aan dat educatie als positief wordt gezien. Er heerst begrip voor het vertrekken van de jeugd om elders te kunnen studeren. De Karen geven wel aan dat de studie dus positief is, maar heel erg stimulerend in het onderwijs zijn zij niet. Het blijft de keuze van het kind. ***“Graag zou ik mijn zoon graag hoogopgeleid zien, maar het is zijn eigen leven en keuze”***. – Bird, respondent groep 3.

Verschillen per groep:

De respondenten uit groep 1 hebben moeite met het concreet benoemen van de voordelen van educatie.

De respondenten uit de groepen 2 & 3 met ervaring buiten de stad geven aan op te merken dat deze mensen buiten de stad op educatief niveau verder zijn ontwikkeld. ***“Zij zijn slimmer”***. – Loem Loe, respondent groep 2.

Werk:

Akkerbouw wordt gezien als uitermate traditioneel werk voor een Karen. Er wordt louter rijst verbouwd. Er wordt over gezegd dat het relatief weinig geld oplevert en dat het lastiger gaat als er weinig water is. Andere baantjes (buiten het dorp) leveren aanzienlijk meer geld op. Ook Keael als bouwvakker verdient meer dan wat men op de rijstvelden verdiend. Wel wordt er aangegeven dat er met andere gewassen meer geld verdiend kan worden. Ook wordt meer velden als mogelijkheid tot meer inkomsten genoemd.

De vrouwelijke respondenten wisten iets minder over de akkerbouw te vertellen, maar meer over het weven. Het weven en de typische producten die het oplevert worden zitten erg hoog in het vaandel. Het is typische Karen kledij en andere producten. Wel is het al enigszins veranderd, vroeger maakten de Karen zelf de draden en kleurstoffen, nu worden deze gekocht. ***“Toen ik leerde weven werden de draden nog niet gekocht, dit heeft het proces wel versneld”***. – Sao, respondent groep 1.

Wel heerst er de angst dat de kunst van het traditioneel weven wellicht verloren gaat. De jongeren interesseren zich er minder voor dan vroeger. Mede door het feit dat zij nu naar (de basis)school gaan zijn zij niet meer de hele dag rond hun moeders.

De buffels zijn niet voor iedereen even interessant. Er zijn maar een aantal mensen met buffels. Wel is bekend dat de buffels veel geld waard zijn en dat zij soms problemen voor de eigenaar veroorzaken. Het is meer dan eens gebeurd dat de buffels een stuk land van een van de andere stammen (Lisu) hebben vertrapt en deze vervolgens een vergoeding kwamen eisen. Hier wordt dan ook wel voor gevreesd. ***“Mijn buffels probeer ik altijd goed in de gaten te houden. Als het nodig is drijf ik hen ergens anders heen”***. – Keael, respondent groep 1.

Verschillen per groep:

Nee.

Medische hulp:

Er heerst onder alle respondenten een behoefte aan medische hulp dichterbij het dorp. In ieder geval de medische kennis om te weten of er nood aan de man is of niet. Er is wel een medicijnenman aanwezig (iets van oude tradities), maar zijn validiteit wordt zwaar in twijfel getrokken. Een voorbeeld van waar het mis is gegaan wordt genoemd. ***“Een jonge jongen was een tijdje geleden ziek geworden en doordat de mensen het onderschatten en niet op tijd actie hebben ondernomen is hij hieraan overleden”***. – Keael, respondent groep 1.

Er wordt gezegd dat er op overbrugbare afstand wel een “dokter” is, maar deze behandelt in feite alleen schaafwonden etc. Er is dus behoefte aan een medische hulp, of in ieder geval iemand die weet of het ernstig genoeg is om naar de stad te gaan, op een overbrugbare afstand.

Verschillen per groep:

In de groepen 2 & 3 wordt verteld dat de afstanden naar de dokter in de stad veel kleiner zijn, maar daar worden mensen ook vaker ziek dan in Mae Phaem. ***“In de stad is het beter geregeld. Echter, er zijn in de stad ook veel vaker en meer mensen ziek”***. – Loem Loe, respondent groep 2.

Winkel:

Er wordt door elke respondent aangegeven dat het wel welkom zou zijn, en zeker in bepaalde periodes waarin de wegen niet goed zijn erg makkelijk. Toch wordt het niet als enorm belangrijk aangeduid en zij reageren er minder emotioneel op dan de andere problemen/behoefte.

Het voordeel zou zijn dat de oude mensen die nu de winkels in verder gelegen dorpen niet kunnen bereiken, op deze manier wel hun inkopen kunnen doen. Ook in de tijden dat de wegen op z’n slechtst zijn door de hevige regenval of enorme droogte, is het erg handig om deze niet af te hoeven leggen.

Desondanks wordt het door de bevolking niet als een behoefte met prioriteit gezien. *“Sommige dingen moeten wij bij een winkel halen. Heel veel dingen halen wij uit de natuur en van het veld”*. – Sao, respondent groep 1.

Verschillen per groep:

De antwoorden per doelgroep verschillen niet op een significante wijze van elkaar.

Technologie:

De respondenten zien meer technologie allemaal als welkom. Is het niet voor zichzelf, dan is het wel voor hun kroost. Er worden verschillende behoeften wat technologie betreft genoemd.

Wel denken zij allemaal dat de cultuur erdoor zal worden beïnvloed en dit zal zeker significant zijn. Er wordt zelfs gezegd dat de cultuur veranderd is met de huidige inventies, ook al zijn deze nog zo klein. *“Ja, de cultuur zoals mijn ouders en ik in mijn jeugd die kende zal waarschijnlijk eindigen”*. – Keael, respondent groep 1. Er worden voorbeelden gegeven van veranderingen de laatste tijd, zoals het feit dat er nu al dingen niet meer met de hand gaan (draden voor weven) en dat waar iedereen voorheen boeddhistisch was, iedereen nu naar de christelijke kerk gaat.

Desalniettemin wordt het wel als iets positiefs gezien en verwachten de respondenten dat het dorp erop vooruit zal gaan.

Verschillen per doelgroep:

De respondenten uit groep 1 met weinig tot geen ervaring met de grote stad benadrukken het meest dat de cultuur de laatste tijd een verandering ondergaat. Voor de mensen van buitenaf (groep 2 & 3) is dit minder (gevoelsmatig).

Bovendien komen de respondenten uit groep 3 met vrij geavanceerde technologische hulpmiddelen om het leven te verbeteren, zoals tablets, computers etc. Het wordt wel benoemd in de andere groepen en met name in groep 1 worden ook hulpmiddelen voor de huidige activiteiten genoemd. Zoals hulp voor tijdens de akkerbouw etc.

3.6 Brainstorm

Gezien het feit dat de onderzoeker in de aanwezigheid van andere onderzoekers met verschillende disciplinaire achtergronden een onderzoek uitvoerde en er op het moment een lector van het Kenniscentrum Noorderruimte en een afstudeerbegeleider vanuit het Trouw Watercentrum aanwezig waren is er een brainstormsessie gehouden.

De aanwezigen waren:

- Floris Boogaard (lector KNR)
- Anna Epping (studente architectuur)
- Richard de Lange (student watermanagement)
- Marius Palsma (medewerker Trouw, entrepreneur)
- Matthew Smink (student watermanagement)
- Joy van Nierop (studente architectuur)
- Yentl van Nierop (studente Creative art and design)
- Hesham Youssef (student Human Technology en tevens uitvoerend onderzoeker)

De achterhaalde behoeften zijn geclusterd en de bijbehorende wensen/eisen/behoeften zijn genoteerd en toegelicht. Vervolgens zijn er verschillende ideeën en oplossingen gekomen om deze tegemoet te komen. Iedereen kreeg de tijd om een aantal ideeën te roepen en vervolgens zijn deze groepsgewijs gerangschikt op haalbaarheid en creativiteit.

De wensen/eisen/behoeften zijn te lezen in de resultaten van open interviews.

De Categorieën en bijbehorende ideeën waren:

- Huisvesting
 - Levensfasewoningen; dus het rouleren van de woningen naarmate de bewoners ouder worden.
 - Halfverhoogd huis tegen een heuvel. Dus wel ruimte om het vee eronder te laten lopen.
 - Coöperatief wonen
- Water
 - Water/regen/dauw opvangen
 - Reservoir bouwen bij de rivier/akkers in regenseizoen
 - Slimme vegetatiekeuze; watervasthoudende gewassen
 - Waterhergebruik (na douchen etc. het water bewaren)
 - Nieuwe leidingen die tot minder waterverlies leiden

- Educatie
 - E-learning op afstand
 - Studenten inschakelen om een roulatie van leraren te starten. (jonge mensen kunnen weer de allerjongsten onderwijzen, enzovoort)
 - Internet
 - Kennisuitwisselingsprogramma's. Bijvoorbeeld een uur per week les organiseren of juist van elkaars beroepen iets leren.

- Weven
 - Goede weg voor een toename van de afzet
 - Toerisme (workshops/verkoop)
 - Weven op maat/bestelling
 - Buitenlandse afzetmarkt
 - Samenwerken met elkaar om grotere productie te realiseren.

- Akkerbouw, rijstplantages
 - Wisselteelt om de verkoop te stimuleren en de grond efficiënter te gebruiken
 - Gewassenkeuze aanpassen op commercie
 - Producten exporteren vergemakkelijken (goede weg)
 - Regen en water opvangen voor betere irrigatie
 - Combinatieteelt
 - Groen dak (/moestuintjes?)
 - Vermesting door de buffels
 - Oogstkalender (soort systeem zoals bij Crop-R; bijhouden en optimaliseren)
 - Bodemvasthoudende gewassen

- Medische zorg
 - Betere bereikbaarheid van en naar de dokter (goede weg)
 - Workshops voor het herkennen van medische spoed/EHBO
 - Cursussen
 - Lokale kennis verzamelen en verspreiden
 - Periodieke check met srv dokter

- Buffels
 - Alternatief vee
 - Sensoren of fysieke omheiningen
 - Fokken (inseminatie, buffels leveren veel geld op. Op het moment de natuur de vrije loop)

- Winkel in het dorp
 - Als collectief inkopen
 - Ruilen van producten
 - 2^e hands winkel
 - Producten op aanvraag
 - Goede weg (bereikbaarheid verhogen)
 - Centraal punt, gemeenschappelijke keuken bijv.
 - E-shopping gezamenlijk

4. Conclusies (Deel I)

4.1 Deelvraag 1

Wat zijn de belangrijkste behoeften van de Karen?

4.1.1 Subdeelvraag 1.1

Wat is typisch voor de Karen cultuur en traditie?

De dimensies van Hofstede worden hier aangehaald om systematisch de cultuur en traditie van de Karen te beschrijven. De volgende zes punten worden voor zo veel mogelijk ingevuld op basis van de verkregen resultaten van het onderzoek. Waar deze dimensies op gebaseerd zijn is terug te vinden in de sectie Methodiek, dimensies van Hofstede pagina nummer 14.

De Karen neigen sterk naar de machtsverdeling onder de bevolking. Er zijn geen echte leiders aan te

wijzen en iedereen spreekt elkaar aan. Echt sprake van een hiërarchie is er niet. De ouderen in het dorp krijgen wel meer respect en hebben vaak ook meer kennis, maar zij staan niet boven de rest wat macht betreft.

De Karen is een erg collectief ingestelde cultuur. Dit blijkt uit

meerdere resultaten. Zo werd tijdens de participerende observatie al gezien dat de mensen elkaar vrijwel altijd (ongevraagd) helpen wanneer er iets gebeurd of stuk gaat. Ook in de interviews worden vaak antwoorden gegeven die in het teken staan van het geheel, en niet per se de respondent persoonlijk aangaan. ***“De huizen zijn niet even praktisch, de ouderen hebben moeite om de hogere huizen in te komen”*** – Respondent Mon over de huisvesting. Maar ook: ***“Graag wil ik ook voor het dorp meer geld binnen kunnen halen met andere gewassen”*** – Lee, akkerbouwer.

Het feit dat de problemen voor de eenheid als dorp worden gezien en niet individueel en bovendien altijd geholpen en samen gegeten wordt wanneer er iemand langskomt, getuigd van een hoge score op collectivisme.

In deze dimensie balanceren de Karen in het midden. Enerzijds stellen de respondenten zich erg open op ten opzichte van veranderingen zoals de invoer van technologie (*"Het*

beïnvloedt onze cultuur op een juiste manier, wij kunnen ons beter ontwikkelen" – Loem Loe, bewoonster Mae Phaem) en het vertrekken van de jongeren om in de steden educatie en werk te vinden (*"Mijn nichtje is naar de stad vertrokken om te werken en studeren. Dit is een goede keuze geweest; zij verdient nu meer dan zij hier zou doen"* – Lee, respondent).

Maar anderzijds wordt er erg vastgehouden aan de cultuur en de tradities. Ten eerste heeft dit te maken met het feit dat de Karen erg trots zijn op hun cultuur, maar ook dat er niet onder iedereen de drang heerst om veranderingen en ontwikkelingen in hun dagelijks leven door te voeren. Waar in Nederland de mensen zich graag willen ontwikkelen, lijkt deze drang hier afwezig te zijn. Zo wordt er niet veel waarde gehecht aan educatie, er wordt nogal nonchalant over gedaan. *"Graag zou ik hem hoogopgeleid zien, maar het is zijn eigen leven en keuze, dus het maakt mij niet uit"* – aldus Bird over zijn zoon.

Bovendien valt het op dat voornamelijk de respondenten met weinig tot geen ervaring in de stad moeite hebben het belang van educatie toe te lichten.

De Karen cultuur laat heel veel kenmerken zien van eentje waar feminiteit erg hoog scoort.

Masculiniteit getuigt van ambitie, honger naar macht en materialisme. De Karen zijn hier juist helemaal niet mee bezig. Een cultuur als de Karen scoort juist enorm hoog qua feminiteit: Zij hechten enorm veel waarde aan menselijke relaties, staan altijd voor elkaar klaar en er zijn niet veel verschillen tussen de seksen.

In deze dimensie wordt gekeken naar hoe de mensen in de maatschappij zich vasthouden aan oude tradities en

culturen terwijl zij te maken hebben met de uitdagingen van het heden en de toekomst. Ondanks het feit dat de Karen zich erg bewust zijn van de toekomst (*"Er zal een gebrek aan water ontstaan door de illegale kap van bos"* – Lee, akkerbouwer), scoren zij erg laag op deze dimensie. Dat wil zeggen: De

Karen zijn erg op de korte termijn georiënteerd. Dit blijkt uit het feit dat zij erg veel waarde hechten aan traditie, langdurige relaties opbouwen en de tijd niet erg schematisch zien. In een lange termijn georiënteerde samenleving wordt er juist doelgericht gewerkt en staat de toekomst hoger in het vaandel dan het verleden of zelfs het heden. De toekomst, ondanks dat deze wel enige zorgen baart onder de bevolking, is niet iets waar dagelijks op structurele wijze aan gewerkt wordt.

De Karen is een erg terughoudend volk. Wellicht mede door het feit dat zij niet veel bezit hebben, zijn zij geen volk dat

pronkt en veel waarde hecht aan materiaal. Bovendien houden zij hun mening voor zichzelf en wordt er niet slecht gesproken over anderen. Ambities zijn welkom, maar de sfeer is er niet dat dit wordt aangemoedigd.

Dus wat is typisch/Beschrijving Karen cultuur:

De Karen cultuur is een collectieve cultuur waarin de individuen zich onderschikken aan het groepsbelang. Dit betekent dat er veel waarde wordt gehecht aan lange termijn relaties. Er is geen sprake van een echt aanwijsbare leider van een Karen gemeenschap. De rollen zijn redelijk verdeeld en door de heersende collectieve gedachtegang is iedereen bereid elkaar te helpen. Mede daarom scoort de Karen cultuur ook hoog op feminiteit. De Karen zijn erg zorgzaam en denken aan het geheel. Duidelijke ambitie en honger naar macht heerst er niet. Ten opzichte van veranderingen zijn de Karen transparant, maar zijn zij daarnaast geneigd zich vast te houden aan oude tradities en gebruiken. Dit komt ook terug in het feit dat zij zich niet echt op de lange termijn oriënteren. Ondanks dat zij zich wel heel bewust zijn van de toekomst, "leven" zij niet voor de toekomst zoals dat in bijvoorbeeld Nederland wel het geval is. Verder leven de Karen erg terughoudend, er wordt niet veel waarde gehecht aan materiaal en ambities en dergelijke worden niet expliciet aangemoedigd.

4.1.2 Subdeelvraag 1.2

Wat zijn de meest voorkomende (dagelijkse) activiteiten van de Karen?

De meest voorkomende activiteiten van de Karen zijn werken op de akkers. Hier wordt voornamelijk rijst verbouwd. De rijstvelden behoren tot enkele Karen, de mensen uit het dorp die meehelpen worden uitbetaald in natura. In het droogseizoen wordt dit echter tijdelijk gestopt. De vrouwen houden zich bezig met het weven van tassen, traditionele kleding of andere stukken stof. ***"Het werk in Mae Phaem is voornamelijk werken op het land en/of weven voor de vrouwen"***. – Linn, verhuisd van Mae Phaem naar de grote stad Chiang Mai.

Andere werk-gerelateerde activiteiten van de Karen zijn het verzorgen van de kuddes vee, het klussen aan eigen huis of het helpen van een ander in het dorp of in de buurt. Ook klussen die in het belang van het collectief zijn worden gedaan, voorbeelden hiervan zijn het helpen met het graven van een put, het repareren van een lek in de leidingen of het verslepen van hout als dit nodig is.

Er wordt ook gejaagd, maar de fauna is erg afgenomen de laatste jaren. Wel lopen er (rond de dorpen) nog genoeg wilde kippen/hanen rond en ook slangen worden gevangen. De mooie kippen en hanen worden nog weleens verkocht, slangen en de rest van de vangst dient als voedsel. ***“Mijn zoon Nikon vangt ’s nachts weleens kippen of hanen in het bos. De mooie houden we en worden verkocht”.*** – Lee, akkerbouwer.

De jonge kinderen (5 t/m 12) gaan overdag naar school (***“Voor kinderen van 5 tot 15 is er de mogelijkheid om het basisonderwijs te volgen net buiten het dorp”.*** – Linn, verder gestudeerd in Chiang Mai). Buiten de schooltijden om spelen zij.

In de vrije tijd van de Karen houden zij zich bezig met klusjes in en rondom het dorp of rusten zij uit. Vooral tijdens het warme droogseizoen wordt er overdag veel uitgerust.

4.1.3 Subdeelvraag 1.3

Behoeften van de Karen naar aanleiding van knelpunten

De behoeften van de Karen zijn uiteenlopend. De meest essentiële behoeften van een mens zijn volgens de piramide van Maslow het hebben van eten, water en slaap. In principe zijn deze drie behoeften allemaal vervuld onder de Karen. Echter, door de recente ontwikkelingen in het gebied dreigt er een van deze behoeften weg te vallen namelijk; Water. Op het moment is er nog genoeg schoon (drink)water, maar uit onderzoeken blijkt dat dit steeds minder wordt. (R. de Lange, 2015) Op langere termijn zal dit een probleem zijn aangezien dit niet alleen de plaatselijke bevolking van drinken voorziet, maar ook omdat dit het land moet irrigeren. (Voldoende) Water is dus een behoefte.

Ook is er behoefte aan kennis. Kennis in de vorm van educatie en kennis over medische hulpverlening. Voornamelijk de mensen buiten het dorp beamen dat er behoefte is aan educatie. ***“Educatie zal leiden tot een betere communicatie met de buitenwereld, en dus meer kansen en mogelijkheden”.*** – Loem Loe, grotendeels woonachtig in Mae Phaem maar werkend in de grote stad.

Medische hulp is nodig omdat het er op het moment simpelweg niet is. Er is een medicijnman aanwezig, maar deze geniet niet meer het volste vertrouwen. Voor ernstige gevallen kunnen de Karen naar het ziekenhuis in de stad, maar deze ernstige gevallen kunnen niet goed worden vastgesteld.

“Een jonge jongen was een tijdje geleden ziek geworden en doordat de mensen het onderschatten en niet op tijd actie hebben ondernomen is hij hieraan overleden”. – Keael, bewoner Mae Phaem. En omdat dit niet goed kan worden vastgesteld en de weg naar de stad erg moeizaam is, wordt dit niet voor niets gedaan.

Een andere behoefte komt voort uit het knelpunt niet afgesloten te willen zijn van de buitenwereld. De Karen leven al lang vrij vredig en ver af van de drukke steden. Helaas leidt dit ook tot mindere kansen op een afzetmarkt voor de producten, de toegang tot

educatie, toegang tot werkgelegenheden en medische hulp. Een oplossing hiervoor zou een goede weg zijn. Dit zorgt ervoor dat de Karen mobieler worden en zo makkelijker de bovenstaande activiteiten kunnen uitvoeren. ***“Een goede weg zou de mensen mobieler maken en minder afgesloten van de rest van de wereld. Vooral in het regenseizoen is het enorm belangrijk”.*** – Linn, woonachtig in de stad.

Volgens Maslow moeten na de eerste fysiologische behoeften de behoefte aan veiligheid en zekerheid ingevuld worden. Hieronder valt bijvoorbeeld huisvesting. De huizen van de Karen worden op authentieke wijze gebouwd; op palen en met trappen. Dit levert soms problemen op voor de ouderen onder de Karen, zij kunnen namelijk de huizen niet meer zo goed betreden. Dit wordt overigens sterker beaamt dan de mensen die ervaring buiten Mae Phaem hebben dan de mensen zonder deze ervaring. Zij geven namelijk niet aan dat de huizen wellicht niet praktisch zijn voor de ouderen onder hen. De anderen wel, zo wordt bijvoorbeeld gezegd door respondent Loem Loe: ***“In Chiang Mai zie ik dat alle huizen liften of stevige trappen hebben. Of zij zijn laag gebouwd. Hier hebben de ouderen minder moeite mee”.***

Daarnaast zijn er nog behoeften die een direct verband hebben met de behoeften die hier genoemd zijn. Zo is er bijvoorbeeld de behoefte aan geld. Geld kan namelijk voor de middelen zorgen die nodig zijn om enkele behoeften te vervullen. Om geld te verdienen is er ook werk nodig. Er kan dus gesteld worden dat de behoefte aan werk aanwezig is. Dit wordt ook benoemd als reden van het wegtrekken van de jeugd: ***“Na mijn studie in Chiang Mai ben ik daar blijven wonen. Ik had geen perspectief op werk in mijn branche in Mae Phaem”.*** – Linn, verhuisd naar de stad op jonge leeftijd om te studeren en te werken.

Dan zijn er nog behoeften die voortkomen uit problemen. De buffels zijn erg veel geld waard en worden verzorgd door enkele dorpsbewoners. Helaas leveren de buffels soms problemen op door stukken veld van andere stammen kapot te maken. Dit levert de Karen problemen op en het kost hen vaak geld (lees: Afzetbedragen geëist door andere stam, Lisu).

De akkerbouw levert volgens de respondenten te weinig geld op. Het bestaat nu voornamelijk uit rijst. Er wordt genoemd dat het mechanisch zou kunnen gebeuren, maar ook een andere soort teelt voordeel op zou leveren. ***“Een machine voor op het land zou een positieve bijdrage leveren”***. – Mon, bewoner Mae Phaem en werkzaam op de akkers.

Bovendien zou een winkel welkom zijn in de vallei. De vallei is in bepaalde seizoenen lastig te bereiken en zeker voor de oudere generaties van de plaatselijke bevolking is het niet te doen.

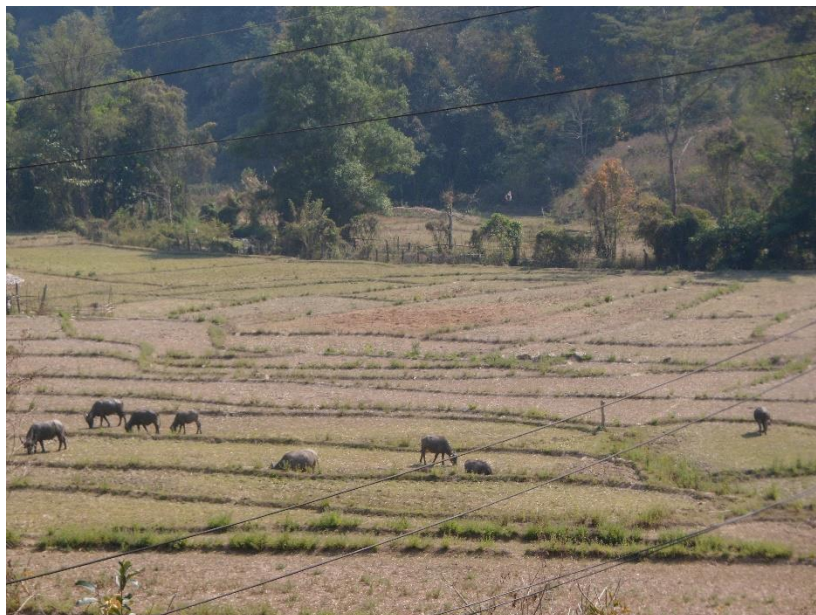
Uiteindelijk kan gesteld worden dat al deze behoeften terug te leiden zijn naar de twee belangrijkste behoeften, namelijk: De behoefte aan natuurbeschoud en de behoefte aan ontwikkeling. Het feit dat de natuur achteruit gaat leidt niet alleen tot watervervuiling en een verlies van de flora en fauna, uiteindelijk betekent dit ook dat de Karen naar alternatieve bronnen van onder andere voedsel moeten zoeken. Mede door deze ontstane behoefte zijn de Karen genoodzaakt zich te ontwikkelen. Indien de Karen zich niet gaan richten op de lange termijn zou dit weleens het einde van de cultuur kunnen betekenen. De jeugd trekt namelijk in grote getalen weg en zij zijn juist degenen die de cultuur moeten overdragen.

4.2 Deelvraag 2

Wat zijn de bedreigingen van het voortbestaan van de Karen?

De voornaamste bedreigingen van het voortbestaan van de Karen is de natuurvernietiging en de stagnering van de ontwikkeling.

De natuurvernietiging vindt plaats door onder andere de Lisu stam in de buurt. Zij maken grote stukken bos met de grond gelijk door middel van de slash & burn-techniek en maken op deze manier de grond onbruikbaar voor bijvoorbeeld akkerbouw. Bovendien wordt er door deze ontbossing minder water vastgehouden door de natuur en het water dat er is loopt een grote kans op vervuiling op. Dit betekent dus dat naast het verdwijnen van

voorzieningen van eten en andere middelen, ook het water dat essentieel is om te overleven, minder vanzelfsprekend wordt. Vooral in bepaalde seizoenen.

De stagnerende ontwikkeling van de cultuur vormt hierdoor ook een bedreiging. Het is natuurlijk utopisch om de levensstijl van de Karen compleet intact te laten. Helaas is dit niet realistisch. Uit onderzoek is gebleken dat elke cultuur zich uiteindelijk zal moeten aanpassen om te overleven. De mate waarin is natuurlijk verschillend. (Maybury-Lewis, 2009)

Elke cultuur past zich om de zoveel tijd aan, afhankelijk van de mate waarin deze met andere culturen geconfronteerd worden. (O'Neil, 2006)

Door een opkomende globalisatie worden een heleboel culturen met elkaar geconfronteerd. (Maybury-Lewis, 2009)

Als de cultuur zich helemaal niet zal aanpassen zullen zij erg achter komen te lopen en gaan de jongeren zich hier op een gegeven moment compleet van afkeren. Niet zo zeer omdat zij de cultuur niet willen overdragen, maar omdat er te veel push- en pull factoren zullen ontstaan die de kinderen zullen doen vertrekken. En het zijn juist de kinderen die een cultuur moeten behouden. Zij zullen allemaal vertrekken omdat er niets meer te halen valt in de Karen dorpen en zal het dus uiteindelijk ophouden te bestaan.

4.3 Deelvraag 3

Wat voor rol kan technologie gaan spelen in het leven van de Karen?

Technologie kan een belangrijke rol gaan spelen in het leven van de Karen. Het gaat hier niet zozeer om de technologie zelf, maar de veranderingen die erdoor teweeg gebracht kunnen worden. Technologie kan worden gezien als een hulpmiddel om bepaalde (oer)behoeften te vervullen.

Er is een enorm verschil tussen de invloed van apparaten en objecten voor een dagelijks basisgebruik, en de zogeheten "invisible technology". De dagelijkse objecten zullen invloed uitoefenen op de cultuur door bepaalde handelingen en activiteiten te vergemakkelijken, versnellen en efficiënter te maken, waardoor er meer tijd en geld overblijft voor andere ontwikkelingen. Invisible technology zijn uitvindingen die zijn uitgevonden en ook aan de basis staan van een (sub)cultuur. Hieronder vallen bijvoorbeeld talen en hiërarchieën. Deze aspecten van een cultuur hoeven niet per se beïnvloed te worden door de invoering van meer technologie. (Postman N. , 1992)

Hoewel de Karen zelf denken dat de invoering van technologie de huidige cultuur niet enorm zal beïnvloeden, staan zij er wel allemaal moedwillig tegenover. In de afgelopen jaren hebben zij al te maken gekregen met meer technologie door bijvoorbeeld waterleidingen, televisie, computers in de

vallei/gemeentehuis. De decennia daarvoor is het niet anders geweest, ook toen hebben zij te maken gekregen met brommers en producten uit een supermarkt. Het is weliswaar beperkt, maar het bestaan ervan is al wel waargenomen.

4.4 Hoofdvraag

Met het beantwoorden van deze (sub)deelvragen is duidelijker in beeld gebracht waar het probleem uit opgebouwd is. Met die kennis is de hoofdvraag beantwoord:

"Wat zijn de grootste routinematige knelpunten in het leven van de Karen bevolking welke hen in de weg staan zich te ontwikkelen en kan technologie hier een rol in spelen?"

De grootste knelpunten in het leven van de Karen bevolking zijn een samenhang van de plaatselijke natuurvernietiging en de afzondering van de buitenwereld.

Een cultuur verandert om de zoveel tijd, soms intenser dan anders. Hier zijn vaak aanwijsbare redenen voor zoals globalisatie en ontwikkeling van de omliggende bevolkingen om de bevolking in kwestie. Dan wordt je als bevolking tekort gedaan en ontstaat er een pull factor vanuit andere gebieden waar de mogelijkheid op ontwikkeling wel aanwezig is.

In dit geval is de aanwijsbare reden dat de bossen waar de Karen tot nog toe altijd in vrede mee hebben samen geleefd langzaam verdwijnen. Dat wil zeggen, door andere (nomadische) bergstammen wordt hetgeen centraal staat in de Karen cultuur deels afgenomen. Dit heeft effect op essentiële factoren van het samenleven van en met de natuur, voorbeelden hiervan zijn het water probleem en de fauna die afneemt (zoals de variëteit aan dieren welke ook weer als eten fungeerden).

Het feit dat de Karen altijd vrij lang hebben vastgehouden aan de eeuwen lange cultuur heeft het een authentiek iets gemaakt, maar tegelijkertijd ook heel kwetsbaar. Zo lijken zij niet bestand tegen het wegvallen van deze facetten van de cultuur en is het dus noodzakelijk dit anders in te vullen, ook al is dit slechts deels. Het kunnen verdienen van geld en het vergaren van kennis staan hier centraal.

Technologie zou ethisch verantwoord een oplossing kunnen bieden, vooral op korte termijn. De mensen in het dorp zijn al enigszins geconfronteerd met de technologie, dus een uitermate grote schok zal dit niet zijn. Dat technologie zijn uitwerking zal hebben op de cultuur staat vast, maar op de langere termijn zal dit de cultuur juist helpen. Er bestaat een reële kans dat zonder enige ontwikkelingen de cultuur juist verloren zou gaan, dus dat heiligt het gebruik van de technologie. In het ideale geval draagt de technologie juist bij aan de tradities zoals akkerbouw en weven. Dit wil niet zeggen dat alles geautomatiseerd moet worden, maar het kan wel gemakkelijker en efficiënter. Zoals communicatie met een afzetmarkt of het grootschaliger aanpakken van de activiteiten.

5. Discussie (Deel I)

Voorafgaand aan het onderzoek werd verwacht dat de taal een barrière zou kunnen gaan vormen. Dit bleek inderdaad het geval te zijn. De onderzoekers is medegedeeld dat er een tolk aanwezig zou zijn welke goed in staat zou zijn zowel de Engelse, de Thaise en de Karen taal zou spreken. Dit omdat er mensen in het dorp woonden die de Thaise taal niet machtig waren. Helaas is deze tolk vlak voor aanvang van het onderzoek voor een langere periode in het ziekenhuis beland. Dit heeft ertoe geleid dat er andere tolken geregeld moesten worden die dezelfde talen beheersten. Deze bleken erg schaars te zijn en daarom is er minder gebruik gemaakt van tolken dan was gehoopt.

Zo is het aantal respondenten lager uitgevallen dan aanvankelijk de bedoeling was. Het doel was om in de semi gestructureerde interviewronde 9 respondenten te interviewen. Door een gebrek aan voldoende tolken zijn dit er slechts 5 geworden. Hierdoor kan gezegd worden dat de verkregen resultaten minder valide zouden kunnen zijn, maar omdat uit de verschillende methoden vrijwel elke keer dezelfde resultaten zijn gekomen wordt dit niet verwacht.

Natuurlijk blijft er wel de vertaalslag die de tolk moet maken tijdens het afnemen van een interview. De ruis op deze lijn is zo veel mogelijk ingeperkt door elke vraag op minstens twee verschillende keren te stellen. Bovendien is elk antwoord nogmaals vertaald zodat de respondent kon bevestigen dat dit correct was.

Tijdens de participerende observatie zijn er enkele zaken waargenomen welke wellicht niet zouden voorkomen tijdens een ander seizoen in de regio. Dan zouden de mensen bijvoorbeeld meer aan het werk zijn op het land. Wel is duidelijk aangegeven dat dit normaal wel de manier van zaken is en daarom is dit ook zeker meegenomen in het onderzoek.

Over het DESTEP model valt te zeggen dat deze normaliter ingezet wordt om zakelijk-gerelateerde problemen te analyseren. Echter, het is een goede illustratie van de vele invalshoeken waaruit het probleem van de Karen benaderd kan worden. Bovendien geeft het goed weer dat de onderzoeker zich heeft gericht op slechts een onderdeel hiervan, zodat ook dit onderdeel van het probleem zichtbaar is gemaakt.

6. Bibliografie (Deel I)

- Adas, M. (1989). *Machines as the Measure of Men: Science, Technology and Ideologies of Western Dominance*. Cornell USA: Cornell University Press.
- Australian Karen Foundation AFK. (n.d.). <http://australiankarenfoundation.org.au/9.html>. Retrieved from <http://australiankarenfoundation.org>: <http://australiankarenfoundation.org.au/9.html>
- BeforeThey. (n.d.). <http://www.beforethey.com/tribe/mustang>. Retrieved from <http://www.beforethey.com>: <http://www.beforethey.com/tribe/mustang>
- Blackwell. (1996). *Explaining Culture: A Naturalistic Approach*.
- Burton, N. (2012, Mei 23). Our Hierarchy of Needs: Why True Freedom is a Luxury of the Mind. *Psychology Today*.
- Cameron McPherson Smith, E. T. (2008). *Antropologie voor Dummies*. Londen: Wiley Publishing.
- Cultuurnetwerk. (n.d.). <http://www.cultuurnetwerk.nl/indexdef.htm#erfgoed>. Retrieved from www.cultuurnetwerk.nl: <http://www.cultuurnetwerk.nl/indexdef.htm#erfgoed>
- Davis, W. (2001). *Light at the Edge of the World: A Journey Through the Realm of Vanishing Cultures*. Vancouver Canada: Douglas & McIntyre Ltd.
- Duurzaamheid.net. (2009). <http://www.platformduurzaamheid.net/index.php?/Wat-is-Duurzaamheid/achtergrond-duurzaamheid/wat-is-duurzaamheid.html>. Retrieved from www.duurzaamheid.net: <http://www.platformduurzaamheid.net/index.php?/Wat-is-Duurzaamheid/achtergrond-duurzaamheid/wat-is-duurzaamheid.html>
- Eede, J. (2013, April 9). <http://www.theatlantic.com/international/archive/2013/04/the-unknown-indian-the-incredible-story-of-an-uncontacted-tribe-member/274813/> -. Retrieved from <http://www.theatlantic.com>: <http://www.theatlantic.com/international/archive/2013/04/the-unknown-indian-the-incredible-story-of-an-uncontacted-tribe-member/274813/> -
- Eycken, M. (2006). Roma-Zigeuners: Overleven in een industriële samenleving. In M. Eycken, *Roma-Zigeuners: Overleven in een industriële samenleving* (p. 186). Leuven: Uitgever Acco.
- Fujioka, R. (2002). *Education opportunities for hill tribes in northern thailand*. Bangkok: Food and Agriculture Organization of the United Nations.
- Hofstede, G. (n.d.). <http://geert-hofstede.com/netherlands.html>. Retrieved from <http://geert-hofstede.com/>: <http://geert-hofstede.com/netherlands.html>
- <http://buffelen.org>. (n.d.).
- Huldman, T. (2014). *Actor Strategies In Complex Water Conflicts*. Wageningen: Wageningen University.
- Hwang, J. (2014, January 7). <http://www.bloomberg.com/slideshow/2014-01-07/before-they-pass-away.html#slide8>. Retrieved from <http://www.bloomberg.com/>: <http://www.bloomberg.com/slideshow/2014-01-07/before-they-pass-away.html#slide8>
- Inamura, T. (2005). The Transformation of the Community of Tsaatan Reindeer Herders in Mongolia and Their Relationships with the Outside World. *Pastoralists and Their Neighbours in Asia and Africa*, 30.

- Kamminga, B. C. (1990). *Mechanics of pre-industrial technology*. Cambridge: the Press Syndicate of the University of Cambridge.
- Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen KNAW. (n.d.). <http://www.knaw.nl/>. Retrieved from <https://www.knaw.nl/nl/thematisch/de-nederlandse-wetenschapsagenda/cultuur-en-identiteit-in-heden-en-verleden/hoebevloedtmigratievanpersonenobjecten-en>
- Kraaijvanger, C. (2012, Mei 14). Verlies van natuur en cultuur gaan hand in hand. *scientias.nl*.
- Martinez', A. (2015). Indigenous Resistance in Brazil. *Convenit Internacional*, 6.
- Marx, K. (1847). *The Poverty of Society*. Parijs: Pierre-Joseph Preudhon.
- Maybury-Lewis, D. (2009). Indigenous Peoples, Ethnic Groups and the State . In *Cultures* (pp. 14-39).
- Mezey, N. (2007). *The Paradoxes of Cultural Property*. Columbia USA: Columbia Law Review Association, Inc.
- N. Reulink, L. L. (2005). *Kwalitatief onderzoek*.
- O'Neil, D. (2006, Juli 13). http://anthro.palomar.edu/change/change_1.htm. Retrieved from http://anthro.palomar.edu/change/change_1.htm: http://anthro.palomar.edu/change/change_1.htm
- peoplesoftheworld. (2011). <http://www.peoplesoftheworld.org/text?people=Karen>. Retrieved from www.peoplesoftheworld.org: <http://www.peoplesoftheworld.org/text?people=Karen>
- Postman, N. (1992). *Technopoly: The Surrender of Culture to Technology*. New York: Vintage Books A Division of Random House Inc.
- Postman, N. (1992). Technopoly: The Surrender of Culture to Technology. In N. Postman, *Technopoly: The Surrender of Culture to Technology*. New York: Knopf.
- R. de Lange, M. S. (2015). *Buffelen in Mae Phaem*. Amsterdam: Hogeschool Amsterdam.
- R. van Velzen, M. V. (2013). *Nul-meting Mae Phaem*. Rotterdam.
- ScriptieAF. (n.d.). <http://scriptieaf.nl/>. Retrieved from <http://scriptieaf.nl/kwalitatief-onderzoek/onderzoek/>: (<http://scriptieaf.nl/kwalitatief-onderzoek/onderzoek/>).
- Skeldon, R. (1997). Rural-to-urban migration and its implications for poverty alleviation. *ASIA-PACIFIC POPULATION JOURNAL*.
- Stallaert, C. (1996). Etnisch Nationalisme in Spanje: De Historisch-Antropologische Grens tussen Christenen en Moren. In C. Stallaert, *Etnisch Nationalisme in Spanje: De Historisch-Antropologische Grens tussen Christenen en Moren*. Leuven België: Leuven University Press.
- Steward, J. H. (1955). Theory of Culture Change: The methodology of multilineal evolution. In J. H. Steward, *Theory of Culture Change: The methodology of multilineal evolution*. Illinois USA: University of Illinois Press Urbana and Chicago.
- The Beijinger. (2015, April 29). Who are the Yi? Five Things to Know About this Fascinating Ethnicity. *The Beijinger*.

United Nations University. (2011). *The Growth of Bangkok: Benefits and Costs*. Retrieved from <http://archive.unu.edu/unupress/unupbooks/uu11ee/uu11ee0z.htm>

Yu-Jun, L. (2012). The Rapid Disappearing of Yi Nationality Traditional Culture in Economically and Culturally Backward Areas and Its Reasons: A Case Study of Three Yi Nationality Villages in Ailao Mountain Region. *Journal of Wenshan University*.

Zimmermann, K. A. (2015, February 19). What is culture? A Definition of Culture. *Live Science*.

Onderzoek deel II

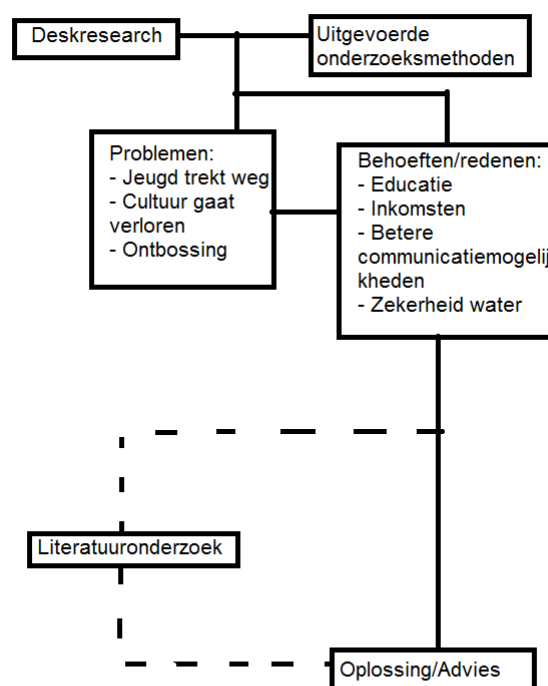
7. Inleiding literatuuronderzoek (deel II)

Nadat het onderzoek op locatie heeft plaatsgevonden op de wijze zoals beschreven in Deel I is besloten dat hier een literatuuronderzoek aan gekoppeld zal worden. Met dit literatuuronderzoek zal er getracht worden om door middel van eerder uitgevoerde onderzoeken of geschreven artikelen meer informatie over de situatie op te doen. Dit zal zorgen voor een advies voor Stichting Buffelen dat goed gefundeerd is. Het kan bovendien gekoppeld worden aan het onderzoek dat al heeft plaatsgevonden en dit kan wellicht tot nieuwe inzichten leiden.

In deel I van dit onderzoek is er een beeld van de Karen cultuur en gebruiken verkregen. Het doel van dit literatuuronderzoek is om te onderzoeken of er vergelijkbare situaties zijn met die van de Karen en of hiervan geleerd kan worden.

“De Karen cultuur is een collectieve cultuur waarin de individuen zich onderschikken aan het groepsbelang. Dit betekent dat er veel waarde wordt gehecht aan lange termijn relaties. Er is geen sprake van een echt aanwijsbare leider van een Karen gemeenschap. De rollen zijn redelijk verdeeld en door de heersende collectieve gedachtegang is iedereen bereid elkaar te helpen. Mede daarom scoort de Karen cultuur ook hoog op feminiteit. De Karen zijn erg zorgzaam en denken aan het geheel. Duidelijke ambitie en honger naar macht heerst er niet. Ten opzichte van veranderingen zijn de Karen transparant, maar zijn zij daarnaast geneigd zich vast te houden aan oude tradities en gebruiken.

Dit komt ook terug in het feit dat zij zich niet echt op de lange termijn oriënteren. Ondanks dat zij zich wel heel bewust zijn van de toekomst, “leven” zij niet voor de toekomst zoals dat in bijvoorbeeld

Nederland wel het geval is. Verder leven de Karen erg terughoudend, er wordt niet veel waarde gehecht aan materiaal en ambities en dergelijke worden niet expliciet aangemoedigd.

(.....)

Uiteindelijk kan gesteld worden dat al deze behoeften terug te leiden zijn naar de twee belangrijkste behoeften, namelijk: De behoefte aan natuurbewoud en de behoefte aan ontwikkeling. Het feit dat de natuur achteruit gaat leidt niet alleen tot watervervuiling en een verlies van de flora en fauna, uiteindelijk betekent dit ook dat de Karen naar alternatieve bronnen van onder andere voedsel moeten zoeken. Mede door deze ontstane behoefte zijn de Karen genoodzaakt zich te ontwikkelen. Indien de Karen zich niet gaan richten op de lange termijn zou dit weleens het einde van de cultuur kunnen betekenen. De jeugd trekt namelijk in grote getalen weg en zij zijn juist degenen die de cultuur moeten overdragen.” – Aangehaald uit conclusie Deel I

Om dit literatuuronderzoek zo gestructureerd mogelijk uit te voeren is er een vraag opgesteld welke gedurende het literatuuronderzoek centraal zal staan:

“Kunnen vergelijkbare situaties als die van de Karen als voorbeeld fungeren voor een succesvol voortbestaan van de cultuur en wat zijn in dat geval de essentiële factoren en/of veranderingen?”

Met de gedachte deze vraag zo duidelijk mogelijk toe te lichten hierbij een korte omschrijving van het begrip cultuur in de vraag:

Cultuur: Een cultuur bestaat uit de karakteristieken en kennis van een bepaalde groep mensen. Deze worden gekenmerkt door iets dat zij delen, bijvoorbeeld taal, religie, sociale gebruiken, tradities, eetgedrag, muziek en kunst. (Zimmermann, 2015) Cultuur is iets dat niet is aangeboren, maar aangeleerd. Het wordt aangeleerd door de ‘gebruikers’ van de cultuur aan de jeugd. De cultuur leeft in hen voort en wordt op hun beurt weer doorgedragen. (Blackwell, 1996) De term cultureel erfgoed/bezit staat in principe gelijk aan cultuur zelf. Er wordt mee gerefereerd naar alle tastbare, maar ook niet tastbare sporen uit het verleden. Dus zowel kunst en voorwerpen, maar ook gebruiken en taal. Eigenlijk alles wat een cultuur tekent. (Cultuurnetwerk, sd)

8. Resultaten (Deel II)

Ten eerste is er gezocht naar stammen/culturen die in een vergelijkbare situatie zitten als die van de Karen. Een vergelijkbare cultuur zou irrelevant zijn daar het niet zozeer gaat om slechts de culturele eigenschappen, maar vooral de situatie waarin zij verkeren.

8.1 Vergelijkbare situaties met die van de Karen

Een situatie of cultuur die in alle opzichten te vergelijken is met de Karen is er niet. Waarschijnlijk omdat elke cultuur, ondanks de samensmelting en globalisatie, toch uniek is. Een situatie waarin een stam onder dezelfde condities leeft, dezelfde tradities heeft en vervolgens op dezelfde voet leeft met de andere stammen en de overheid is lastig te vinden. Toch zijn er culturen en/of stammen die op het moment zich in ieder geval in een van de factoren kunnen plaatsen van de situatie waarin de Karen zich op het moment bevinden:

- **De Tstaatan:** Een etnische bevolkingsgroep die leeft op het grensgebied van Tuva (Rusland) en Mongolië. Zij bezitten ruim 3000-jaar oude cultuur die is gebaseerd op het hoeden van rendieren. Tegenwoordig wordt er steeds meer plaatsgemaakt voor technologie onder de

bevolking en trekken de jongeren weg. Er is dus net als bij de Karen sprake van een heuse jongerenmigratie. (Inamura, 2005)

- **De Awa:** Een stam in de amazone van Brazilië. Net als de Karen en de Tsaatan bestaat deze stam en haar cultuur al millennia en leven zij in vrede met de cultuur. Zelfs zo vredig, dat er zelfs verhalen zijn dat de Awa vrouwen de hulpeloze jonge dieren zoals apen borstvoeding geven. Of dit gezond is, is een andere discussie. Feit blijft dat zij daar vredig en vooral afgezonderd leefden van de meest ontwikkelde en overheersende culturen. Tot de Braziliaanse overheid ontdekte dat er in dat gebied waar zij woonden enorm veel grondstoffen te winnen waren. Zij werden grofweg weggejaagd met alle gevolgen van dien. Momenteel kunnen zij erg moeilijk de levensstijl die zij hadden voortzetten omdat de omgeving er simpelweg niet meer naar is. (Martinez', 2015) Deze stam is te vergelijken met de Karen omdat zij ook met en van de natuur leefden, en daar waar er nu ontzettend veel natuurvernietiging plaatsvindt in de leefomgeving van de Karen, kunnen zij ook niet blijven leven zoals zij deden. Zo zijn zij genoodzaakt uit te wijken naar de stad voor werk en vindt er dus een leegloop/jongerenmigratie plaats. Zodra de laatste generaties naar de stad trekken zal het cultureel erfgoed dat zij bij zich dragen in de mengelmoe van culturen opgenomen worden en gaat de cultuur langzamerhand verloren. (Eede, 2013)
- **De Mustang:** Een uitermate boeddhistische stam in Nepal. De stam is ten alle tijden afgezonderd geweest van de rest van de wereld en zo zijn er bijvoorbeeld tot op de dag van vandaag mensen die geloven dat de wereld plat is. Of dit uit naïviteit voortkomt of uit een twist in de religie die er wordt geprediceerd is een tweede. Feit blijft dat zij tot het jaar 1991 zelfs geen buitenstaanders in de stam/het gebied hebben toegelaten. Op het moment is China, een van de landen met de grootste expansiedrang, een weg aan het aanleggen tussen de gebieden in Nepal en de rest van China, recht door het leefgebied van de Mustang heen. Velen herinneren zich de opstanden van de Tibetaanse monniken van enkele jaren geleden nog. Deze zijn hard de kop ingedrukt. Deze waren naar aanleiding van de Dalai Lama die deze Mustang, de laatste originele Tibetaanse stam, opdroeg hun huidige levensstijl te preserven. Echter, met de komst van de (Chinese) technologie en moderne manier van leven zal dit erg lastig worden. Vooral jongere generaties blijken hier vatbaar voor te zijn en zij zijn natuurlijk de toekomst. (Postman N. , 1992) Deze stam is te vergelijken met de Karen in het opzicht dat de Karen ook voor lange tijd afgezonderd is geweest van de rest. Wel waren er andere bergstammen in de regio, maar deze leefden hun eigen leven en verschilden daarin niet zo bar veel met die van de Karen. Toen de Karen echter in aanraking kwamen met invloeden van andere culturen, waaronder technologie, raakten zij hierdoor wel beïnvloedt. Dusdanig dat er op het moment zelfs een jongerenmigratie plaatsvindt en dit betekent indirect het einde van de cultuur. (BeforeThey, sd) (Hwang, 2014)

8.1.1 Wat kan er geanalyseerd worden bij het kijken naar deze andere culturen en hun lot?

In grote lijnen komt het bij elke stam op hetzelfde neer. Eeuwen en soms millennia lang leefden zij met en van de natuur en vervolgens werden zij, om uiteenlopende redenen, geconfronteerd met modernere culturen. Vervolgens heeft dit een invloed gehad op hun manier van leven en leidde en leidt dit nog steeds tot een verandering binnen de cultuur die zij kennen. Of dit nou het wegtrekken van de jongeren is of het loslaten van authentieke culturele tradities.

Bovendien zijn de culturen die de meeste tegenstand bieden vaak het meest vatbaar voor het verloren gaan. Culturen die zich al enige tijd in ieder geval minimaal aanpassen blijven vaak langer doorgaan met in ieder geval een groot deel van de tradities en gebruiken. Hier valt denk ik lering uit te halen.

8.2 Zijn er nog meer redenen voor het verloren gaan van culturen?

Uit verschillende onderzoeken blijkt dat er tegenwoordig steeds meer culturen verloren gaan doordat zij 'slachtoffer' worden van de globalisering. De grotere culturen beginnen in de hoofdsteden en door urbanisatie worden de kleinere culturen, meestal geografisch afzonderlijk gelegen, hierin meegetrokken. Hier zijn uiteenlopende redenen voor, maar de meest voorkomende en doorslaggevende zijn:

- **Homogenisering:** Als het ware het samensmelten van verschillende culturele gebruiken en tradities in de gebruiken en tradities van de meerderheid.
- **Globalisering:** Ook wel mondialisering. Het is een continu proces van wereldwijde economische, culturele en politieke integratie. Mede door snellere communicatie en transport wordt de locatie waar een persoon zich begeeft steeds minder belangrijk en komen mensen steeds makkelijker in aanraking met andere culturen en haar gebruiken.
- **Expansiedrang:** De klassieke versie is het verkrijgen van een groter rijk door middel van oorlog. De moderne versie is de urbanisatie die steeds meer toeneemt en de steden daardoor moeten uitbreiden. Afgezonderde gebieden worden zo als levensruim gebruikt.
- **Urbanisatie:** Overheden leggen steeds vaker de stammen verplichtingen op of gebruiken leefgebied van afgezonderde stammen voor andere zaken. Zo zijn deze stamleden genoodzaakt geld te verdienen of te verhuizen; en een logische stap is om dit naar de steden te doen.
- **Nationale wetgeving:** In Botswana is de stam 'The San' de dupe van de nationale wetgeving die hen verbiedt de levensstijl die zij leefden door te zetten. Vanzelfsprekend gaat de cultuur hieraan beetje bij beetje verloren.
- **Corruptie overheden:** Hier zijn twee concrete voorbeelden van te geven. De eerste is de stam de Lizu in het noorden van Thailand welke met een nomadische insteek het leefgebied vernietigd met opiumteelt en illegale houtkap. Echter de overheid is dusdanig corrupt dat met smeergeld deze illegale activiteiten kunnen worden doorgezet en zo de andere bergstammen in de omgeving (zoals de Karen) hiervan de dupe worden. Een tweede voorbeeld zijn de Awa uit de Amazone in Brazilië. Zij leefden vreedzaam en in harmonie met de natuur in de bossen. Later bleek dat deze gebieden ontzettend rijk aan grondstoffen waren, waardoor er nu hele mijnen opgezet zijn. De stam werd met alle nodige geweld verdreven en is nu wereldwijd de meest uitstervende stam.

Een logische stap is om vervolgens te kijken wat het belang is van het behouden van een cultuur. Is het eigenlijk wel de bedoeling om een cultuur ten koste van alles te behouden of moeten culturen zich juist blijven ontwikkelen?

En wat zijn eigenlijk de voordelen, dan louter persoonlijk belang van diegenen met affectie met de cultuur, om je in te zetten voor het behoud ervan?

8.3 Is een cultuur statisch of verandert deze continu?

Een cultuur verandert ten alle tijden. Een statische cultuur bestaat niet, ook al lijkt dit soms wel zo. (Steward, 1955)

Zelfs de grootste en meest overheersende culturen maken nog veranderingen door. Dit komt bijvoorbeeld door nieuwe technologische, politieke of economische ontwikkelingen. Eeuwen geleden waren er andere redenen voor culturele veranderingen. Oorlogen (veroveringen) bijvoorbeeld. De verliezer diende zich aan te passen aan de cultuur van de overwinnaar. Ter illustratie: Het zuiden van Spanje is gedurende de 8^e en 9^e eeuw "Arabisch" geweest door toedoen van de Moren. (Stallaert, 1996)

Echter, soms kwamen er ook nieuwe culturen voort uit de samenwerking van twee verschillende culturen die elkaar troffen. Zo kon het zijn dat een stam die verzamelde een stam tegenkwam welke jaagde. Zij konden elkaar helpen en zo ontstond er een samensmelting van de culturen. Een van de meest recente voorbeelden zijn de Zigeuners die jarenlang rondzwierven met hun eigen cultuur en gebruiken en zich nu "vestigen" in de Balkan, waar zij zich ook aanpassen aan de plaatselijke cultuur. (Eycken, 2006)

Een cultuur ontwikkelt zich dus vrijwel altijd door. Dan moet er gekeken worden naar het belang van een cultuur voor een mens:

8.4 Wat betekent cultuur voor een mens? En is het in deze tijd nog mogelijk om een cultuur compleet te behouden?

Cultuur is erg belangrijk voor een mens. Nadat de eerste behoeften eten, drinken, slaap en seks en vervolgens de behoeften veiligheid, onderdak, gezondheid en bezit zijn vervuld heeft de mens volgens de theorie van Maslow behoefte aan het zichzelf identificeren met een groep mensen. (Burton, 2012) Dit kan met vrienden en familie, maar toch dekt dit niet de gehele identiteit. Een cultuur speelt hierin een grote rol en vervult deze behoefte op onbewuste wijze enorm. Mensen vinden het erg belangrijk en voelen vaak erg veel affectie met hun cultuur. Ook zijn er veel mensen die vanuit hun trots hun eigen cultuur graag in stand willen houden.

Maar ondanks dat dit zo belangrijk is voor een mens, is het ook erg vreemd hoe een mens er in het algemeen mee omgaat. Zoals Naomi Mezey zegt:

"Cultureel bezit is een paradox, want het kent speciale waarden en bescherming toe aan cultureel erfgoed, maar tegelijkertijd is het gebaseerd op een gedomesticeerde insteek van de cultuur en haar identiteit." (vrij vertaald vanuit het Engels) (Mezey, 2007)

Wat Naomi Mezey eigenlijk zegt is dat het dus vreemd is dat je als onderdeel van een cultuur in principe altijd probeert beter te worden en slechte eigenschappen probeert te elimineren, maar ondertussen er niet voor openstaat je cultuur te veranderen of aan te passen opdat het beschermd moet worden.

Dit is een erg interessant gegeven. De reden voor het schrijven van een essay over dit onderwerp is de opstandigheid ten opzichte van culturele veranderingen van tegenwoordig toe te lichten. Met de kennis dat een cultuur vrijwel altijd verandert (Steward, 1955) is het naïef te noemen dat een bepaalde

cultuur voor altijd hetzelfde zal blijven. Juist indien een cultuur zich makkelijk aanpast en daarom niet “verdrinkt” in de huidige globale samensmelting van culturen kan deze succesvol zijn.

Op basis hiervan kan gezegd worden: 8.5 Een cultuur compleet behouden is in deze tijd niet meer mogelijk.

Om deze stelling te kunnen bevestigen of verwerpen zullen er experts over dit onderwerp geraadpleegd moeten worden. In een interview met Wade Davis (antropoloog; 9 boeken geschreven, prijzen winnende tv-programma's en documentaires gemaakt over uitstervende stammen/culturen, op grote schaal gevolgd reiziger en oprichter van de website <http://www.culturesontheedge.com/>) laat hij zijn licht vallen over de kwestie verdwijnende culturen. Dit naar aanleiding van zijn nieuwste boek welke is uitgegeven door National Geographic: *Light at the Edge of the World*.

Wade Davis benadrukt het belang van diversiteit onder de culturen. Hij legt uit dat met zoveel verschillende culturen er ook verschillende visies op de zin van het leven zijn. Dit is belangrijk voor het geheel. Als voorbeeld stelt hij het belang van biodiversiteit: Alles beïnvloedt elkaar en zo wordt het een groot werkend geheel. Voor de culturen noemt hij het woord “ethnosphere”. Dit is als het ware de mengelmoes van alle culturen op de aarde. Indien alle culturen op zouden gaan in een grote, overheersende cultuur, zou dit de aarde verarmen. De schoonheid van de diversiteit en tevens de complexiteit zou verloren gaan. (Davis, 2001)

8.6 Hoe zou het verloren gaan van culturen met het oog op de onvermijdelijke ontwikkelingen ervan tegengegaan kunnen worden?

Als eerste wil Wade Davis de suggestie dat traditionele culturen weggehouden moeten worden van ontwikkelingen verwerpen. *“Niemand suggereert dat deze traditionele culturen als museumstukken bewaard moeten blijven”*. Bovendien stelt hij dat deze culturen/maatschappijen prima in staat zijn te veranderen. Het gaat er echter niet om wat de “ontwikkelde” culturen denken dat zij nodig hebben, maar de drijfveer voor bijvoorbeeld het implementeren van technologie in de cultuur en haar gebruiken moet vanuit de vraag komen. De vraag naar nodige technologie zoals medische en het internet. Er wordt vaak gesteld dat deze mensen van de onderontwikkelde culturen willen zijn zoals de mensen in het Westen. Dit is volgens Davis niet waar. Zij willen dezelfde vergemakkelijking van het leven zoals wij deze hebben. En ja, technologie speelt daar een grote rol in.

“Ik heb geen voorstelling van hoe veranderingen plaatsvinden, maar ik weet dat dingen veranderen en dat dit gebeurt op een hoger tempo dan wij ons kunnen voorstellen” – Wade Davis.

Wade Davis bevestigt dus de stelling. Het is niet mogelijk om een cultuur in z'n geheel te behouden, maar dat moet ook niet de bedoeling zijn. Elke cultuur verandert en doet dat op eigen wijze. Juist door het adaptief zijn van de culturen blijven zij succesvol en blijven zij dus ook voortbestaan.

Wel blijkt dat technologie in veel, traditionele, culturen steeds vaker wordt toegepast en daarom het gevoel overheerst dat deze cultuur daarom per se verloren gaat. Er wordt gesproken over een “Technocracy”. (Postman N. , 1992)

8.7 Valt er dan te stellen dat technologie een grote rol speelt in het verloren gaan van traditionele culturen?

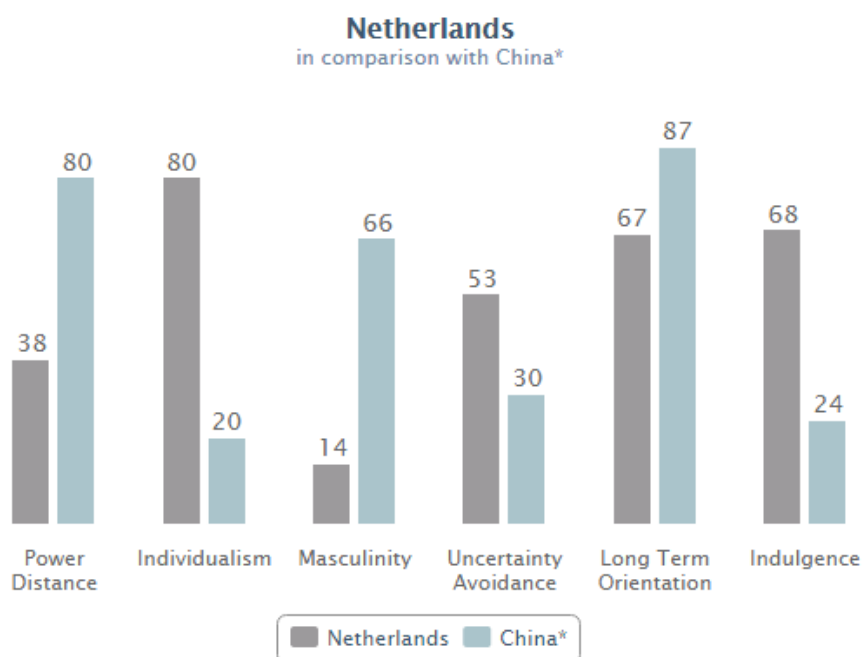
De te onderzoeken stelling: *“Technologie speelt een enorm grote rol in het verloren gaan van culturen”*

Er wordt steeds vaker gesproken over een “Technocracy”. Hiermee wordt gerefereerd naar het feit dat alles tegenwoordig door middel van technologie gaat en dit dus ook van grote invloed is op de hedendaagse samenstelling van de culturen. Eigenlijk wordt er gesteld dat de technologie de grootste invloed heeft op de cultuur en dus bijdraagt aan de samensmelting en tegelijkertijd het verloren gaan van unieke culturen. (Postman N. , 1992)

Eigenlijk wordt er al sinds de opkomst van technologie in het dagelijks leven geprotesteerd. Filosofen als Karl Marx hadden uitspraken als: *“Hand weefgetouw zorgt voor een maatschappij met een trouwe heerser, de stoommolen voor een maatschappij met een industriële kapitalist”* – Karl Marx (Marx, 1847)

Maar nu de technologie al zo’n groot deel van de hedendaagse maatschappij beslaat: Is het wel zo dat technologie een cultuur 1. Per se helemaal wegvaagt en 2. Alle culturen op elkaar gaan lijken/samensmelten?

De tweede vraag kan in dit geval vrij gemakkelijk beantwoord worden. Als er naar de wereld gekeken wordt is te zien dat de “Westerse cultuur” en tevens de “Chinese cultuur” allebei over enorm veel technologie bezitten. Hiermee wordt bedoeld dat in allebei de meest gangbare culturen gebruik wordt gemaakt van smartphones, internet, computers en bijvoorbeeld technologie dat is ingezet voor gebouwen, communicatie of transport. Toch valt niet te stellen dat de cultuur waar een Westerling zich in begeeft te vergelijken is met die van een Chinees. Normen & waarden, taal, tradities en religie spelen nog een enorme rol. In de tabel hieronder is terug te vinden dat de cultuur nog zoveel anders is. Ondanks het feit dat in allebei de culturen technologie al enorm opgenomen is.

Hierboven de culturele dimensies van Hofstede vergeleken (Hofstede, sd)

Michael Adas schrijft in zijn boek *'Machines as the Measure of Men'* dat technologie, zoals de titel het al stelt, een weerspiegeling is van de mens die het gebruikt. Als voorbeeld gaf hij dat hij tijdens een van zijn reizen in Afrika volledig met de nieuwste technologie uitgerust was en met zijn team de jungle in ging. Ondanks het feit dat hij verwachtte een voorsprong te hebben met zijn uitrusting en 'kennis' die hij dacht te hebben heeft hij het toch moeten afleggen aan de lokalen in de zoektocht naar bepaalde gebieden en dieren. Hij stelt dat technologie zeker helpt, maar daar het op de juiste manier wordt toegepast en gecombineerd met de kennis van de mens vanuit een bepaalde cultuur of een bepaald leefgebied zelf, hier optimaal van geprofiteerd kan worden. Pas toen hij ging samenwerken met de lokalen en zij vertelden vanuit hun perspectief waar technologisch een verbeterpunt te vinden was, hebben zij samen de daaropvolgende zoektochten in de jungle enorm succesvol doorlopen. (Adas, 1989)

Dit bevestigt eigenlijk dat een cultuur niet zozeer veranderd door technologie zoals eerder ook al gesteld werd bij het voorbeeld tussen Nederland en China. Het klopt dat technologie steeds meer wordt ingezet, maar waar het vóór wordt ingezet is volledig afhankelijk van de cultuur waar deze technologische wolk neerstrijkt.

Om terug te komen op de vraag of een cultuur dan ook per se helemaal wegvaagt wanneer er technologie geïntroduceerd wordt:

Vele hedendaagse 'grote/overkoepelende' culturen zoals bijvoorbeeld de Westerse, de Chinese, de Arabische: Allen maken zij gebruik van technologie en de cultuur staat nog steeds overeind en wordt niet met uitsterven bedreigt. Wellicht worden er steeds meer overeenkomsten en gebruiken overgenomen, door globalisatie, maar in de kern heeft dit de culturen niet aangepast en zeker niet dat de ene cultuur de andere over begint te nemen. Laat staan wegvagen.

Het gegeven dat een cultuur niet iets statisch is, maar altijd aan het veranderen is gecombineerd met het besef dat deze culturen ook nog steeds zo enorm verschillen zouden tot het statement kunnen leiden dat een cultuur niet weggevaagd hoeft te worden bij de introductie van technologie. Deze invoering is hooguit een van de invloeden die een cultuur aanpast. Een aanpassing die zoals we weten nodig is om voort te kunnen blijven bestaan. In het boek *'Mechanics of Pre-Industrial Technology: An introduction to the mechanics of ancient and traditional material culture'* stellen de schrijvers Brian Cotterell (Department of Mechanical and Production Engineering National University of Singapore) en Johan Kamminga (Department of Prehistory and Anthropology Australian National University) dat een cultuur van generatie tot generatie overdraagbaar is en dit mede bestaat uit bijvoorbeeld materiaal. Deze overgedragen kennis is voortgekomen uit het willen overleven in verschillende omgevingen. Wanneer er een idee van buitenaf komt kan deze, mits het bijdraagt aan de ontwikkeling van de cultuur, makkelijk toegevoegd worden aan 'de poel van kennis'. (Kamminga, 1990)

Echter, het gaat in dit geval over de Karen en dus een traditionele cultuur die al jaren geen veranderingen heeft ondergaan. Geldt in dit geval hetzelfde?

In het boek van Brian Cotterell en Johan Kamminga wordt tevens gesteld dat innovaties van buitenaf niet per se opgenomen worden in de cultuur. Of een innovatie als een welkome toevoeging wordt gezien ligt geheel aan het perspectief van de eventuele nieuwe gebruiker. Het perspectief van de nieuwe gebruiker wordt bepaald door sociale, religieuze, politieke en economische invloeden. Een goed voorbeeld hiervan zijn de Amish in de Verenigde Staten. Zij hebben net de technologie die zij nodig achtten opgenomen in hun cultuur en dat maakt het dat zij kunnen communiceren met de rest en overleven, zonder dat zij de complete cultuur die in de Verenigde Staten heerst klakkeloos overnemen. In dit geval heeft de religieuze invloed een grote rol gespeeld. (Kamminga, 1990)

Dit zou betekenen dat de invoering van technologie in de Karen cultuur, welke al zijn minimale intrede heeft gemaakt door middel van elektriciteit, niet het einde van de cultuur betekent. Zolang zij zelf bepalen wat zij willen overnemen van andere culturen zodra zij in staat zijn hiermee in contact te staan, hebben zij de Karen cultuur zelf in de hand. Enkele tradities zullen wellicht verdwijnen, maar daar komen nieuwe dingen voor terug in de plaats. Technologie zal in deze transformatie van de cultuur hooguit gereedschap vormen. De taal, sociale waarden en normen en andere zaken zoals bijvoorbeeld kleding, maken dat een cultuur verschilt van een andere. Zolang deze intact worden gehouden, met of zonder cultuur, staat dit niet direct gelijk aan het verdwijnen van de cultuur in zijn geheel.

8.8 Zijn er dan culturen te noemen die zich hebben aangepast en voort zijn blijven bestaan, maar wel de cultuur hebben behouden?

Een voorbeeld hiervan zijn de Yi uit China. In een land waar op dagelijkse basis zo'n 300 dorpen verdwijnen (in 2000 waren er 3,7 miljoen dorpen, in 2010 telde China er zo'n 2,6 miljoen) is het vrijwel onmogelijk om je niet aan te passen. Het land en de Chinese cultuur waren volgens professor Feng Jicai voorheen gebaseerd op het plattelandsleven, maar daar de Chinese urbanisatie enorm is blijkt het erg lastig om onaangepast verder te leven.

De Yi stam komt voor in verschillende landen zoals China, maar ook Vietnam en Thailand. Zij hebben een grote populatie van zo'n 8 miljoen mensen. Deze zijn echter wel verspreid over enorm grote gebieden in (Zuidoost) Azië.

Oorspronkelijk leefden zij ook vooral in de bergen en de natuur, maar sinds korte tijd vindt er net als bij alle andere culturen een migratie plaats. Veel jongeren trekken naar de stad (Beijing bijvoorbeeld) om aan een toekomst te werken. (Yu-Jun, 2012) Het grote verschil met de stammen uit het vorige voorbeeld is dat de Yi zich juist enorm aanpassen aan het stadse leven. Zo openen zij restaurants en proberen zij juist een manier te vinden om in de overheersende stadse cultuur een plekje te geven aan hun eigen manier van leven. Hiermee kan er gedacht worden aan religie, eten en bepaalde tradities als feestdagen et cetera. Dit is een van de redenen dat deze cultuur nog steeds bestaat. Er is wel een kans dat deze cultuur minder vertegenwoordigd zal zijn in de berggebieden, maar dat is de tol die men betaald voor het kunnen voortbestaan wordt er gezegd. (The Beijinger, 2015)

9. Conclusie (Deel II)

Ten eerste is tijdens dit literatuuronderzoek duidelijk geworden dat een cultuur een erg complex begrip is. Het bestaat uit meerdere facetten zoals bijvoorbeeld religie, taal, tradities en sociale normen en waarden. Dit gecombineerd met de generatielange ontwikkelingen die zich in vrijwel elke cultuur hebben voorgedaan én nog steeds voordoen, maakt het dat een cultuur een erg ingewikkeld, maar interessant iets is.

Een cultuur verandert continu en dit komt door de gedomesticeerde insteek die de mens aan een cultuur geeft. Bewust en onbewust zijn mensen altijd bezig met de cultuur te optimaliseren en verbeteren, ook door naar andere culturen te kijken en hiervan te leren. Echter ondanks het feit dat dit proces altijd gaande is gaan er culturen verloren.

Er zijn zeer uiteenlopende redenen voor het niet meer verloren gaan van een cultuur. Dit kan zijn door homogenisering, globalisatie, expansiedrang, urbanisatie, (jongeren)migratie, nationale wetgeving en corrupte overheden. Ook het veranderen van het leefgebied of het samensmelten van culturen kunnen directe of indirecte oorzaken zijn.

Vanuit dit perspectief kan de onderzoeksvraag van dit literatuuronderzoek beantwoord worden:

“Kunnen vergelijkbare situaties als die van de Karen als voorbeeld fungeren voor een succesvol voortbestaan van de cultuur en wat zijn in dat geval de essentiële factoren en/of veranderingen?”

Aangezien er over de hele wereld andere wetgevingen, waarden en normen en culturele tradities zijn is het lastig om een situatie die compleet gelijk staat aan die van de Karen aan te wijzen. Hiermee worden bijvoorbeeld mee bedoelt: De verhouding met de regering, de verschillen met de overheersende cultuur van het land en de geschiedenis van de cultuur in kwestie. Situaties echter kunnen wel vergelijkbaar zijn. Stammen als de Tsaatan uit Mongolië, de Awa uit de Amazone en de Mustang uit Nepal zitten in een situatie die vergelijkbaar is. Hun culturen dreigen om uiteenlopende redenen op te houden voort te bestaan. Wat zij echter allemaal gemeen hebben en bovendien delen met de Karen is dat zij technologie niet omarmd hebben en zich bovendien erg vastklampen aan oude gebruiken en tradities. Dit vastklampen aan de geschiedenis van de cultuur zorgt ervoor dat zij zich niet erg adaptief opstellen, en dat is cruciaal voor een cultuur.

Naomi Mezey stelt dat zij het krampachtig vasthouden aan alle facetten van een cultuur juist averechts werkt. In de globalisatie die momenteel plaatsvindt is het naïef te noemen dat een cultuur niet zal veranderen. Bovendien is het in strijd met het gegeven dat mensen zich juist altijd willen blijven ontwikkelen en zo ook de cultuur waar zij zich het meest mee identificeren (Maslow). Als een cultuur op de juiste momenten meegeeft met veranderingen zorgt het ervoor dat deze cultuur in stand gehouden wordt; er is geen reden om de cultuur de rug toe te keren. Gaan mensen deze veranderingen te stug tegemoet dan kan het zijn dat het niet meer te doen is voor de jeugd bijvoorbeeld. De toekomst van een cultuur gaat door middel van hen verloren.

Er zijn voorbeelden van stammen of culturen die zich hebben gemengd onder de lokale bevolking en zo hun eigen gebruiken en cultuur in stand hebben gehouden. Bijvoorbeeld de mensen van de bergstam Yi uit China of de zigeuners in Oost-Europa. Ook de leefwijze van de Amish is een cultuur te noemen. Een gemeenschap neemt innovaties tot op een zekere hoogte aan. Zolang zij de toevoeging ervan inzien en het bovendien in goede banen geleid kan worden met het huidige culturele perspectief.

Er kan dus wel geconcludeerd worden dat het voor een stam als de Karen essentieel is om open te staan voor (moderne) wijzigingen in de cultuur en sommige tradities of gebruiken te laten varen. Een adaptieve houding zal hierbij enorm van belang zijn. De Karen zullen zich vooral moeten richten op de behoeften die zij nu hebben en hoe deze op een eventueel controversiële wijze kunnen worden opgelost. Met controversieel wordt een manier welke wellicht niet zo snel gelinkt zou worden aan de Karen, bijvoorbeeld een technologische, bedoelt. Zolang de meest dringende behoeften vervuld kunnen worden kan de stam vanuit het volgende perspectief of eventueel volgende generatie weer naar de toekomst kijken. Zo is de kans groter dat de meest grote bedreigingen zoals jongerenmigratie wordt ingeperkt en de cultuur behouden blijft.

10. Conclusie van het gehele onderzoek: Antwoord op de hoofdvraag

In Deel I en Deel II van dit onderzoek zijn de volgende vragen beantwoord:

“Wat zijn de grootste routinematige knelpunten in het leven van de Karen bevolking welke hen in de weg staan zich te ontwikkelen en kan technologie hier een rol in spelen?”

&

“Kunnen vergelijkbare situaties als die van de Karen als voorbeeld fungeren voor een succesvol voortbestaan van de cultuur en wat zijn in dat geval de essentiële factoren en/of veranderingen?”

Deze twee vragen stonden beiden in het teken van de hoofdvraag van het gehele onderzoek, namelijk:

“Wat zijn essentiële veranderingen die moeten worden doorgevoerd in de levensstijl van de Karen om te kunnen blijven voortbestaan?”

Het is voor een cultuur essentieel dat deze zich adaptief opstelt ten opzichte van verandering. Van nature is het zo dat een gemeenschap binnen een cultuur altijd streeft naar verbetering. Zowel bewust als onbewust. Soms is het echter zo dat een cultuur deze motivatie of drijfveer voor een lange tijd niet meer ervaren heeft door bijvoorbeeld een lange tijd geïsoleerd te hebben geleefd. Doordat zij niet meer in aanraking zijn geweest met andere ontwikkelde culturen nemen zij ook niets over en blijft alles intact. Na enige tijd kan dit leiden tot een zogeheten ‘traditionele cultuur’. De Karen cultuur is er zo een. Op een traditionele cultuur en het cultureel erfgoed zijn de mensen vaak erg trots en dit leidt ertoe dat deze graag behouden blijft. Een stugge houding ten opzichte van niet te vermijden ontwikkelingen leidt in vele gevallen echter tot het verloren gaan van een cultuur. Voor een cultuur is het nodig om in zekere mate mee te gaan met andere culturele ontwikkelingen die in culturen om hen heen plaatsvinden, anders zullen zij achter komen te lopen en zullen de jongeren wegtrekken en trekken zij de deur achter zich dicht wat betreft het generatie-aan-generatie overdragen van de cultuur.

Dat een cultuur verloren zou gaan wanneer het zich inlaat met invloeden van andere, vaak modernere, culturen is niet waar. Vanuit het perspectief van de gemeenschap binnen de cultuur wordt bepaald of een nieuw gebruik wordt opgenomen in het gedrag en de cultuur. In de meeste gevallen worden innovaties of wijzigingen van processen of tradities vanuit een behoeften perspectief geaccepteerd. Waar een Westerling hoogstwaarschijnlijk een nieuwe mooie bolide prefereert boven een automatische kettingzaag kan er door iemand uit een Karen gemeenschap heel anders tegenaan gekeken worden.

Er wordt vaak gedacht dat de invoering van technologie in een traditionele cultuur dit het einde betekent. Echter dat een reeds bestaand proces of een behoefte ingevuld wordt met technologie betekent niet dat de vele andere facetten die een cultuur maken wat het is ook direct verloren gaan. Denk hierbij aan taal, religie en tradities.

Om dit toe te spitsen naar de specifieke behoeften van de Karen kan bovenstaande gekoppeld worden aan het behoeftenonderzoek uit Deel I. De Karen zelf hebben aangegeven dat er bijvoorbeeld behoefte is aan kennis en educatie, communicatie met de buitenwereld en minder afgesloten zijn, medische hulp en eventuele automatisering van het zware landwerk. Alle achterhaalde behoeften zijn terug te leiden naar de twee meest belangrijkste behoeften namelijk de behoefte aan natuurbewoud en aan ontwikkeling als gemeenschap.

Essentiële veranderingen in de levensstijl van de Karen is dus vooral dat zij waar mogelijk adaptief ingesteld zouden moeten zijn. Een samensmelting met andere culturen is in zekere hoogte wenselijk. In ieder geval wordt de gemeenschap zo weer getriggerd om zich te ontwikkelen. Gebruiken en tradities die al jaren de cultuur tekenen die efficiënter, anders of simpelweg beter zouden kunnen gaan moeten een kans krijgen. Bijvoorbeeld het altijd verbouwen van rijst met de hand in plaats van andere gewassen met behulp van machines. Ook zou er meer aan de toekomst gedacht moeten worden. Er ontstaat steeds meer behoefte aan het verlaten van de dorpen omdat er elders pullfactoren zijn. Wanneer er door middel van technologie beter gecommuniceerd kan worden met de buitenwereld en bovendien het fysiek ook makkelijker wordt om naar de buitenwereld te gaan (internet, een goede weg) is het niet nodig om het dorp permanent te verlaten. Indien de Karen hun eigen taal behouden naast het leren van een andere taal waarmee zij makkelijker zouden kunnen communiceren met de buitenwereld (Thai, Engels) en daarnaast hetzelfde blijven eten en wonen in de typische Karenhuizen en de traditionele kledij blijven dragen dan zijn er nog vele andere gebruiken en tradities waar de cultuur van de Karen in gewaarborgd blijft.

10. Bibliografie (Deel II)

- Adas, M. (1989). *Machines as the Measure of Men: Science, Technology and Ideologies of Western Dominance*. Cornell USA: Cornell University Press.
- Australian Karen Foundation AFK. (sd). <http://australiankarenfoundation.org.au/9.html>. Opgehaald van <http://australiankarenfoundation.org>: <http://australiankarenfoundation.org.au/9.html>
- BeforeThey. (sd). <http://www.beforethey.com/tribe/mustang>. Opgehaald van <http://www.beforethey.com>: <http://www.beforethey.com/tribe/mustang>
- Blackwell. (1996). *Explaining Culture: A Naturalistic Approach*.
- Burton, N. (2012, Mei 23). Our Hierarchy of Needs: Why True Freedom is a Luxury of the Mind. *Psychology Today*.
- Cameron McPherson Smith, E. T. (2008). *Antropologie voor Dummies*. Londen: Wiley Publishing.
- Cultuurnetwerk. (sd). <http://www.cultuurnetwerk.nl/indexdef.htm#erfgoed>. Opgehaald van www.cultuurnetwerk.nl: <http://www.cultuurnetwerk.nl/indexdef.htm#erfgoed>
- Davis, W. (2001). *Light at the Edge of the World: A Journey Through the Realm of Vanishing Cultures*. Vancouver Canada: Douglas & McIntyre Ltd.
- Duurzaamheid.net. (2009). <http://www.platformduurzaamheid.net/index.php?/Wat-is-Duurzaamheid/achtergrond-duurzaamheid/wat-is-duurzaamheid.html>. Opgehaald van www.duurzaamheid.net: <http://www.platformduurzaamheid.net/index.php?/Wat-is-Duurzaamheid/achtergrond-duurzaamheid/wat-is-duurzaamheid.html>
- Eede, J. (2013, April 9). <http://www.theatlantic.com/international/archive/2013/04/the-unknown-indian-the-incredible-story-of-an-uncontacted-tribe-member/274813/> -. Opgehaald van <http://www.theatlantic.com>: <http://www.theatlantic.com/international/archive/2013/04/the-unknown-indian-the-incredible-story-of-an-uncontacted-tribe-member/274813/> -
- Eycken, M. (2006). Roma-Zigeuners: Overleven in een industriële samenleving. In M. Eycken, *Roma-Zigeuners: Overleven in een industriële samenleving* (p. 186). Leuven: Uitgever Acco.
- Fujioka, R. (2002). *Education opportunities for hill tribes in northern thailand*. Bangkok: Food and Agriculture Organization of the United Nations.
- Hofstede, G. (sd). <http://geert-hofstede.com/netherlands.html>. Opgehaald van <http://geert-hofstede.com/>: <http://geert-hofstede.com/netherlands.html>
- <http://buffelen.org>. (sd).
- Huldman, T. (2014). *Actor Strategies In Complex Water Conflicts*. Wageningen: Wageningen University.
- Hwang, J. (2014, January 7). <http://www.bloomberg.com/slideshow/2014-01-07/before-they-pass-away.html#slide8>. Opgehaald van <http://www.bloomberg.com/>: <http://www.bloomberg.com/slideshow/2014-01-07/before-they-pass-away.html#slide8>
- Inamura, T. (2005). The Transformation of the Community of Tsaatan Reindeer Herders in Mongolia and Their Relationships with the Outside World. *Pastoralists and Their Neighbours in Asia and Africa*, 30.

- Kamminga, B. C. (1990). *Mechanics of pre-industrial technology*. Cambridge: the Press Syndicate of the University of Cambridge.
- Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen KNAW. (sd). <http://www.knaw.nl/>.
Opgehaald van <https://www.knaw.nl/nl/thematisch/de-nederlandse-wetenschapsagenda/cultuur-en-identiteit-in-heden-en-verleden/hoebevloedtmigratievanpersonenobjecten-en>: <https://www.knaw.nl/nl/thematisch/de-nederlandse-wetenschapsagenda/cultuur-en-identiteit-in-heden-en-verleden/hoebevloedtmigratievanpersonenobjecten-en>
- Kraaijvanger, C. (2012, Mei 14). Verlies van natuur en cultuur gaan hand in hand. *scientias.nl*.
- Martinez', A. (2015). Indigenous Resistance in Brazil. *Convenit Internacional*, 6.
- Marx, K. (1847). *The Poverty of Society*. Parijs: Pierre-Joseph Preudhon.
- Maybury-Lewis, D. (2009). Indigenous Peoples, Ethnic Groups and the State . In *Cultures* (pp. 14-39).
- Mezey, N. (2007). *The Paradoxes of Cultural Property*. Columbia USA: Columbia Law Review Association, Inc.
- N. Reulink, L. L. (2005). *Kwalitatief onderzoek*.
- O'Neil, D. (2006, Juli 13). http://anthro.palomar.edu/change/change_1.htm. Opgehaald van http://anthro.palomar.edu/change/change_1.htm: http://anthro.palomar.edu/change/change_1.htm
- peoplesoftheworld. (2011). <http://www.peoplesoftheworld.org/text?people=Karen>. Opgehaald van www.peoplesoftheworld.org: <http://www.peoplesoftheworld.org/text?people=Karen>
- Postman, N. (1992). *Technopoly: The Surrender of Culture to Technology*. New York: Vintage Books A Division of Random House Inc.
- Postman, N. (1992). *Technopoly: The Surrender of Culture to Technology*. In N. Postman, *Technopoly: The Surrender of Culture to Technology*. New York: Knopf.
- R. de Lange, M. S. (2015). *Buffelen in Mae Phaem*. Amsterdam: Hogeschool Amsterdam.
- R. van Velzen, M. V. (2013). *Nul-meting Mae Phaem*. Rotterdam.
- ScriptieAF. (sd). <http://scriptieaf.nl/>. Opgehaald van <http://scriptieaf.nl/kwalitatief-onderzoek/onderzoek/>: (<http://scriptieaf.nl/kwalitatief-onderzoek/onderzoek/>).
- Skeldon, R. (1997). Rural-to-urban migration and its implications for poverty alleviation. *ASIA-PACIFIC POPULATION JOURNAL*.
- Stallaert, C. (1996). Etnisch Nationalisme in Spanje: De Historisch-Antropologische Grens tussen Christenen en Moren. In C. Stallaert, *Etnisch Nationalisme in Spanje: De Historisch-Antropologische Grens tussen Christenen en Moren*. Leuven België: Leuven University Press.
- Steward, J. H. (1955). Theory of Culture Change: The methodology of multilineal evolution. In J. H. Steward, *Theory of Culture Change: The methodology of multilineal evolution*. Illinois USA: University of Illinois Press Urbana and Chicago.
- The Beijinger. (2015, April 29). Who are the Yi? Five Things to Know About this Fascinating Ethnicity. *The Beijinger*.

- United Nations University. (2011). *The Growth of Bangkok: Benefits and Costs*. Opgehaald van <http://archive.unu.edu/unupress/unupbooks/uu11ee/uu11ee0z.htm>
- Yu-Jun, L. (2012). The Rapid Disappearing of Yi Nationality Traditional Culture in Economically and Culturally Backward Areas and Its Reasons: A Case Study of Three Yi Nationality Villages in Ailao Mountain Region. *Journal of Wenshan University*.
- Zimmermann, K. A. (2015, February 19). What is culture? A Definition of Culture. *Live Science*.

Operationalisatieschema – Bijlage 1

Properties	Dimension	Indicators	Research Issue	Methods
Karen cultuur en tradities	Karen cultuur	Gebruiken, normen & waarden, taal.	- Wat zijn de belangrijkste kenmerken van de Karen?	- Deskresearch - Trust funding en participerende observatie
	Karen tradities	Veelvoorkomende bezigheden, vieringen, wat is waardevol, waar wordt waarde aan gehecht?	- Wat zijn de meest voorkomende (dagelijkse) activiteiten van de Karen?	- Interviewen van (vertegenwoordigers van) de Karen - Interviewen van experts
Karen behoeften	Bedreigingen van de cultuur	Interne-, en externe bedreigingen.	- Wat zijn de bedreigingen voor het voortbestaan van de Karen?	- Deskresearch - Interviewen en spreken van de Karen
	Wenselijke situaties	Toekomstperspectief en/hoop, aanwezige kennis van alternatieve levenswijzen, wat wordt collectief gewenst.	- Wat zijn de behoeften/problemen van de Karen?	- Interviewen van experts
Karen & Technology	Huidige situatie	Voor- en nadelen, bijdrage technologie, is technologie gewenst	- Wat zijn de voor- en nadelen van het implementeren van technologie in de Karen cultuur?	- Deskresearch - Interviewen en spreken van de Karen
	Verwachte situatie	Verwachte invloed bepaalde technologie	- Wat is de verwachte invloed op de huidige cultuur en tradities na invoering van bepaalde technologie?	

Exploratief interview John Zijderhand – Bijlage 2

Visie van de stichting

De visie van de stichting is om in enkele jaren iets in het Muan Khun-regio achter te laten waardoor het gebied met de daarin woonachtige Karen vreedzaam kunnen blijven voortbestaan. Op het moment vindt er veel natuurvernietiging plaats en dit is een doodzonde. Veel mensen weten niet van het bestaan van dit gebied en haar pracht af, maar als het zo doorgaat zal dit ook nooit te weten gekomen worden.

De mensen die hier wonen hebben een voor mij zo'n indrukwekkend mooie cultuur dat ik een groot deel van mijn tijd en toewijding steek in het behouden ervan. Mijn dusdanig positieve ervaringen met deze mensen hebben ertoe geleid dat ik veel tijd en geld in hen heb gestoken.

Maar begrijp het niet verkeerd. Door het hier laten (af)studeren van mensen en door mensen bij dit project te betrekken realiseer ik twee doelen, namelijk: Deze mensen kunnen een bijdrage leveren aan de stichting en zo ook aan het doel dat de stichting ambieert, namelijk het helpen van de bevolking en de natuurvernietiging tegen te gaan. Echter de mensen die hierbij betrokken raken komen ook in aanraking met de cultuur en het gebied met al haar schoonheid. Zo wordt er ook weet van en bewustzijn over het gebied gecreëerd.

De Karen

De mensen die deel uitmaken van de Karen stam zijn in mijn ogen een van de meest fantastische culturen. Toen ik jaren geleden voor het eerst met hen te maken kreeg hebben zij mij laten zien dat er nog steeds mensen zijn die het ruilen, geven, delen op basis van vertrouwen nog steeds hoog in het vaandel hebben staan. Dit heeft mij zowel verrast als versteld doen staan.

De omgeving

De omgeving waar het om gaat is prachtig. Het is veelal onaangeroerd en vooral buiten de droogtijden om is er veel groen (flora). Het gebied is enorm bergachtig en vrij afgelegen. De wegen zijn allesbehalve geweldig.

In de omgeving wonen ook andere bergstammen, voornamelijk Lisu. Deze stam is een nomadenstam te noemen en woont sinds enkele decennia ook in de regio. Sinds hun komst zijn er al meerdere malen conflicten geweest tussen de Karen en de Lisu. De Lisu staan er namelijk om bekend dat zij ten eerste de natuur niet met respect behandelen, veel slash & burn toepassen (lees: omhakken en verbranden

van stukken land) om snel en gemakkelijk te verbouwen. Nadeel hiervan is dat de natuur later onbruikbaar raakt. Ook houden zij zich bezig met illegale praktijken zoals illegale houtkapperij, het verbouwen van opium en afzetterij. Al enkele malen zijn de Karen hier de dupe van geweest. Dit heeft er ook toe geleid dat er minder werk is voor de jongeren en zij wegtrekken richting de grote stad.

Verwachting van onderzoeker

-De onderzoeker heeft uitgelegd waar de expertise ligt en hoe deze eventueel toegepast zou kunnen worden. Het realiseren van een inzicht in de behoeften van en vanuit de Karen. Op deze manier wordt specifieke kennis toegepast om de behoeften te achterhalen, maar wel op een manier dat de Karen hier zelf input voor hebben gegeven (Human Centered).-

“Dat klinkt heel erg gaaf!”, aldus John Zijderhand. Ik ben erg benieuwd naar de behoeften en de denkwijzen die zo in beeld gebracht worden. Ook ben ik erg benieuwd naar de behoeften die vanuit de mensen zelf komen en die ik vanuit mijn eigen visie heb vastgesteld. Wel is de stichting van plan om iets voor langere termijn (duurzaam) neer te zetten. **Het is daarom ook belangrijk dat dit bijdraagt aan het lange termijnplan.**

Topiclist open interviews – Bijlage 3

- Woonsituatie (keuzes voor vertrek of juist blijven)
- Werk (wat voor werk, perceptie erop etc.)
- Jongeren (waarom weg, wat vind je ervan)
- Toekomst Mae Phaem (zowel positieve als negatieve punten)
- Behoeften Mae Phaem (kijken in hoeverre zij deze al in kunnen vullen en wat dan de prioriteit geniet volgens de bevolking. Ook kan gekeken worden of deze verschilt per doelgroep)
- Technologie in Mae Phaem (visie op technologie te weten komen)

Open interview Lee – Bijlage 4

*De vragen die met een * worden aangeduid gelden alleen voor de respondenten uit groep 1. De vragen met ** gelden voor respondenten uit groep 2 en de vragen met *** voor de respondenten uit groep 3. Dit om irrelevantie te voorkomen.*

Gesloten vragen:

Naam: Lee

Geslacht: Man

Leeftijd: 61

Geboorteplaats: Mae Teang (Karen dorp)

Gezinssamenstelling: Met gezin; vrouw, 2 kinderen en kleindochter

Beroep: Akkerbouw (eigen rijstvelden)

Beroep partner: Weefster/huisvrouw

Onderwerpen

- Woonsituatie

Ongeveer 40 jaar geleden en ik naar Mae Phaem verhuisd met mijn familie (ouders en broers/zussen). Ik ben gescheiden van mijn eerste vrouw waar ik een zoon mee heb en woon nu met mijn tweede vrouw en de twee kinderen die ik met haar heb, samen met mijn kleindochter in huis.

“Waarom naar Mae Phaem gekomen?”

In het dorp verderop, Mae Teang, was geen ruimte meer om akkerbouw te bedrijven. Zijn familie had een theeplantage, maar door de geringe ruimte leverde dit op een gegeven moment geen geld meer op. Uitbreidingsmogelijkheden waren er niet. Destijds had hij de optie om het leger in te gaan (21^e jaar kan elke Thai het leger in, er vindt vervolgens een willekeurige selectie plaats waar ongeveer 20% van de jongemannen van die leeftijd ongeveer een jaar dienstplicht krijgt. Dit kan verkort worden als de persoon nodig is in het bedrijf of dorp waar hij woont). Daarnaast de optie om landbouw te blijven bedrijven en heeft dit dan ook gedaan. Zijn familie heeft de buffels van de familie verkocht en van dit geld is er een stuk land in Mae Phaem gekocht. Het land is ondertussen wel uitgebreid, maar verdere uitbreiding is niet meer mogelijk.

“Hoeveel mensen woonden hier 40 jaar geleden?”:

Er wonen meer mensen dan destijds. Meeste mensen komen uit de regio en zijn afkomstig van de inwoners van het dorp zelf. De mensen die hier zijn komen wonen zijn hier komen wonen omdat: Het water bij de andere dorpen op was en daarom hebben ze het verkocht en hier komen wonen.

“Waarom was het water er niet meer, weet je dat?” De rivier is droger komen te liggen en ook het land van de andere dorpen is steeds meer gebruikt voor slash & burn door de andere stammen (lees: Lizu). **Dit zorgt voor minder natuur en juist deze natuur houdt het water vast.**

“Heb je ooit een verhuizing overwogen?”

Ja, maar dit is niet wat ik wil in het leven. De levensstijl in de stad is erg hectisch en duur. Als ik zou willen leven zoals ik dat hier kan: Rijst eten wanneer ik wil, natuurproducten om mij heen waar ik van kan eten etc, zou dat niet mogelijk zijn. Het leven daar is te gereguleerd en dat is niet wat ik wil.

“Zie je nog graag een verandering in de huisvesting?”

Lee zegt dat zijn moeder (90+) en andere ouderen in het dorp moeite hebben met het binnentreden van de huizen/ de trappen opklimmen. De Karen huizen worden traditioneel gebouwd op palen, aanvankelijk met het idee om het vee eronder te laten lopen. Naarmate de Karen ouder worden, worden zij minder mobiel en hebben zij meer moeite om het huis op palen te betreden. Dit maakt hen minder mobiel. **“Maar het hoeft niet echt anders.”**

- Werk

Werken in Mae Phaem is seizoensgebonden. Lee heeft rijstvelden. Daarnaast verzorgt hij, samen met zijn zoon Nikon, de buffels van John Zijderhand. Hij zegt dat hij de buffels soms moet zoeken en dat zij soms te vinden zijn op grondgebied van een andere stam. Bovendien helpt hij, net zoals vrijwel alle Karen, mee als er iets moet gebeuren in of rondom het dorp.

Ooit interesse gehad in ander werk? Nee, wel een blauwe maandag gewerkt in een fabriek in de stad toen hij jong was, maar dit vond hij maar niets. Dit deed hij met voorbedachte rade op tijdelijke basis; het was droogseizoen en er was geen werk in het dorp.

“Zou jij meer verdienen in de stad dan hier met jouw eigen rijstvelden?”

Ja, daar zou ik zeker meer verdienen. Maar dan zou ik gezien het feit ik ongeschoold ben in een fabriek moeten werken met minimale inkomens waar ik ontzettend hard moet werken. Hier kan ik tot nog toe eten wanneer ik wil en heb ik de tijd (relatief gezien) en dat kan daar niet. “Wel zou ik eventueel andere gewassen willen verbouwen.” Andere gewassen leveren namelijk meer geld op dan rijst.

“Wat zie jij nog meer als belangrijk werk/bronnen van inkomsten in het dorp?”

Een andere inkomstenbron is bijvoorbeeld het weven. Zijn vrouw Sao weeft ook. De producten die zij maakt: tassen, kleden en traditionele kledij, kan zij soms verkopen zij het erg weinig. Ook wordt het als ruilproduct ingezet.

- Inkomstenbronnen Mae Phaem (verlengde werk)

Akkerbouw en veeteelt.

“Zijn er op het moment inkomstenbronnen waar naar jouw mening nog te weinig gebruik van wordt gemaakt?”

Lee kan op het moment niets bedenken. Na wat aansporing over de andere bezigheden hier in het dorp (zoals weven) zegt hij dat hij het positief zou vinden als hier (meer) geld aan verdiend zou kunnen worden. Ook verkoopt hij weleens wilde hanen of kippen die zijn zoon Nikon vangt.

Alternatieven voor deze inkomsten zijn bijvoorbeeld andere gewassen gebouwen voor de overheid/fabrieken.

“Toerisme?”

“Goed”. Lange termijn voordelen kan Lee niet echt benoemen. Wel vindt hij het leuk dat er toeristen zijn en graag wil hij hen dingen bijbrengen en op zijn beurt weer van hen leren. Hij vindt het over het algemeen leuk nieuwe mensen en gebruiken te leren kennen.

“Zie jij een verband tussen de toeristen en inkomsten?”

Ja. Maar echt duidelijk uitleggen lukt niet. (INTERESSANT, LEE ZIET NIET DEZELFDE OPTIES ALS MENSEN DIE WEL BUITEN HET DORP HEBBEN GEWOOND!)

- Het wegtrekken van de jongeren

Werk en school. Soms gaan de jongeren ook niet studeren, maar ook niet iedereen kan aan de slag op het veld van zijn/haar familie dus moet er elders werk gezocht worden.

“Je hebt zelf een zoon (Nikon). Hij mocht waarschijnlijk zelf kiezen, maar wat heb jij het liefste wat betreft zijn toekomst? In Mae Phaem of juist de stad?”

Nikon heeft wel zijn verplichte school tot 15 jaar (lees: ook in de vallei zijn scholen aanwezig waar de jeugd tot deze leeftijd naar school kan, van 16-19, dus high school, moet in de eerste stad Chiang Dao) bijna afgemaakt. Door problemen op school met oa andere kinderen heeft hij dit destijds niet afgemaakt. Later heeft hij wel nog de intentie gehad om weer naar school te gaan, maar dit is geen succes gebleken. Ook geld begon een rol te spelen. Dit wordt namelijk steeds duurder. (zie volgende vraag) Hij helpt nu mee met het onderhoud van de buffels en zal waarschijnlijk Lee zijn bezigheden overnemen. Dit is prima. Ook brengt hij soms een nacht door in een oud huis net buiten het dorp om daar te jagen op kippen en hanen. De mooie worden verkocht.

Wel is er de kans dat Nikon volgend jaar (20 jaar) met alle leeftijdsgenoten naar een city hall gaat en vervolgens “het lootje trekt”* waardoor hij een jaar het leger in moet. Dit kan lager uitvallen als aangetoond kan worden dat hij nodig is op het land.

“Jouw nichtje Linn is wel naar de stad vertrokken om te studeren en werkt daar nu, wat vind jij daarvan? Verstandige keuze geweest?”

Dit is een goede keuze geweest, want zij kan daar nu werken en verdiend geld. Meer dan zij in Mae Phaem had kunnen verdienen. High school is wel gratis in Chiang Dao of Chiang Mai, maar de jongeren die hier naartoe vertrekken hebben wel bijbaantjes nodig om de kosten die het wonen in de stad met zich meebrengt te kunnen bekostigen. Dit kan wel een barrière vormen.

- Toekomst Mae Phaem

Dit onderwerp leverde vooral negatieve punten op. Lee geeft aan dat er waarschijnlijk een gebrek aan water zal gaan ontstaan. Dit zal de rijstproductie (en andere gewassen) beïnvloeden. Ook zullen er steeds minder beschikbare stukken land komen, omdat de andere stam (Lizu) een heleboel bomen en jungle gebieden wegkapt en deze vervolgens gebruikt voor de teelt van (illegale) producten (dus illegale houtkap + bijvoorbeeld opium verbouwing). Dit levert de andere stam dusdanig veel geld op dat zij ook meer macht krijgen.

Een positief iets voor de toekomst waar Lee op hoopt en wat hij ook graag zou willen zien is dat er een wijziging in de akkerbouw gebracht gaat worden. Waar het nu voornamelijk rijst is, zouden andere

gewassen meer geld op kunnen leveren. Dit is echter makkelijker gezegd dan gedaan, want om deze verandering door te voeren is er in eerste instantie al geld nodig.

“Maar als er geen rijst meer wordt verbouwd; dit is wel de voornaamste bron van eten in het dorp?”

Ja, maar met het geld dat er op die manier verdiend kan worden is er de mogelijkheid om rijst te kopen. Dit is niet duur.

Zelf wil Lee bijdragen door inderdaad andere gewassen te gaan verbouwen. Ook is hij bereid andere akkerbouwers te helpen met zijn kennis en is ook bereid om samen te werken om zo opdrachten voor de overheid (waar meerdere velden en samenwerking voor nodig is) binnen te kunnen halen.

- Behoeften Mae Phaem

Verandering/ontwikkeling in de teelt en zo meer geld. Daarnaast is er de behoefte aan veel water voornamelijk in het droogseizoen. Het is dan moeilijk om water bij de plantages te krijgen en zo wordt de oogst niet geoptimaliseerd. Daarnaast is er de behoefte aan medische zorg (lees: gezegd werd dokter). Een goede weg zou hierin kunnen helpen, 1 km weg is ongeveer 10.000 bht. De weg naar de vallei is minder dus zou ongeveer 2.800 euro hiervoor voldoende zijn.

“Zou je hier een rol in willen/kunnen spelen denk jij?”

Ja, ik zou wel willen samenwerken met de fabrieken in de buurt om zo zeker te zijn van een afzetmarkt voor de andere producten.

Zijn er denk je producten of objecten die hieraan bij zouden kunnen dragen?

“geen antwoord” (INTERESSANT DAT LEE GEEN MACHINES ETC. NOEMT OMDAT HIJ HET MISSCHIEN NIET WEET. OOK DAT HIJ OVER DE AKKERBOUW BEGINT; ANDER PARADIGMA.)

- Technologie in Mae Phaem

Lee zou meer technologie in Mae Phaem zien als iets positiefs. Het levert immers tijdsbesparing op en het maakt het leven gemakkelijker. Ook is het een vorm van entertainment. Sinds een korte tijd heeft Lee een televisie (een van de weinigen) en hij kijkt ongeveer een uur per dag tv. Het is dan voornamelijk het nieuws, voetbal en thai boxen dat hij kijkt. De kinderen kijken Tom & Jerry.

“Denk je dat de cultuur zal worden beïnvloed? Hoe?”

Ja. Het dorp zal minder afgesloten zijn van de rest en op die manier ook meer contacten kunnen leggen die uiteindelijk kunnen leiden naar bijvoorbeeld meer inkomsten (contact leggen om een afzetmarkt te realiseren). **GOEIE!!!!!!!**

- Extra

“Denk je dat er mensen zijn die op relatief jonge leeftijd vertrekken naar de grote stad, uiteindelijk weer terug zullen keren? Of dat dit slechts woorden zijn?”

Lee denkt dat deze kans niet groot is. Lee heeft zelf bij 2 vrouwen kinderen en van zijn eerste vrouw zijn de kinderen (beiden 30+) naar de stad vertrokken. Zij bezoeken hem wel, zij het slechts ongeveer eens per jaar. Hij acht het onwaarschijnlijk dat deze twee kinderen nog (permanent) terug zullen keren.

Bij zijn tweede en huidige vrouw Sao heeft hij 3 kinderen: De oudste zoon (30) woont en werkt in Chiang Mai en de reden dat hij is vertrokken is omdat de akkerbouw niet echt voor hem werkte. Daarnaast had hij enkele persoonlijke problemen, welke ertoe geleid hebben dat het leven hier in Mae Phaem vrijwel onmogelijk werd (drugs etc). Hij is zijn heil in de stad gaan zoeken en dit heeft zich uitbetaald. Hij leidt daar nu gewoon een stads leven. (Het is aan te nemen dat het leven hier waarschijnlijk te “saai” was voor hem). Zijn dochter (27) woont hier nog wel, maar deze is geestelijk beperkt. Zij woont dan ook nog gewoon thuis. Zijn jongste zoon (19) woont ook nog thuis en werkt veel op het land en met de buffels. Hij zou nog wel willen studeren, maar daar is nu geen geld meer voor. Hij past goed in de levensstijl van het dorp.

De kinderen die dus naar de stad getrokken zijn zullen naar zijn verwachting dus niet meer terugkeren naar het dorp.

- Leger en dienstplicht in Thailand

Er is sprake van dienstplicht in Thailand, maar dit geldt niet voor iedereen. Alle jongens die 20 jaar worden (ook ladyboys die nog geen volledige operatie hebben ondergaan) verwacht in een city hall waar de monniken eten hebben gemaakt met in elk bordje een lootje. De ene kleur staat voor dienstplicht (20%) en de andere voor vrijstelling. Deze lootjes bepalen uiteindelijk het lot van de jonge Thai. Wel kan het jaar dienstplicht lager uitvallen als aangetoond kan worden dat de persoon thuis nodig is.

Open interview Mon – Bijlage 5

*De vragen die met een * worden aangeduid gelden alleen voor de respondenten uit groep 1. De vragen met ** gelden voor respondenten uit groep 2 en de vragen met *** voor de respondenten uit groep 3. Dit om irrelevantie te voorkomen.*

Gesloten vragen:

Naam: Mon

Geslacht: Man

Leeftijd: 44

Geboorteplaats: Mae Taeng (Karen dorp)

Woonachtig: Mae Phaem

Gezinssamenstelling: Samenwonend met vriendin en zoon (5)

Hoogst genoten educatie: /

Beroep: Freelancer (akker)bouw

Beroep partner: /

Onderwerpen

- Woonsituatie

Vanaf mijn 10^e woonde ik in Mae Phaem zelf, daarvoor in een dorp in de buurt. Tot mijn 17^e heb ik hier gewoond voordat ik vertrok naar Chiang Mai & Pai.

Op jonge leeftijd (17) had Mon niet zo veel te doen in het dorp. Hij heeft een tijdje veel opgetrokken met de stammen verderop (lees: Lisu) en heeft hier door tegen bananenbomen aan te trappen een liefde voor Muay Thai boxen ontwikkeld. Hij heeft dan ook een tijdje op redelijk niveau gedaan.

Tot er op een gegeven moment een keer een tracking guide langskwam en Mon gevraagd heeft hem te assisteren (deze gidsen werken in groepen, assistenten kunnen bijvoorbeeld spullen dragen). Hierdoor heeft Mon basis Engels geleerd en is hij uiteindelijk in het wereldje van het gidsen terecht gekomen. Dit bedroeg voornamelijk reizen door de jungle voor toeristen die een aantal dagen primitief wilden leven. Er was op dat moment genoeg rijst en eten voor het gezin dus zijn moeder stelde hem de keuze. Hij heeft er destijds voor gekozen om dus naar de stad te vertrekken. Het was dus werk + verveling. Ook heeft Mon een relatie gehad met een Engelse, hij vond Westerlingen dan ook wel erg leuk om mee om te gaan en bij te zijn.

“Dus jij bent van mening dat die dingen hier niet mogelijk zouden zijn?”

Nee. De faciliteiten zijn er simpelweg niet.

“Waarom ben je uiteindelijk teruggekeerd?”

Het werk begon te vervelen. Het werd te saai en hij werd het zat. En zijn moeder begon ouder te worden en hij ging haar helpen. Als er meer toeristen zijn wil hij wel weer helpen/aan de slag gaan. (Alleen periodes in het jaar veel toeristen).

Ook erkent hij dat hij veel “bagage” bij zich draagt uit een vorig leven en daarom zijn plicht voelt om te helpen. (Hij doelt hier hoogstwaarschijnlijk op een slechte periode uit zijn leven met veel drugsgebruik toen hij veel met de Lizu (lees: stam verderop welke zich onder andere bezig houdt met opiumteelt) omging).

Zijn toekomst ligt volgens hem in Mae Phaem.

- Werk

Werken in Mae Phaem is volgens Mon niet zo gecompliceerd. Het is voornamelijk akkerbouw of helpen met klussen voor de mannen. De vrouwen helpen ook mee met de akkerbouw en doen daarnaast aan weven en voor het gezin zorgen. Zelf heeft Mon in Mae Phaem voornamelijk op de rijstvelden gewerkt en klust zo nu en dan bij, bij andere dorpen en stammen. Ook, waar hij minder trots op is, helpt hij de Lisu (lees: Andere stam in de regio welke voor veel onrust zorgt) mee. ***“Welke praktijken dit precies zijn vertelt hij niet, daar kan al wel het een en ander uit afgeleid worden.”***

Werken buiten een Karen dorp is een enorm verschil. Ten eerste zijn de mensen waar je mee te maken krijgt gevarieerder en bovendien valt er meer geld te verdienen. Ik ben wel geïnteresseerd in nogmaals met toeristen werken; af en toe. Niet dat ik Mae Phaem voorgoed zou willen verlaten. Mon is aardig tevreden met het huidige werk, het nadeel is dat er niet altijd werk is. Vooral niet in bepaalde seizoenen. (!)

- Inkomstenbronnen Mae Phaem (verlengde werk)

De grootste bron van inkomsten is op het moment de akkerbouw en veeteelt. *“Wordt dit optimaal benut?”* Er zouden andere gewassen verbouwd kunnen worden. Dit zou meer geld opleveren. Ik zou het ook leuk vinden als het weven van de vrouwen meer geld op zou kunnen leveren.

Andere inkomsten komen voort uit het weven of klussen.

“Je hebt gewerkt in toerisme, hoe sta jij hier tegenover?”

Positief. Toeristen nemen geld met zich mee en dat kan een enorm positieve boost voor het dorp zijn. Wel vinden er in de regio soms ontwikkelingen plaats (basis, zoals een enkele lantaarnpaal) wat het misschien minder attractief maakt. Zelf zou ik er wel aan willen bijdragen.

- Het wegtrekken van de jongeren

Er is in de buurt weinig te doen voor de jongeren, ook op het gebied van educatie en werk. Jongeren hebben hier wel meer behoefte aan dus trekken zij weg om dit elders te vinden.

Dit is erg jammer, maar ook begrijpelijk. Zelf heb ik immers ook ooit de keuze gemaakt om te vertrekken. Het zou voorkomen worden als de jongeren iets hebben om voor te blijven.

“Je hebt zelf een zoontje van 5. Hij mag waarschijnlijk zelf kiezen, maar wat heb jij het liefste wat betreft zijn toekomst? In Mae Phaem of juist de stad?”

Hij heeft hier zelf de keuze in. Als hij weg wil zal ik hem zeker niet tegenhouden. Hij zou het leuk vinden als zijn zoon zou gaan boxen, maar een andere sport zal hij hem ook in ondersteunen (bijvoorbeeld voetballen).

“Op de vraag of hij graag ziet dat zijn zoontje zou gaan studeren op latere leeftijd zegt hij dat het hem niet uitmaakt.”

Hij mag doen wat hij wil.

“Denk je dat de vertrokken jongeren weer terug zullen keren naar Mae Phaem of de regio?”

Er zijn gevallen waarin dit wel gebeurt, maar erg vaak is dit niet het geval.

“In Thailand/Mae Phaem is het zo dat de kinderen uiteindelijk voor de ouders zorgen als zij te oud worden. Geldt dat ook hier denk jij?”

Ja

“Wat als er mensen wegtrekken met een perspectief op scholing en werk en daar een leven opbouwen en dus ook kinderen krijgen die in de grote stad geboren worden en opgroeien; denk jij dat zij hun ouders zullen volgen wanneer zij op latere leeftijd terug willen keren naar Mae Phaem of de regio?”

Nee. Dit zou erg onwaarschijnlijk zijn. Bovendien is het zo dat als hier geen stukken land in het bezit zijn en de meeste familie er niet meer is de kans nog kleiner is dat zij terugkeren. “Toch blijft het ook voor hen dat de Karen cultuur niet uit het hart gaat en vergeten wordt. ” **(KAREN ZIJN TROTS)**

- Toekomst Mae Phaem

Voornamelijk negatieve punten: Hij denkt dat het bijna gebeurd is met Mae Phaem. Wanneer hij om zich heen kijkt en ziet wat voor natuurvernietiging er plaatsvindt doet het hem veel pijn. De mensen beseffen niet wat zij de natuur aandoen. Ook worden er steeds meer wetten opgemaakt waarin bijvoorbeeld een stuk land dat 15 km verderop ligt niet zomaar als akkerbouw gebruikt mag worden, maar ondertussen worden er wel enorme gedeelten gekapt (slash & burn) en vervolgens uitgeput.

Ook stoort het Mon dat er weinig daadkracht is in het dorp. Een voorbeeld dat hij geeft is dat er bijvoorbeeld 4 lantaarnpalen in het dorp staan en dat er eentje stuk ging. Twee jaar geleden gaf hij al aan dat deze gerepareerd zou moeten worden (bij meneer J. Raddid, kan beschouwd worden als soort burgemeester), maar dat is tot op de dag van vandaag nog niet gedaan.

Positief:

Het zou Mae Phaem ontzettend helpen als er toerisme of iets in die trend toe zou nemen. Zij nemen geld met zich mee en dat zou positief zijn voor het dorp. Hij weet te vertellen dat er veel mensen zijn die het leuk vinden om het zij enkele dagen een trip te doen door de jungle om te zien hoe de mensen primitief leven. Echter is het zo dat er al sinds jaren steeds meer elektriciteit en metalen huizen ed verschijnen, waardoor het wel minder primitief wordt.

- Behoeften Mae Phaem

De voornaamste behoeften zijn ontwikkelingen. Op het moment is het moeilijk om mobiel te zijn en in contact met de buitenwereld. Bovendien zijn er weinig mogelijkheden om geld te verdienen. Het meest vervelende is nog wel de natuurvernietiging. Mae Phaem heeft behoeften aan natuurbehoud; zonder de natuur kan de cultuur niet voortbestaan zoals die nu is.

- Technology in Mae Phaem

Positief. Bijvoorbeeld een houtbewerker/zaag in plaats van met de hand zagen en een machine in plaats van een buffel om het land te bewerken. Hier wordt veel tijd mee bespaard en het werkt

efficiënter. Wel moet er hout bewerkt blijven worden met de hand (en hart), omdat dit mooie dingen oplevert. Dus technologie en machines zouden veel bijbrengen, maar liever niet teveel.

Technologie zoals computers en internet zijn uitermate welkom. Zelf geeft hij aan dat hij helaas nooit heeft leren werken met een computer of internet en zich daardoor soms wel beperkt voelt. Ook kan hij bijvoorbeeld wel Thais en Karen lezen, maar dan weer niet schrijven. Wel geeft hij aan capaciteiten te beschikken die vele anderen dus niet hebben zoals het kunnen overleven in en van de natuur en allerlei dingen kunnen maken van bamboe en jagen e.d. Toch zou technologie op lange termijn wel helpen.

“Invloed (meer) technologie in Mae Phaem op de cultuur”

Ja, maar het is belangrijk de cultuur niet te vergeten. Hij gunt bijvoorbeeld zijn kind het beste, zoals slimmer en beter opgeleid zijn dan hijzelf. Echter vind hij het wel belangrijk dat de cultuur doorgegeven moet worden. Toch ligt de nadruk op het nieuwe en bijna volledige leven dat zijn zoon nog voor zich heeft en dat dit ook optimaal gebruikt zou moeten worden.

- Extra

“Als geld helemaal geen rol zou spelen, waar zou jij dan willen wonen?”

MAE PHAEM. Het leven hier ligt hem en hij beschouwd zichzelf dan ook als een echte Karen. Geld is leuk, maar niet het belangrijkste. Hij zou voor het geld wel naar Chiang Mai kunnen gaan en daar kunnen werken, maar dan zou er langere periodes niet zijn. Hij geeft aan dat hij op het moment voor zijn moeder en zoontje leeft en wil dan ook koste wat kost bij hen in de buurt blijven.

Open interview Linn – Bijlage 6

*De vragen die met een * worden aangeduid gelden alleen voor de respondenten uit groep 1. De vragen met ** gelden voor respondenten uit groep 2 en de vragen met *** voor de respondenten uit groep 3. Dit om irrelevantie te voorkomen.*

Gesloten vragen:

Naam: Linn

Geslacht: Vrouw

Leeftijd: 30

Geboorteplaats: Mae Kong (Karen dorp)

***Woonachtig: Chiang Mai (grote stad)

Gezinssamenstelling: Samenwonend

Hoogst genoten educatie: Chiang Mai University – Hotel management

Beroep: Schoonmaakster in hotel

Beroep partner: Fitness instructeur

Onderwerpen

- Woonsituatie

Linn woont al 10 jaar in Chiang Mai. Ze is geboren in Mae Kong en is op haar 6^e met haar familie naar Mae Phaem verhuisd. Op het moment dat zij naar high school ging (+/- 16) is zij vertrokken uit Mae Phaem. “*Waarom?*” In Mae Phaem was er geen mogelijkheid tot studeren en geen werkperspectieven. Nadat zij klaar was met studeren is zij in Chiang Mai blijven wonen omdat er in haar branche geen uitzicht was op werk in Mae Phaem. De bedoeling is om nu geld te verdienen zolang zij in Mae Phaem woont.

Op de vraag of zij ooit terug wil keren naar Mae Phaem antwoordt zij “ja”. Zij verklaart dat hier haar hart ligt. Gezien het feit dat haar man geen Karen is en zij wel van plan zijn kinderen te krijgen kan dit nog wel een obstakel gaan vormen erkent zij. Voorlopig worden de plannen echter toch niet concreet, er moet eerst geld verdiend worden in Chiang Mai.

- Werk

Het werk is erg onregelmatig. De ene week is er veel werk en kun je zo 1000 BHT (€30,-) verdienen, vervolgens valt er maanden niets te verdienen. Het is voornamelijk werken op het land en/of weven voor de vrouwen. Op het moment verdien ik zo’n 16.000 BHT per maand, dat erg goed is. Bovendien zijn daar nog de hogere inkomsten van haar man. Het is duidelijk dat ik hier in de stad aanzienlijk meer

geld kan verdienen dan wanneer ik dit in Mae Phaem zou doen. Ook verschilt het type werk ook enorm.

Graag zou ik ander werk willen doen dan dat wat ik nu doe, daar heb ik immers voor gestudeerd. Maar ik heb mijzelf al omhoog gewerkt en ik zal dat blijven proberen.

“Als geld geen rol zou spelen, waar zou je dan het liefste wonen/werken?”

Mae Phaem. Omdat er rijst is om te eten (?). De mensen leven hier van de natuur en dat is mooi. Bovendien heb ik hier veel herinneringen en woont een groot deel van mijn familie hier. Helaas is er op het moment wel geld nodig en is er geen werk voor mij in Mae Phaem.

(INTERESSANT OM TE ZIEN ZIJ ZEGT GEEN WERK, ANDEREN ZIEN WEVEN ALS WERK. VERSCHIL IN PERCEPTIE; DIT GAAT OOK IN DE RESULTATEN RONDE 2 TERUGKOMEN).

- Inkomstenbronnen Mae Phaem (verlengde werk)

De grootste inkomstenbronnen in Mae Phaem zijn veehouderij en het verbouwen van rijst en groenten. Het zou positief zijn als het boerenleven hier groter wordt, zo kunnen er meer mensen deelnemen aan de akkerbouw en zo meer mensen hun inkomsten eruit halen. Andere inkomstenbronnen zijn weven, jagen op mooie kippen en hanen om deze te verkopen en het klussen binnen of in de buurt van het dorp.

“Inkomstenbronnen die niet optimaal benut worden?”

Het zou goed zijn als er in opdracht van de overheid gewassen worden geplant. Daar worden vaste prijzen voor berekend en zo kan er ook niet onderhandeld worden in het nadeel van de Karen. De Karen zullen hiervoor wel samen moeten werken met anderen, omdat de dorpen op zich simpelweg te klein zijn. De concurrentie wordt op deze manier omsingeld doordat er een vaste afzetmarkt is.

“Alternatieve inkomstenbronnen?”

(Toerisme wordt gezegd in de groep). Er zou inderdaad bijvoorbeeld toerisme kunnen komen.. Het zou dan wel goed aangepakt moeten worden en het zou de mensen moeten helpen/ten goede moeten komen. Als er continue toeristen zouden zijn, zou dat een goede bron van inkomsten worden. Zo kunnen er het hele jaar gewoven en andere zelfgemaakte producten verkocht worden. Ik denk dat de inwoners er ook wel blij mee zou zijn, vooral als er een grote groep deel kan uitmaken van degenen die er bij betrokken kunnen raken; werkvoorziening.

- Het wegtrekken van de jongeren

Vooraf om naar school te gaan en te studeren. In Mae Phaem zelf ben je al op je 13^e klaar met school en zul je al iets verder weg moeten, wil je studeren dan kun je er zeker niet blijven wonen. Ondanks dat ik dit natuurlijk jammer vind, is het wel volkomen begrijpelijk.

Veel mensen gaan weg en willen wel weer terugkomen, maar vinden dit lastig omdat er geen werk is. Zij komen nog geregeld terug, maar blijven in de grote stad wonen. Zelf ben ik er ook een voorbeeld van.

Het zou voorkomen kunnen worden door mogelijkheden tot werken en educatie hier te krijgen. Dat zou de enige oplossing zijn.

- Toekomst Mae Phaem

Linn benoemt als eerste dat zij denkt dat er in de toekomst geen bomen meer zijn. Er vindt veel ontbossing plaats, omdat de boskapregels niet nageleefd worden. Iedereen in de buurt (vnml Lisu) kan zich een stuk bos toe-eigenen.

Veel positieve punten weet Linn niet te noemen. Wel zegt zij hoop uit te spreken over dat de mensen in de toekomst meer zullen samenwerken. In organisatorisch opzicht en met andere dorpen/stammen. Ook hoopt zij dat de natuur die haar erg lief is wordt gekoesterd.

Haar eigen rol in de toekomst weet zij ook nog niet, alhoewel zij wel aangeeft hier deel van uit te willen maken. Als er bijvoorbeeld een hotel of iets anders toeristisch zou zijn, wil zij hier wel aan meewerken.

- Behoeften Mae Phaem

Op het moment is een goede weg die de mensen mobieler zou maken erg belangrijk. Sinds zij is geboren is de weg volgens haar al niet goed en dit is nooit veranderd. Vooral in het regenseizoen is het enorm belangrijk, want dan zijn door de slechte wegen de dorpen bijna niet toegankelijk.

Daarnaast is drinkwater erg belangrijk. Een winkel in Mae Phaem zelf zou ook helpen. In het regenseizoen kunnen de winkels, gelegen in andere dorpen, moeilijk tot niet te bereiken zijn. Hierdoor kunnen er geen boodschappen gedaan worden.

Medicijnen en dokters zijn ook nodig in het dorp. Medische zorg. Nu is het niet aanwezig en voordat zij bij een dokter kunnen zijn kan het soms wel uren duren, en in het regenseizoen bijna helemaal niet bereikbaar. Er is wel een medicijnman, maar Linn gelooft daar niet zo in, althans, niet voor spoedeisende hulp. Verder wel.

Er is een leraar Engels nodig. Vrijwel niemand spreekt, laat staan leest en schrijft, Engels. Er gebeurt veel en de wereld verandert, hierdoor moet onze toekomst ook in staat zijn om te kunnen communiceren met mensen die langskomen of met andere stammen.

“Zouden er producten/objecten zijn die dit zouden kunnen helpen oplossen/tegemoetkomen?”

De mensen hier weten niet wat er gebeurt in de wereld, ook de jongeren niet. Dat komt omdat zij afgesloten zitten hier. Internet en de toegang tot internet zou beschikbaar moeten zijn. Wanneer mensen hiermee om kunnen gaan zullen zij meer leren en meer open-minded zijn.

- Technology in Mae Phaem

Linn staat zeer moedwillig tegenover (meer) technologie in Mae Phaem. Technologie is goed, het maakt de mensen slimmer. De mensen ontwikkelen zich beter.

“Invloed technologie op Karen cultuur”

Ik denk dat de cultuur hetzelfde zal blijven, ondanks de technologie. Vooral de belangrijkste facetten.

- Extra ter sprake gekomen

“Je hebt hotel management gestudeerd, zou je dit willen gebruiken bij meer toerisme in Mae Phaem?”

Er is nu geen huis of verblijf voor toeristen, ze zou dit graag willen opzetten. Ze zou willen helpen bij toerisme, lokaal woont ze hier op dit moment nog niet. Ze zou zorgen dat er faciliteiten zijn zodat toerisme makkelijker is. Ze wil dat de mensen hier ook leren, hoe ze hier mee om kunnen gaan. Ze wil hier wel tijd voor vrijmaken, maar zou haar baan in Chiang Mai hier niet voor opzeggen. Ze zou iemand in het dorp aanstellen om ervoor te zorgen dat toeristen goed ontvangen worden. Ning zou hier een goed persoon voor zijn, ook Keal zou hier goed voor zijn. Nuan heeft zelf ook ervaring in hotels en zou hier ook een goed persoon voor zijn.

Topiclist Semi gestructureerde interviews – Bijlage 7

- Iets laten vertellen over de Karen cultuur
- Huisvesting (waarom hier, waarom weg; wat zijn de wensen, wat is de perceptie op elders wonen, wat zijn de voor en nadelen)
- Water (Hoe zien jullie het waterprobleem en wat denken jullie er tegen te kunnen doen?)
- Medische hulp (wat is jullie perceptie op medische hulp en moet dat er komen)
- Moet er een winkel komen?
- Waarom trekken jongeren weg?

“Denken jullie dat zij nog terug zullen keren (als elders een leven opgebouwd is met kinderen etc.)?”

- Educatie/werk

“wat is jullie perspectief hierop, en dan vooral kijkend naar de jeugd”

“het belang van educatie en de koppeling naar huidige problemen leggen (analfabetisme bijv.)

- Perspectief op technologie in Mae Phaem

“Wat is het nut ervan, wat zou wel invloed hebben op de cultuur en wat niet?”

“Zou het positief zijn of negatief”

- Wat zijn de grootste problemen en behoeften in Mae Phaem?

“de problemen eruit pikken en vervolgens vragen hoe zij deze dmv technologie beantwoord zouden kunnen zien”

- Vragen hoe zij denken dat er meer geld kan komen voor de mensen van Mae Phaem?

“Zien zij op het moment kansen onbenut?”

“Zouden dingen in hun ogen anders kunnen gaan waardoor het meer op zou leveren? (denk aan andere teelt dan rijst/toerisme bijv)

Semi gestructureerd interview Sao – Bijlage 8

Naam: Sao

Geslacht: Vrouw

Leeftijd: 44

Geboorteplaats: Mae Teang

Gezinssamenstelling: Samenwonend en met kinderen

Hoogst genoten educatie: -

Beroep: Huisvrouw/weefster

Beroep partner: Akkerbouwer

- Huisvesting

“Waarom ooit naar Mae Phaem gekomen?”

Sao is op 15-jarige leeftijd met Lee getrouwd. Ze is haar man destijds gevolgd/naar hem toegekomen.

“Ooit overwogen om ergens anders te gaan wonen?”

Sao zegt dat zij in Mae Phaem wil sterven (maar niet op een dramatische manier). Zij wil hier niet weg. Ook niet als haar man ergens anders zou wonen.

“Wat vind je van de Karen huizen?”

Mooi. Het is traditioneel en dat vind ik erg mooi. *“Vind je het ook praktisch?”* Ja, want de kippen kunnen eronder lopen en we kunnen van alles opslaan onder het huis.

“Denk je dat dit voor iedereen praktisch is?”

Ja, wij Karen zijn deze huizen gewend.

- Water

Haar man Lee heeft velden en is veel met de akkerbouw bezig. Van haar man hoort ze dat het water een probleem kan worden en daar is zij zich bewust van. Ook merkt zij het weleens als het water niet in het dorp komt (maar dan is er een leiding kapot..).

- Educatie

Sao vindt het een goede zaak dat de jongste kinderen naar school kunnen. Zij worden zo slimmer en kunnen meer bijdragen. Over de lange termijn en eventueel verder studeren/leren weet zij niet zoveel te vertellen.

Dan zegt zij over dat de kinderen met computers zouden moeten leren:

“De cultuur gaat er waarschijnlijk wel aan verloren, maar de kinderen worden zo wel slimmer en kunnen beter leren. Misschien minder karen-kennis, maar wel veel nuttigere kennis en slimmer worden.”

- Werk
- Weven
- Akkerbouw
- Buffels

Akkerbouw

Haar man Lee heeft rijstvelden en dus hoort zij veel over de akkerbouw. Zij weet dat het met name in het droogseizoen erg lastig is om te irrigeren. Er vindt dan ook eigenlijk helemaal geen akkerbouw plaats.

Weven

Sao weeft veel. Zij doet dit al jaren en op de traditionele Karen manier. Zij geeft aan graag de kennis van het weven over te willen brengen op anderen. Ook zou ze graag wat meer afzet hebben van haar producten. Er is wel wat veranderd in het weven. Vroeger werden de draden zelf gemaakt en gekleurd, nu worden ze gekocht. “Toen ik het leerde werden de draden niet gekocht, dit heeft het wel versneld”.

Buffels

Voor de buffels geldt hetzelfde als voor de akkerbouw. Sao haar man Lee en haar zoon Nikon verzorgen de buffels van John Zijderhand. Zij hoort de problemen die zich voordoen met de buffels (soms kwijt en op anderen hun stukken land) en zij heeft ook meegemaakt dat er een persoon van de Lisu (lees: Stam die in de buurt ook aan afpersing doet) bij hen aan de deur kwam omdat er een buffel een deel van zijn oogst had verpest.

Algemeen

Sao heeft weinig te vertellen over de werkgelegenheid en het werk in Mae Phaem. Naar een andere stad zou zij niet zo snel heen gaan om te werken. Zich geïnteresseerd in ander werk dan wat zij nu doet ook niet. Dat er niet even veel werk is voor iedereen (met name de jongeren in het dorp) erkent zij wel.

- Medische hulp

Graag zou Sao een dokter in het dorp willen zien. Op het moment is deze niet aanwezig en over de dichtstbijzijnde (soms moeilijk bereikbare) medische hulp is zij niet helemaal tevreden. Zij verteld dat voornamelijk de ouderen soms een dokter nodig hebben, zij weten niet of zij doodziek zijn of niet. Ook

al worden de mensen wel vrij oud in Mae Phaem. (er wordt niets gezegd over ideeën over de dokter of medische hulp)

- Winkel

Het zou wel handig zijn als er een winkel in het dorp zou zijn. Soms is de weg moeilijk begaanbaar. Maar Sao geeft ook aan dat zij niet heel veel naar de winkel hoeven. Veel van wat zij eten komt uit de natuur en van het veld. *“Sommige dingen moeten wij bij een winkel halen. Heel veel dingen halen wij uit de natuur en van het veld”*.

- Technologie

Sao zegt wel meer technologie in Mae Phaem te willen zien.

“Wat voor technologie zou je willen hebben?”

Machines voor rijst verbouwen en transporteren. (collectieve gedachte)

“en wat voor jezelf en eigen werk?”

Stelt het collectivisme toch wel voorop, maar op aandringen dan wel een machine voor het weven. Ze heeft het nooit gezien of gedaan, maar zou het wel willen proberen omdat het dan sneller gaat.

“Wat denk je dat de invloed van meer technologie op de cultuur zal hebben?”

De samenleving gaat erop vooruit, cultuur gaat waarschijnlijk wel verloren. Maar wordt al gedaan want we zijn sinds kort al christenen en geen boeddhisten meer.

Cultuur veranderd al ook doordat de jongeren nu al kunnen bellen en de ouderen niet bijv. bij een overlijdensgeval en er ontstaat dus al een kloof.

“Sao komt zelf met computers op de scholen met internet; wat vind jij hiervan?”

De cultuur gaat er waarschijnlijk wel aan verloren, maar de kinderen worden zo wel slimmer en kunnen beter leren. Misschien minder karens dingen maar wel veel nuttigere dingen en slimmer worden.

- Extra: Verteld over de Karen cultuur

Weven is typisch karens. *“Wat nog meer?”* Bepaalde liederen zingen en tradities voor bij gevallen van overlijden en bepaalde instrumenten. Maar worden niet meer echt gebruikt. Zoals soort koeienbellen en een soort drum op hout.

Het wordt wel minder. Het wordt minder omdat er steeds meer technologie is en mensen vertrekken en terugkomen met alternatieven zoals boxen of iets dergelijks.

Ze vindt het wel jammer

- Toekomst Mae Phaem

Kan geen negatieve dingen benoemen!!!, maar zou wel verbetering oid zien. Ze denkt dat er voorbeelden nodig zullen zijn van mensen die de samenleving en de personen laten zien hoe het kán en dat dit positief zal uitpakken.

Semi gestructureerd interview Keael – Bijlage 9

Naam: Keael

Geslacht: Man

Leeftijd: 52

Geboorteplaats: Men Hoeng (Karen dorp)

Gezinssamenstelling: Samenwonend, een dochter

Hoogst genoten educatie: -

Beroep: Bouwvakker/aannemer

Beroep partner: Huisvrouw

- Huisvesting

“Hoe ben je in Mae Phaem terechtgekomen?”

Het dorp/gehucht waar ik geboren ben grenst aan Mae Phaem. De overstap was dus niet enorm. Toen Keael zijn vader overleed was hij over met zijn moeder en zuster en zijn moeder had op dat moment hier familie.

“Je bent (een van) de beste bouwvakker(s) van de vallei/rego, nooit gedacht ergens anders te werken?”

Omdat ik beschouwd wordt als een van de beste bouwvakkers van de buurt wordt er veel aanspraak op mij gedaan. Er is vaak voldoende werk en ik stel mij vrij ‘flexibel’ op dus net buiten het dorp in de vallei of regio ben ik ook weleens aan het werk als mensen dat vragen.

“Zou je in de stad niet meer geld kunnen verdienen?”

Ja, maar dat hoeft niet van mij. Er is geld te verdienen en ook meer, want er is immers meer werk dus zullen er ook meer inkomsten zijn, maar hier is mijn moeder en mijn familie. Hij heeft een goede reputatie dus hij wordt vaak gevraagd om iets te bouwen en dat doet hij dan ook. Toch heeft hij aangegeven dat hij nooit iets zou bouwen voor de Lisu (lees: Andere stam in de buurt welke zich veel bezighoudt met opiumteelt en slash & burn).

- Educatie

Zelf nooit educatie genoten. Geleerd van anderen hoe om te gaan met gereedschap en gekeken hoe ik moet bouwen en klussen.

Er is hier niks te doen voor de jeugd en zij kunnen dan ook geen geld verdienen. Er is af en toe wel een klus, maar geen zekerheid. Elders is er wel geld en de mogelijkheid om te werken dus het gevolg daarvan is een vertrek.

“Je hebt zelf ook een dochter van 15. Hoe ziet haar toekomst er waarschijnlijk uit qua studie/werk?”

Ze heeft de basisschool afgerond en gaat nu naar de “middelbare school” in Mon Kong in de buurt. Zij heeft de ambitie om hierna door te studeren en dit zal dan ook moeten gebeuren in Chiang Dao of Chiang Mai. Zij wil graag de koksschool doen en op het moment heeft zij uitgesproken dat zij graag een restaurant of een eetgelegenheid in het dorp (lees: Mae Phaem) wil openen. Toch is het natuurlijk niet zeker dat dit ook daadwerkelijk gaat gebeuren, aangezien je niet met zekerheid kunt zeggen of zij daadwerkelijk terug zal keren, omdat een eetgelegenheid op het moment niet erg realistisch is.

“Wat vind jij van het feit dat jouw dochter studeert en dat zij door wil studeren?”

Ik vind het positief, maar soms kost het wel veel geld (met een knipoog). Als zij klaar is of besluit niet meer naar school te gaan zal ik mijn uiterste best doen wat voor haar te vinden in de regio. De kans dat zij terug zal keren als zij hier wat te doen zal hebben neemt enorm toe.

Keael kan in eerste instantie niet direct het voordeel van educatie uitleggen.

“Maar jij betaalt het wel; het geld”

Ja, ik heb het er dus wel voor over.

Dan vertelt Keael dat hij wel het voordeel van educatie inziet, als hij zijn dochter als voorbeeld gebruikt

Het is nodig om de jeugd hier beter op te leiden, want op die manier komt er meer kennis onder de jongeren en dus de toekomst van Mae Phaem.

- Water

Keael spreekt zich uit over de toekomst en hij zegt water. Het is nu af en toe schaars, maar het is er nog wel. Hij is bang dat dit in de toekomst zal veranderen. Het feit dat er zoveel bosbranden en kappingen zijn beïnvloeden dit (lees: bomen houden water vast). Mensen zouden het goede voorbeeld moeten zien, maar dit wordt niet gegeven en de inwoners van Mae Phaem slapen en zijn niet pro actief. Zij denken ook over het algemeen niet aan de toekomst maar van dag tot dag.

“Jij geeft aan dat hier niet veel over wordt nagedacht wat betreft oplossingen en de pro activiteit hiervan. Wat zie jij zelf als oplossing voor het waterprobleem?”

Er zou een grotere waterpijp moeten komen die naar het dorp leidt. Op het moment loopt er eentje naar het dorp welke van plastic/rubber is en niet erg breed. Keael vindt dat er een metalen pijp moet komen die in de grond gestopt kan worden en op die manier meer water kan transporteren en bovendien minder vatbaar is voor de bosbranden en andere lekken die sneller ontstaan bij plastic en rubber.

- Werk
- Akkerbouw
- Weven

- Buffels

Akkerbouw

“Zijn er andere oplossingen voor de algemene problemen die er heersen in het dorp die jij kunt bedenken?”

Andere oplossingen heeft Keael niet over nagedacht en hij kan zo ook nergens op komen. Hij wil wel dingen doen, maar er is hulp nodig en hij zegt het niet in zijn eentje doen. Bovendien is er geld nodig.

“Jij zegt dat er geld nodig is: Hoe zou jij dat geld bij elkaar willen krijgen?”

Op het moment kunnen de mensen hier niet meer geld gaan verdienen. *“Andere gewassen verbouwen bijvoorbeeld?”* Andere gewassen kunnen we op het moment niet verbouwen, want er is nog geen afzetmarkt voor. Een groot bedrijf of iets dergelijks dat dit vast zou afnemen zou een uitkomst bieden.

Weven

Weven is erg typisch voor de Karen en een erg oude traditie. Zelf weeft Keael niet, hij kan het ook niet. Wel vindt hij het belangrijk dat ze (de vrouwen) het blijven doen, hij vindt het namelijk erg mooi. Op de vraag of er meer geld aan verdiend zou moeten/kunnen worden geeft hij geen duidelijk antwoord.

Buffels

Zelf heeft Keael ook een aantal buffels. Hij is er blij mee want het is veel geld waard. Hij verteld dat het hier als een soort geld op de bank wordt gezien. Het is echter weleens voorgekomen dat hij de buffels een aantal dagen kwijt is geweest en dat zij op het landgoed van anderen liepen. Gelukkig is hij hier nooit mee in de problemen geraakt, maar hij weet van anderen dat dit wel het geval is. Hij baart zich dan ook zorgen dat op een dag zijn buffels schade aan zullen richten aan de velden van de stammen in de omliggende dorpen en dat hij hier dan voor op moet draaien. ***“Mijn buffels probeer ik altijd goed in de gaten te houden. Als het nodig is drijf ik hen ergens anders heen”.***

- Medische hulp

Keael geeft aan dat er wel behoefte is aan medische hulp al dan niet medische kennis in het dorp. Hij geeft een concreet voorbeeld van wanneer dit nodig was. ***“Een jonge jongen was een tijdje geleden ziek geworden en doordat de mensen het onderschatten en niet op tijd actie hebben ondernomen is hij hieraan overleden”.*** Op de vraag hoe hij het dan voor zich zou zien antwoordde hij dat een dokter in het dorp gewenst zou zijn. Daarbij gaf hij te kennen dat dit hij denkt dat dit lastig te realiseren zou zijn.

- Technologie

Keael ziet het positief in. Maar hij is bang dat het niet in kleine beetjes kan komen. Daarnaast zijn er best veel mensen met te kleine (rijst)velden, waardoor een grote tractor of machine te groot zal zijn.

“Wat denk je over technologie als computers en internet?”

Zelf heeft Keael er ook niet zo bar veel aan, want hij snapt het niet. Bovendien is hij analfabeet en zal hij het dus niet kunnen gebruiken. Zijn dochter zou er wel veel baat bij hebben dus hij ziet het wel als een positieve bijkomstigheid.

“Denk je dat technologie (voor de huidige jeugd) een dusdanige verandering zal toebrengen dat de cultuur zal veranderen of beïnvloedt zal worden?”

Ja, de cultuur zoals mijn ouders en ik in mijn jeugd die kende zal waarschijnlijk eindigen. Het is nu al duidelijk dat de cultuur veranderd aangezien er al (minimale) technologie aan te pas is gekomen. Zo noemt Keael bijvoorbeeld een televisie in het dorp. Wanneer er nog meer technologie zal komen zal dit nog meer veranderen en zal de cultuur die er nu heerst waarschijnlijk tot een einde komen.

- Wat heeft Mae Phaem aan technologie nodig, waar zouden zij baat bij hebben?”

Een auto/truck om dingen te transporteren. Op het moment moeten de bewoners van Mae Phaem mensen met een auto betalen om gebruik te kunnen maken van hun auto's (huren) om hun zelf verbouwde gewassen te transporteren en verkopen.

In eerste instantie stelde ik de volgende vraag, het feit dat hij antwoord gaf voor het dorp indiceert dat er een groot gehalte van collectivisme is

“Welk technologisch product zou jij graag voor jezelf willen hebben ipv het dorp?”

Zelf ook een auto, op die manier is de connectie met de buitenwereld groter en ben ik mobieler. Producten van akkerbouw en personen kunnen makkelijker vervoerd worden.

- Waar hebben de bewoners van Mae Phaem, los van technologie, behoefte aan?

“Water....”

Semi gestructureerd interview Loem Loeh – Bijlage 10

Naam: Loem Loeh

Geslacht: Vrouw

Leeftijd: 49

Geboorteplaats: Mae Phaem?

Gezinssamenstelling: Samenwonend met man ?

Hoogst genoten educatie: High school

Beroep: In de stad

Beroep partner: Klusser/akkerbouw

- Huisvesting

Hier in een Karen dorp geboren en met een man uit Mae Phaem getrouwd. Toen hier komen wonen.

“Hoe vind je het wonen hier?”

Het voelt erg vertrouwd en eigen. De manier van de bouw van de huizen en de mensen met wie ik hier woon.

Dan verteld Loem Loeh dat zij dus soms ook enkele dagen in de stad verblijft.

Soms werk ik enkele dagen in de stad Chiang Mai en dan blijf ik daar ook slapen bij familie. Ik werk daar als **SCHOONMAKER?** Om extra geld te verdienen. Ook al vind ik Chiang Mai mooi, terugkomen is ook altijd wel weer fijn. Het heeft allebei z’n voor- en nadelen.

“Vind je de huizen in Mae Phaem goed/praktisch?”

Ja, het past erg goed bij de cultuur. Maar ik voorzie wel dat ouderen er problemen mee hebben, die hoge huizen. **IN CHIANG MAI ZIE IK DAT ALLE HUIZEN TRAPPEN HEBBEN OF LAAG GEBOUWD ZIJN. HIER HEBBEN DE OUDEREN MINDER MOEITE MEE.**

- Water

Haar man is vaak een van de mensen die de leidingen repareert in Mae Phaem dus zij beseft dat dat niet helemaal goed zit. Ook heeft zij nu gezien hoe het gaat in Chiang Mai en dat het een stuk beter is. Ook ziet zij stukken bos verdwijnen en weet dat dit een slechte invloed is op het water. ***“Het zou mooi zijn als wij hier net zo’n systeem zouden krijgen als in Chiang Mai”.***

- Educatie

Aangegeven wordt dat educatie erg belangrijk wordt bevonden. Zij begeeft zich steeds vaker met mensen uit de stad en merkt dat die wel een opleiding hebben gehad en dat dingen hen daarom makkelijker afgaan. ***“Zij zijn slimmer”.***

Het is belangrijk dat je naar school gaat, want dan kun je leren en makkelijker aan een baan komen. De meeste mensen die nu uit Mae Phaem naar een grote stad zouden gaan om te werken zouden alleen de minste baantjes zoals in een fabriek kunnen krijgen.

Er moeten mogelijkheden komen voor de jeugd om te studeren.

- Werk
- Weven
- Akkerbouw
- Buffels

Akkerbouw

Haar man werkt veel op het land en zij is ermee opgegroeid. Het is een belangrijk aspect van de Karen cultuur en ook een grote bron van inkomsten. Zelf doet zij dit niet, zij zegt ook dat dit niet echt voor haar/voor vrouwen is weggelegd.

Weven

Weven is net als akkerbouw een aspect van de tradities en cultuur van de Karen. Zij hoopt dat hier meer mee gedaan kan worden. Wel geeft zij aan dat het jammer is dat de jeugd dit niet echt meer overneemt en is bang dat het wellicht verloren gaat.

Buffels

Weinig te vertellen over de buffels.

Algemeen

De werkgelegenheid is niet hoog in het gebied. **“IK BEN BLIJ DAT IK SOMS WAT EXTRA GELD IN DE STAD KAN VERDIENEN”**.

“Wat vind jij ervan dat er veel jongeren wegtrekken/blijven om ergens anders te studeren of werken?”

Ik vind dit natuurlijk erg jammer, maar wel heel erg logisch. Er is hier niet zoveel te doen en ook qua werkgelegenheid niet. Het is soms overmacht.

- Medische hulp

Het belang van medische hulp wordt benadrukt. Zij verteld dat de mensen in Mae Phaem niet vaak wat mankeren, maar als het iets ernstigs is zij wel een behoorlijke afstand moeten afleggen voor een specialistisch advies. **ZIJ ZIET IN DE STAD DAT DIT BETER GAAT, MAAR MENSEN WORDEN ER OOK VAKER ZIEK**. Zij verteld dat er een medicijnman in het dorp is voor de kleine dingetjes, maar de Karen wel

moeten beseffen dat als er iets ernstigs is zij wel naar een ziekenhuis oid moeten. Eigenlijk zegt zij dus dat er een soort “awareness” moet komen. Basiskennis in ieder geval.

- Winkel

Het zou enorm handig zijn. Vooral voor de ouderen en als de wegen moeilijk begaanbaar zijn. Ook al ziet zij enorm veel voordelen in het aanwezig zijn van een winkel in het dorp, zij is van mening dat dit niet een van de belangrijkste behoeften is.

- Technologie

In bepaalde dingen zou wat meer technologie wel makkelijker en zeker handig zijn in het dorp. Zo wordt er nog enorm veel met de hand gedaan en dit neemt soms erg veel tijd in beslag. Maar het heeft ook wel weer z’n charmes en het is traditioneel dat alles met het hart wordt gedaan. Wel welkom is bijvoorbeeld de toegang tot computers en internet.

“Denk je dat de cultuur zal worden beïnvloed?”

Ja, wel een beetje. Maar ten positieve. Het biedt de mogelijkheid om te ontwikkelen. Ook kan er zo meer worden gecommuniceerd en geleerd.

Semi gestructureerd interview Bird – Bijlage 11

Naam: Bird

Geslacht: Man

Leeftijd: 46

Geboorteplaats: Mueng Khon region

Woonplaats: Chiang Mai

Gezinssamenstelling: Samenwonend met vrouw en zoon

Hoogst genoten educatie: High school

Beroep: Chauffeur

Beroep partner: -

- Huisvesting

Bird is op jonge leeftijd al naar de stad gegaan en is later getrouwd met een Karen meisje en heeft een huis gebouwd in Mae Phaem voor hem en zijn gezin. Zijn vrouw is later overleden, maar hij komt nog wel steeds in Mae Phaem. Het is een soort tweede huis voor hem geworden.

“Hoe denk je over het wonen hier?”

Het is lekker rustig en ik hou van de mensen. Ook al hou ik ook van de stad en heb ik er mijn werk en ben ik daar de meeste tijd; het is altijd fijn om hier terug te komen en te zijn.

“De Karen huizen?”

De Karen huizen vind ik erg mooi en traditioneel. Het is alleen niet altijd even handig. Ik zie mijn oude schoonmoeder die zoveel moeite heeft dat zij bijna het huis niet meer kan verlaten.

“Zie jij jezelf hier fulltime wonen?”

Op het moment niet, want ik heb mijn werk in de stad. Wel zou ik ooit hier willen wonen, maar daar is het nu te vroeg voor. Ik doe er geen uitspraken over. Maar ik doe mijn huis in ieder geval nooit weg!

- Water

Bird is zich ervan bewust dat het water een probleem aan het worden is in de regio. Hij hoort zijn vrienden en familie er natuurlijk over, maar hij ziet het zelf ook aan het bos dat verdwijnt: **ELKE KEER ALS IK TERUGKEER IN MAE PHAEM LIJKT HET WEL ALSOF ER MEER BOS VERDWENEN IS”**.

Hij vindt dat de problemen bij de oorzaak aangepakt moeten worden, namelijk de natuurvernietiging.

- Educatie

Bird denkt dat educatie de kansen op werk en dus geld aanzienlijk vergroot. Hij merkt dat er anderen uit de regio naar de stad vertrekken en dat zij door hun gebrek aan educatie geen goed werk kunnen krijgen.

“Je hebt zelf een zoon, hoe zit dat?”

Ik heb een zoon en hoopte het beste voor hem. ***“Graag zou ik hem hoogopgeleid zien, maar het is zijn eigen keuze en eigen leven”.***

“Wat vind je van het aanbod van educatie in de regio?”

Het is gering, ik denk dat een universiteit de jeugd in de regio zou houden. Nu moeten zij wel weg om te studeren.

- Werk
- Weven
- Akkerbouw
- Buffels

Akkerbouw

Bird heeft veel lokale vrienden werken in de akkerbouw. Hij weet dan ook dat het een belangrijk aspect is van de Karen cultuur. Wel zegt hij aan te geven ervan bewust te zijn dat het niet zo bar veel geld oplevert. Hij zegt dat hij zelf aanzienlijk meer verdiend dan wanneer hij hier op het land zou werken.

Weven

Met weven heeft Bird niet zo heel veel. Hij vindt het heel mooi, meer niet.

Buffels

De buffels zijn veel geld waard weet Bird te vertellen.

Algemeen

Bird zegt dat er inderdaad weinig mogelijkheden zijn op werk in het gebied, anders dan akkerbouw en veeteelt en wat klussen hier en daar. Hij zegt zelf goed te verdienen in de stad als chauffeur en hij heeft ook de nodige aankopen gedaan. Hij heeft een tablet, een mooie truck etc. Hij snapt het heel goed als de mensen en met name de jeugd wegtrekt om in de stad meer geld te verdienen.

“Denk je niet dat de cultuur hierdoor verloren gaat?”

Ik denk dat de jongeren altijd terug blijven keren naar hun ouders en zo de cultuur behouden blijft.

“Maar zij moeten het toch ook weer doorgeven aan hun kinderen?”

Ja dat is waar erkent Bird. Maar hij weet er verder niet zo goed antwoord op te geven.

- Medische hulp

Medische hulp is erg belangrijk zegt Bird. Een tijdje geleden is er iemand overleden omdat de mensen niet wisten dat hij zo ernstig ziek was. Uiteindelijk heeft John hem nog naar een ziekenhuis gebracht, maar dit was te laat. Het is belangrijk dat de mensen hier iemand kunnen zien die weet of het ernstig is of niet.

- Winkel

Ja, leuk zegt Bird. Niet heel erg interessant voor hem. Hij zegt dat het leuk en makkelijk is voor de mensen zodat zij zo niet meer het dorp uit hoeven voor boodschappen. Er moet dan wel geld voor zijn.

- Technologie

Bird is groot voorstander van meer technologie in het dorp. Hij is zelf enorm van de snufjes en heeft dus ook een tablet en facebook. Hij zegt dat er met behulp van technologie alles beter en makkelijker kan. Voorbeelden voor in het dorp zijn bijvoorbeeld de akkerbouw machinaal, lantaarnpalen en begaanbare wegen.

“Denk je dat de cultuur hierdoor wordt beïnvloed?”

Ja en nee. Het zal wel wat veranderingen teweegbrengen, maar in de essentie zal de cultuur hetzelfde blijven.